

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

ปริญญาานิพนธ์
ของ
บรรจบพร สุมนรัตน์กุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2544
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

บทคัดย่อ
ของ
บรรจบพร สุมนรัตนกุล

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
พฤษภาคม 2544

~ ๐ ๕๖๙๑

บรรจบพร สุมรัตน์กุล. (2544). *ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี*. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี, อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์

การวิจัยในครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยว

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2543 จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามสถานที่ๆ สำคัญในจังหวัดกาญจนบุรี

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยปรากฏผล ดังนี้

1. ผลการศึกษาข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 20-35 ปี และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี โดยส่วนใหญ่มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง และมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท /เดือน

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว 4 ด้านคือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ประเภทที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการมากที่สุด คือ แพพัก งานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด คือ น้ำตกเอราวัณ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่า มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมาก คือ ความสะดวกสบายในการเดินทาง

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า แหล่งข้อมูลของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวได้รับ คือ ประสบการณ์จากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว สินค้าที่ระลึก/ของฝาก ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เลือกซื้อ คือ ประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวคิดว่า ราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก มีความเหมาะสม ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจในระดับมาก คือ เล่นน้ำตก

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นในระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

3. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ไม่มีคุณสมบัติต่างกัน

THE OPINIONS OF THE INFLUENTIAL FACTORS IN TRAVELLING
TO KANCHANABURI OF THAI TOURISTS

AN ABSTRACT

BY

BANCHOBPORN SUMONRATTANAGUL

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

May 2001

Banchobporn Sumonrattanagul. (2001). *The Opinions of The Influential factors in travelling to Kanchanaburi of Thai tourists*. Master Thesis. M.Ed. (business Education) Bangkok : Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee : Assoc. Prof. Dr. Aree Punmanee, Lecturer Sittakron Choosup.

The purpose of this research was to study opinions of Thai tourists on factors that encourage their trips to Kanchanaburi, according to their sex, age, level of education, occupation and income.

The sample of this research was 300 Thai tourists in Kanchanaburi from April 1 to May 31, 2000. The purposive sampling was used to collect data from tourists in different tourist attractions in Kanchanaburi.

The tool in this research was a questionnaire with multiple-choice questions and rating scales. The percentage, means and standard deviation were used for the statistical analysis.

The results of this research were as follows :

1. From a study of personal data of tourists, it was discovered the most tourists were male, 20-35 years old, with a bachelor's degree, and most were office workers / employees with an income of less than 10,000 baht a month.

2. There were 4 factors that encourage their trips to Kanchanaburi : physical atmosphere, mental atmosphere, other atmosphere, and the marketing mix.

Regarding to the physical atmosphere, the accommodation that the tourists used most was the raft houses. The fair and cultural festival that attracted most tourists was "The Bridge Over the River Kwai Fair". The transportation that was mostly used by tourists was their own cars. Erawan Waterfall was the nature-created tourist attraction they visit most. The historical tourist attraction that they were mostly interested in was The Bridge Over the River Kwai.

As for the mental atmosphere, it was revealed that their intention to visit Kanchanaburi was the most important factor. The convenience of traveling was also the prime factor.

Concerning other factors, their previous experience of having visited Kanchanaburi before was main source of information. The souvenir popular among tourists was food product, the reasonable price of product. The activity they enjoyed most was to be in the waterfall.

About the marketing mix factor, the reputation of the tourist attractions draw most of them to Kanchanaburi.

3. The result of the study on factors that encourage traveling according to the sex, age, level of education, occupation and income yields that these factors were not related.

ปริญญานิพนธ์

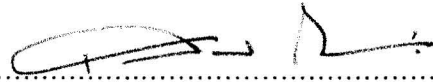
เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

ของ

นางบรรจบพร สุนทรัดนกุล

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร. เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่เดือน.....พ.ศ. 2544

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. อารี พันธุ์มณี)

.....กรรมการ

(อาจารย์สิฏฐากร ชุทรัพย์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ชุศรี วงศ์รัตนะ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญาโทฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์.ดร.อารี พันธุ์มณี ประธานกรรมการควบคุมปริญญาโท อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์ กรรมการควบคุมปริญญาโท รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลิ้มไทย กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม ซึ่งได้ให้ คำปรึกษาและคำแนะนำ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิน คุณพงษ์อนันต์ สรรพานิช ผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 1 กาญจนบุรี ที่กรุณาให้ คำแนะนำ และตรวจแบบสอบถามที่ใช้ในการทำปริญญาโทฉบับนี้

ขอกราบขอบพระคุณ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 1 กาญจนบุรี นายสถานีรถไฟกาญจนบุรี คุณวิไล วรรณกิจ เจ้าหน้าที่ป่าไม้ อุทยานแห่งชาติเอราวัณ และตำรวจท่องเที่ยว กาญจนบุรี ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการเก็บข้อมูล

ขอกราบขอบพระคุณ อธิการบดีสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี ที่อนุญาตให้ศึกษาในระดับมหาบัณฑิต นายอมรยุทธ สุนรัตน์กุล เพื่อนๆ พี่ๆ วิชาเอกธุรกิจศึกษาทุกคน ที่เป็นกำลังใจในการทำปริญญาโท มาโดยตลอด

คุณประโยชน์จากปริญญาโทฉบับนี้ ขอมอบให้ คุณพ่อ คุณแม่ และครู อาจารย์ ซึ่งมีพระคุณยิ่ง ในฐานะเป็นผู้วางรากฐานการศึกษาแก่ผู้วิจัย

บรรจบพร สุนรัตน์กุล

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	3
ความสำคัญของการศึกษา.....	3
ขอบเขตของการศึกษา.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
การท่องเที่ยว.....	7
ความหมายของการท่องเที่ยว.....	7
วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว.....	8
องค์ประกอบของการท่องเที่ยว.....	9
ความสำคัญของการท่องเที่ยว.....	10
อุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	12
ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว.....	14
ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวซื้อบริการการท่องเที่ยว.....	15
ประเภทต่างๆ ของการท่องเที่ยว.....	17
ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว.....	20
ระบบการท่องเที่ยว.....	21
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	23
ตลาดการท่องเที่ยว.....	30
การท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี.....	33
เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	45
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	45
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	45
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	121
ความมุ่งหมายของการศึกษา.....	121
ความสำคัญของการศึกษา.....	121
ขอบเขตของการศึกษา.....	121
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	122
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	122
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	122
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	123
อภิปรายผล.....	128
ข้อเสนอแนะ.....	130
บรรณานุกรม.....	132
ภาคผนวก.....	136
ภาคผนวก ก.....	137
ภาคผนวก ข.....	146
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	148

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวน ของข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว.....	50
2 แสดงจำนวน ของปัจจัยด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ในด้านที่พักแรม.....	52
3 แสดงจำนวน ของปัจจัยด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ในดำเนินงานประเพณี และวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี.....	52
4 แสดงจำนวน ของปัจจัยด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ในด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี.....	53
5 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ในด้านแหล่งท่องเที่ยว.....	54
6 แสดงจำนวน ของปัจจัยด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ในด้านมูลเหตุ ที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี.....	55
7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว.....	56
8 แสดงจำนวน ของปัจจัยด้านแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี.....	57
9 แสดงจำนวน ของปัจจัยด้านสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก ของจังหวัดกาญจนบุรี.....	57
10 แสดงจำนวน ของปัจจัยด้านความเหมาะสมของราคาสินค้าของฝาก/ของที่ระลึก.....	58
11 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว.....	58
12 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านส่วนผสมทางการตลาด.....	59
13 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับเพศของนักท่องเที่ยว.....	60
14 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับเพศของนักท่องเที่ยว.....	61
15 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับเพศของนักท่องเที่ยว.....	63
16 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับเพศของนักท่องเที่ยว.....	64
17 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับเพศของนักท่องเที่ยว.....	65
18 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับเพศของนักท่องเที่ยว.....	66
19 แสดงความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด กับเพศของนักท่องเที่ยว.....	67
20 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอายุของนักท่องเที่ยว.....	70
21 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอายุของนักท่องเที่ยว.....	71
22 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอายุของนักท่องเที่ยว.....	74
23 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอายุของนักท่องเที่ยว.....	75

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 สรุปรูปภาพรวมองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว.....	13
2 ระบบการท่องเที่ยว.....	22
3 รูปแบบการพักผ่อนหย่อนใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.....	23
4 หลักการพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ.....	27
5 แสดงส่วนผสมทางการตลาด.....	32

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่กำลังเจริญเติบโต และมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจ และการพัฒนาประเทศ เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศนับแสนล้านบาทในแต่ละปี ในปี พ.ศ.2520 รัฐบาลได้บรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ซึ่งจัดทำโดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (ปีพ.ศ.2520-2524) นับจากนั้นมา แผนพัฒนาการท่องเที่ยวได้รับการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติทุกฉบับ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540-2544 เป้าหมายระบุให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศขยายตัวไม่ต่ำกว่าร้อยละ 7 ต่อปีและมีการขยายตัวของรายได้เงินตราต่างประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ต่อปี ซึ่งเมื่อสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 แล้วสามารถประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ.2544 ได้ว่าจะมีจำนวนนักท่องเที่ยว เดินทางเข้ามาประเทศไทยถึง 10.13 ล้านคน โดยเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.46 เกิดรายได้จากการท่องเที่ยวประมาณ 288,254 ล้านบาท และเชื่อว่าจะมีแนวโน้มของนักท่องเที่ยวสูงขึ้นเป็น 11 ล้านคน ในปี พ.ศ.2546 มีรายได้จากนักท่องเที่ยวต่างประเทศทั้งสิ้น 329,720 ล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่างประเทศอยู่ระหว่างร้อยละ 6 ต่อปี (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540 : 1-3) รวมทั้งสนับสนุนให้คนไทยเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ต่อปี (แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 พ.ศ.2540-2544 : 93)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว สามารถนำรายได้เข้าประเทศเป็นอันดับ 1 ติดต่อกันมาหลายปีนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ใช้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็น 1 ใน 2 สาขาหลักในการฟื้นฟูสภาวะเศรษฐกิจของประเทศ โดยเร่งรัดให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศโดยด่วนที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจาก ประเทศไทยมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยว ที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นสภาพสังคม วัฒนธรรม ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ธรรมชาติ ประเพณี พิธีกรรมต่าง ๆ ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในแต่ละภาค รวมตลอดจนถึงสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านต่าง ๆ เช่น ในการจัดประชุมนานาชาติ การจัดการแข่งขันกีฬา เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้นในทุกๆปี โดยภาครัฐ และภาคเอกชนต้องร่วมมือกันอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางการท่องเที่ยวให้อยู่ในสภาพที่เอื้ออำนวยต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยว เพื่อให้โอกาสที่ประเทศไทยจะได้เป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวในภูมิภาคเอเชียมีสูงมากขึ้น ดังนั้นรัฐบาลจึงได้ประกาศให้ปี พ.ศ.2541-2542 เป็นปีท่องเที่ยวไทย (Amazing Thailand 1998 –1999) โดยตั้งเป้าหมายไว้ว่า เมื่อสิ้นปี พ.ศ.2542 อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจะสามารถนำรายได้เข้าประเทศจำนวน 582,034 ล้านบาท (รายงานท่องเที่ยว. 2541 : 4) ซึ่งเงินจำนวนนี้จะนำไปชดเชยในด้านดุลการชำระเงินของประเทศที่กำลังประสบปัญหา

ขณะนี้ แม้ว่าในปัจจุบันประเทศไทยจะมีคู่แข่งด้านการท่องเที่ยวที่สำคัญในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ได้แก่ อินโดนีเซีย จีน ออสเตรเลีย และประเทศในอินโดจีน โดยที่ประเทศไทยสามารถปรับเปลี่ยนความท้าทายให้เป็นโอกาสใหม่ได้ เนื่องจากประเทศไทยอยู่ในจุดภูมิศาสตร์ที่ได้เปรียบมากกว่า ได้มีการพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวของประเทศไทย ไปจนถึงปี พ.ศ.2546 ไว้ว่า จะมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยจำนวน 11 ล้านคนและมีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย จำนวน 97 ล้านคน โดยการคาดการณ์จากจำนวนครั้งของการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2540 : 3)

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมบริการที่เกิดจาก การผสมผสานสินค้า และบริการต่างชนิด ต่างประเภทเข้าด้วยกัน ทั้งที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวในทางตรง และทางอ้อม สำหรับธุรกิจที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวในทางตรง ได้แก่ ธุรกิจที่พักแรม ธุรกิจร้านอาหารและภัตตาคาร ธุรกิจการขนส่ง ธุรกิจการจัดนำเที่ยว และธุรกิจสินค้าที่ระลึก ส่วนในด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวโดยทางอ้อม ได้แก่ ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจทางตรง เช่น การผลิตสินค้าที่ระลึก ธุรกิจการเกษตร เป็นต้น

นอกจากนี้ การท่องเที่ยว ยังมีความสำคัญมากในฐานะของทรัพยากร ซึ่งสามารถเปรียบเสมือนได้กับการท่องเที่ยวเป็นตัวสินค้า ดังนั้น ทรัพยากรการท่องเที่ยว จึงเป็นปัจจัยหลักในการชักจูงให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับ ความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ความสวยงาม ชื่อเสียงที่เป็นที่รู้จักแพร่หลาย ซึ่งจะก่อให้เกิดแรงจูงใจในการท่องเที่ยวสูงตามไปด้วย (सानนท์ สุขศรี. 2532 : 2) ปัจจัยที่ดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ได้แก่ ขนบธรรมเนียมประเพณี โบราณสถานที่น่าสนใจ ปลอดภัยของคนไทย ที่ให้ความอบอุ่นเป็นมิตรไมตรี ยิ้มแย้ม แจ่มใส เป็นสิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยว เดินทางมาเที่ยว และสัมผัสกับกิจกรรมต่างๆ เพิ่มมากขึ้นทุก ๆ ปี ดังนั้น บริการที่จัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยว ควรคำนึงถึงสถานที่ ที่สามารถให้ความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และปลอดภัยแก่นักท่องเที่ยวเพื่อให้คุ้มค่ากับเวลา และค่าใช้จ่ายที่ได้จ่ายไป

กาญจนบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลาง ทางด้านตะวันตก ซึ่งประกอบไปด้วย จังหวัดนครปฐม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ราชบุรี สมุทรสาคร สมุทรสงคราม และกาญจนบุรี โดยกาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่อุดมไปด้วยทรัพยากรทางการท่องเที่ยว และแหล่งทางประวัติศาสตร์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง ทางประวัติศาสตร์ ธรรมชาติที่สวยงาม และวัฒนธรรม (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2540: ม.ป.ป.) และที่สำคัญ กาญจนบุรี ยังเป็นจังหวัดที่มีรายได้หลักมาจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว มีการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยว ไปสู่ประชาชนในท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง ชัดเจน และเป็นรูปธรรม (พงษ์อนันต์ สรรพพานิช. 2539 : 16)

จากการศึกษาเพื่อการวางแผนของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้ระบุว่า จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันตก แต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ในปี พ.ศ. 2538 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวประมาณ 3.18 ล้านคน ทำให้เกิดรายได้เข้าจังหวัดถึงร้อยละ 10.29 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี.2541 : 14) และในปี พ.ศ.2539 มีนักท่องเที่ยว เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวถึง 4.08 ล้านคน โดยเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย 3.44 ล้านคน และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 643,597 คน ซึ่งมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.42 ทำให้เกิดรายได้ถึง 6,746.64 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2539 : ม.ป.ป.) โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวไว้ที่ 8.8 ล้านคน ซึ่ง

การประมาณการจำนวนนักท่องเที่ยวในอนาคต มีความสำคัญต่อการวางแผนเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแต่ละจังหวัด (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย .2533 : ม.ป.ป.)

จังหวัดกาญจนบุรียังเป็น 1 ใน 10 จังหวัดแรกที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ได้มีการประมาณการไว้ว่าในปี พ.ศ.2546 จะมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจำนวน 384,000 คน โดยมีรายรับจากการท่องเที่ยว 1,657 ล้านบาท และมีนักท่องเที่ยวชาวไทย เดินทางท่องเที่ยว จำนวน 2.83 ล้านคน มีรายรับจากการท่องเที่ยวถึง 15,883 ล้านบาท (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. 2539 : 43)

จากประมาณการดังกล่าวจะเห็นได้ว่า จำนวนของนักท่องเที่ยวชาวไทย มีจำนวนมากกว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี ให้สามารถรองรับ และให้บริการ แก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ และเหมาะสมยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ความสำคัญของการศึกษา

1. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 1 กาญจนบุรี นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงการบริการ ด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นสารสนเทศในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงวันที่ 1 เมษายน ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2543

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงในช่วงวันที่ 1 เมษายน ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2543 จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามสถานที่ที่สำคัญในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ สำนักงาน

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 1 ที่พักผ่อนในเขตอำเภอเมือง บริเวณสถานีรถไฟ
ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเอราวัณ

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 เพศ

1.1.1 เพศชาย

1.1.2 เพศหญิง

1.2 อายุ

1.2.1 ต่ำกว่า 20 ปี

1.2.2 20 – 35 ปี

1.2.3 36 – 50 ปี

1.2.4 มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

1.3 ระดับการศึกษา

1.3.1 ต่ำกว่ามัธยมศึกษา

1.3.2 มัธยมศึกษา

1.3.3 อนุปริญญา

1.3.4 ปริญญาตรี

1.3.5 สูงกว่าปริญญาตรี

1.4 อาชีพ

1.4.1 นักเรียน / นักศึกษา

1.4.2 รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

1.4.3 พนักงาน / ลูกจ้าง

1.4.4 กิจการส่วนตัว

1.4.5 เกษตรกร

1.4.6 อื่น ๆ (โปรดระบุ)

1.5 รายได้ / เดือน

1.5.1 น้อยกว่า 10,000 บาท

1.5.2 10,001 – 20,000 บาท

1.5.3 20,001 – 30,000 บาท

1.5.4 มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว ในด้านต่อไปนี้

2.1 บรรยากาศด้านกายภาพ

2.2 บรรยากาศด้านจิตใจ

2.3 บรรยากาศด้านอื่นๆ

2.4 สิ่งกระตุ้นทางการตลาดการท่องเที่ยว โดยศึกษาจาก ส่วนผสมทางการตลาด

(Market Mix) ของการท่องเที่ยว

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว

หมายถึง การแสดงออกทางด้านความรู้สึกของนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่มีต่อปัจจัยต่างๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการท่องเที่ยว

หมายถึง สิ่งกระตุ้นให้บุคคลเกิดความรู้สึกต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยหลายๆ ด้าน ได้แก่

บรรยากาศด้านกายภาพ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสะอาดสบาย ความปลอดภัย การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว สิ่งดึงดูดใจทางการท่องเที่ยวทั้งด้านทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม รวมถึงสิ่งที่น่าสนใจของท้องถิ่น ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ และวิถีชีวิตของคนไทยชาวท้องถิ่น

บรรยากาศด้านจิตใจ หมายถึง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความมีมิตรไมตรีและการให้บริการต้อนรับของผู้ให้บริการ และคนในท้องถิ่น ความรู้สึกปลอดภัย ค่าครองชีพที่ไม่สูงจนเกินไป รวมถึงความไม่เข้มงวดต่อนักท่องเที่ยว

บรรยากาศประกอบอื่นๆ หมายถึง ส่วนประกอบอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การแนะนำ การประชาสัมพันธ์ที่ดี การที่สินค้าที่ระลึกมีคุณภาพ และการมีกิจกรรมทางการท่องเที่ยว และการบันเทิงที่น่าสนใจ

สิ่งกระตุ้นทางการตลาดการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่น่าสนใจ หรือ โน้มน้าวให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยว โดยใช้แนวความคิดทางการตลาดในด้านส่วนผสมทางการตลาด (Market Mix) มาใช้ เพื่อแสวงหาหนทางที่จะผลิตสินค้าทางการท่องเที่ยว เพื่อสนองต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว

หมายถึง การเดินทางจากที่อยู่อาศัยของตนไปยังอีกที่หนึ่งเป็นการชั่วคราว เพื่อการพักผ่อน หรือเพื่อการใดๆ ก็ตามที่มีใช่เป็นการหารายได้

นักท่องเที่ยวชาวไทย

หมายถึง บุคคลที่มีสัญชาติไทย ที่เดินทางจากที่อยู่อาศัยของตน ไปยังจังหวัดกาญจนบุรี เป็นการชั่วคราว เพื่อการพักผ่อน หรือ เพื่อการใดๆ ก็ตามที่มีใช่เป็นการหารายได้

ที่พักแรม

หมายถึง สถานที่ๆ นักท่องเที่ยวพำนักเมื่อเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ โรงแรม รีสอร์ท เกสเฮ้าท์ เป็นต้น

งานประเพณี และวัฒนธรรม

หมายถึง ศิลปการแสดง วัฒนธรรมพื้นบ้าน ประเพณีท้องถิ่น งานเทศกาลต่างๆ รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในท้องถิ่น

แหล่งท่องเที่ยว

หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ ทั้งที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติและแหล่งที่มนุษย์สร้างขึ้น

แหล่งข้อมูลข่าวสาร

หมายถึง สถานที่และสิ่งตีพิมพ์ต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวสามารถได้รับข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ประชาสัมพันธ์จังหวัด หนังสือพิมพ์ วารสาร แผ่นพับ เอกสาร บริษัทผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยว โรงแรม เพื่อน เป็นต้น

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

หมายถึง สิ่งที่นักท่องเที่ยวนิยมปฏิบัติ เมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว และการท่องเที่ยว โดยนำเสนอเป็นลำดับ ดังนี้

1. การท่องเที่ยว
 - 1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว
 - 1.2 วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยว
 - 1.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว
 - 1.4 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
 - 1.5 ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวซื้อบริการการท่องเที่ยว
 - 1.6 ประเภทต่างๆ ของการท่องเที่ยว
 - 1.7 ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว
 - 1.8 ระบบการท่องเที่ยว
 - 1.9 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
2. ตลาดการท่องเที่ยว
 - 2.1 ส่วนผสมทางการตลาด
3. การท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

1. การท่องเที่ยว (Tourism)

การท่องเที่ยว เป็นสินค้าหลักในปัจจุบันที่ทำได้ให้กับประเทศเป็นจำนวนมหาศาล ซึ่งสินค้าทางการท่องเที่ยว นั้น โดยทั่วไปเรียกว่า สินค้าบริการ นักท่องเที่ยว นั้นไม่สามารถจับต้องตัวสินค้าได้ ความพึงพอใจ หรือ ไม่พึงพอใจในบริการนั้นขึ้นอยู่กับ การตัดสินใจในการซื้อ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะเฉพาะตัวของผู้ที่เลือกซื้อบริการของการท่องเที่ยวด้วย

1.1 ความหมายของการท่องเที่ยว (Tourism) และนักท่องเที่ยว (Tourist)

ประเทศไทยของเรา มีการใช้คำที่มีความหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมาเป็นเวลาช้านานแล้ว โดยในระยะแรกๆ ใช้คำว่า “ไปเที่ยว” หมายถึง การเดินทางไปในที่ต่างๆ เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน คำว่า “ท่องเที่ยว” เริ่มมีใช้กันมากขึ้นในปีพ.ศ.2479 และในปีพ.ศ.2480 คณะรัฐมนตรีได้พิจารณา ความหมายของคำว่า “ท่องเที่ยว” ว่ามีความหมาย เชิงเที่ยวเตร่ เผลวไหลได้ ต่อมาในปี พ.ศ.2492 เสด็จในกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ จึงได้ประทานคำว่า “ทัศนจาร” ขึ้นมาใช้ ทำให้ความหมายของคำว่า “ท่องเที่ยว” เริ่มมีความหมายกว้างมากขึ้น (กองพัฒนาสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม. 2541 : 2)

ในสมัยก่อนการท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้นยังไม่ชัดเจนมากนัก จนกระทั่งภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง การท่องเที่ยวเริ่มมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากมีผู้เดินทางเข้ามาในประเทศไทยเป็น

จำนวนมาก ถึงแม้ว่าในสมัยนั้นการคมนาคม ถนนหนทางจะยังไม่สะดวกก็ตาม บางครั้งไม่มีที่พักแรม ต้องไปขออาศัยบ้านของชาวบ้าน ศาลาวัด เป็นที่พักแรม แต่คนก็ยังเดินทางมาท่องเที่ยวมากขึ้นเรื่อยๆ จะเห็นได้ว่า คนเดินทาง (Travel) หลายแบบหลายวิธี และด้วยเหตุผลต่างๆกัน ดังนั้นเพื่อให้การเดินทางมีความหมายมากขึ้นและเป็นในลักษณะของการเดินทางท่องเที่ยว จึงได้กำหนดเงื่อนไขสากล 3 ประการ คือ

1. เป็นการเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตามที่มีค่าใช้จ่ายเพื่อประกอบอาชีพ หรือหารายได้

(การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.ม.ป.ป. : 3)

ในพจนานุกรม Webster's Third New International Dictionary ให้ความหมายคำว่า Tourism ไว้ดังนี้ (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540 : 3)

1. การท่องเที่ยว
2. การเดินทางเพื่อความสราญใจ
3. การบริหารงานธุรกิจเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว

ฉะนั้นในการเดินทางท่องเที่ยววันนั้น ผู้เดินทางอาจจะมีเหตุผลในการเดินทางนั้นแตกต่างกันไป เช่น เดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ เดินทางเพื่อรักษาสุขภาพ เดินทางเพื่อเยี่ยมญาติ เดินทางเพื่อการศึกษา เป็นต้น ซึ่งการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยววันนั้นเป็นการผ่อนคลายความเครียดที่อาจเกิดขึ้นจากการทำงานหรือเกิดขึ้นในชีวิตประจำวันพร้อมๆ กับการได้รับรู้ สัมผัสกับสิ่งแปลกใหม่ที่แตกต่างไปจากการดำเนินชีวิตอันเป็นปกติของเรา ทำให้เกิดความเพลิดเพลินเป็นการเปิดโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น ดังนั้นการท่องเที่ยว จึงเป็นการก่อให้เกิดความรู้ และการติดต่อสื่อสาร ซึ่งมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเข้าใจของคนทั้งโลกเข้าด้วยกัน อันจะนำไปสู่สันติสุขในการอยู่ร่วมกันทั้งปัจจุบันและอนาคต (ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. 2540 : 8)

สรุป การท่องเที่ยว (Tourism) หมายถึง การเดินทางเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อหาความสนุกสนาน เพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อศึกษาหาความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการศาสนา เพื่อการติดต่อธุรกิจ ตลอดถึงการเยี่ยมเยียนญาติมิตร โดยที่ไม่มีรายได้เกิดขึ้นจากการเดินทางในครั้งนั้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยว

สุดาพร ชุตินทรานนท์ (2542 : 39) กล่าวถึง วัตถุประสงค์ของการเดินทางท่องเที่ยวว่ามีหลายประการ ได้แก่

1. เดินทางเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ หรือเพื่อความสนุกสนานบันเทิงเริงรมย์
2. เดินทางเพื่อมาร่วมการประชุมสัมมนา
3. เดินทางเพื่อศึกษาหาความรู้
4. เดินทางเพื่อการศึกษา
5. เดินทางเพื่อการติดต่อธุรกิจ
6. เดินทางเพื่อการเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง
7. เดินทางเพื่อการประกอบศาสนกิจ
8. เดินทางเพื่อทัศนศึกษา
9. เดินทางเพื่อสุขภาพ หรือพักผ่อน

สำหรับ **นักท่องเที่ยว** องค์การการท่องเที่ยวโลกของสหประชาชาติ (WTO) ได้เสนอคำนิยามไว้โดยใช้คำว่า “ผู้มาเยือน” (Visitors) โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ (จุฑามาศ ไชยสร. 2536 : 18-19 ; อ้างอิงจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย : 4-8)

1. นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน (Tourist) ได้แก่ ผู้มาเยือนชั่วคราว โดยพำนักอยู่ในประเทศที่มาเยือนเป็นเวลาอย่างน้อย 24 ชั่วโมงและการเดินทางนั้นมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้
 - 1.1 เพื่อการใช้เวลาว่างไปในการพักผ่อน การบันเทิง สุขภาพ ศาสนาการศึกษาและการกีฬา
 - 1.2 เพื่อกิจกรรมทางธุรกิจ การเยี่ยมญาติ การปฏิบัติภารกิจต่างๆ และการประชุมสัมมนา
2. นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Excursionists) หรือโดยทั่วไปใช้คำว่า “นักท่องเที่ยวจร” ได้แก่ ผู้มาเยือนเป็นการชั่วคราว โดยใช้เวลาอยู่ในประเทศที่มาเยือนน้อยกว่า 24 ชั่วโมง ทั้งนี้รวมถึงผู้โดยสารที่มากับเรือเดินสมุทรด้วย

จากคำจำกัดความที่กำหนดโดยองค์การการท่องเที่ยวโลก (WTO) ดังกล่าว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้ให้คำนิยามของ “นักท่องเที่ยว” ไว้ดังนี้

1. นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ หมายถึง ชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย และพำนักอยู่ในประเทศไทยครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมงและไม่เกิน 90 วันโดยเดินทางเข้ามาเพื่อวัตถุประสงค์อะไรก็ตามที่ไม่ใช่มาหางานทำหรือหารายได้ในประเทศไทย
 2. นักท่องเที่ยวภายในประเทศ หมายถึง บุคคลที่เดินทางออกจากท้องถิ่นที่ตนพำนักอยู่จากจังหวัดหนึ่งไปยังอีกจังหวัดหนึ่ง โดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทค้างแรม และประเภทเข้าไป-เย็นกลับนักท่องเที่ยวเหล่านี้จะประกอบด้วย คนไทย (Thai National) คนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย (Thailand Residence) และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (International Tourists) ที่เข้ามาเยือนประเทศไทย แล้วเดินทางท่องเที่ยวอยู่ในประเทศไทย
 3. นักท่องเที่ยวคนไทย หมายถึง กลุ่มคนไทยที่เดินทางออกนอกประเทศไทย และพำนักอยู่ต่างประเทศ ไม่เกิน 90 วัน โดยมีวัตถุประสงค์เช่นเดียวกับนักท่องเที่ยวประเภทที่ 1
- วรรณ วลัยวานิช (2539 : 6-7) กล่าวว่าสำหรับ “นักท่องเที่ยว” นั้นนักวิชาการทางด้านการท่องเที่ยวได้จัดประเภทของนักท่องเที่ยว ไว้ตามลักษณะของการท่องเที่ยวดังนี้
1. Tourist หมายถึง นักท่องเที่ยวที่เดินทางจากที่พักอาศัยของตนแล้วกลับมาเกินกว่า 24 ชั่วโมง และได้พักแรมที่ใดที่หนึ่งชั่วคาบเวลาหนึ่ง บางประเทศเรียกว่า Night Visitor
 2. Excursionist หมายถึง นักท่องเที่ยวแบบเข้าไปเย็นกลับ หรือกลับมาถึงบ้านภายใน 24 ชั่วโมง โดยไม่พักแรม ณ ที่ใด บางประเทศเรียกว่า Day Visitor
 3. Visitor มีความหมายอย่างเดียวกับ Tourist แต่เป็นคำที่ประเทศหนึ่งใช้เรียกนักท่องเที่ยวจากประเทศอื่นที่เข้ามาในประเทศของตน และบางที่เรียกว่า Foreign Visitor นอกจากนี้ในประเทศที่ใช้คำว่า Visitor แทน Tourist มักใช้คำว่า Tourist หรือ Domestic Tourist ซึ่งหมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศหนึ่งแล้วท่องเที่ยวไปแต่เฉพาะภายในประเทศของตน

องค์ประกอบของการท่องเที่ยว

Robert M. McIntosh และ Charles R. Goildner กล่าวไว้ใน Tourism : Principles, Practices, Philosophies, 1984 ว่ามีองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. นักท่องเที่ยว ซึ่งต้องใช้จ่ายในการเดินทางอย่างน้อยที่สุดเป็นค่าอาหาร ถ้าพักค้างคืนก็จะใช้

จ่ายเป็นค่าที่พัก ค่าของที่ระลึก และการบริการอื่นๆ ด้วย ค่าใช้จ่ายเหล่านี้จะหมุนเวียนกระจายไปในธุรกิจ การบริการต่างๆ ของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ก่อให้เกิดการสร้างงาน และกระจายรายได้สู่ระบบเศรษฐกิจของ ท้องถิ่น

2. ธุรกิจซึ่งทำหน้าที่จัดหาสินค้าและบริการต่างๆ รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ การคมนาคมขนส่ง ที่พักแรม ร้านอาหารและภัตตาคาร บริการนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ ร้านค้า ของที่ระลึกและขายสินค้าพื้นเมือง ฯลฯ

3. รัฐบาลของประเทศ หรือท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของบ้าน ซึ่งทำหน้าที่จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) เช่น ถนน สะพาน สถานีรถไฟ รถโดยสาร ท่าเรือ ท่าอากาศยาน ระบบไฟฟ้า น้ำประปา ระบบการสื่อสารที่ทันสมัย เช่น โทรศัพท์ ดาวเทียม ฯลฯ เป็นการลงทุนเพื่อการท่องเที่ยวของประเทศ และเพื่อความสะดวกสบายของคนในท้องถิ่น

3.1 อำนวยความสะดวก ในเรื่องระเบียบพิธีการเข้าเมือง การขนส่งระหว่าง ท่าอากาศยานกับที่พัก หรือสถานีขนส่ง และบริการข่าวสารด้านที่พัก

3.2 การสร้างภาพลักษณ์ (Image) ของประเทศ การโฆษณาเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ประเทศให้เป็นที่รู้จัก และ สนใจของนักท่องเที่ยวภายในประเทศ และ จากต่างประเทศ

3.3 การรักษาความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวในทุกแหล่งท่องเที่ยว

4. ตัวเจ้าของบ้าน หรือประชาชนในประเทศนั้นๆ ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการต้อนรับ และดึงดูดใจ นักท่องเที่ยวหรือแขกผู้มาเยือนท้องถิ่นนั้นซ้ำอีก หรืออาจชักชวนผู้ที่ไม่เคยมาเยือน ให้ตัดสินใจเดินทาง ท่องเที่ยวโดย

4.1 บุคลากรที่ปฏิบัติงานในธุรกิจบริการ ในอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซึ่งมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว ต้องมีความรู้ และทักษะในงานอาชีพของตน สามารถให้บริการได้อย่างมีคุณภาพ

4.2 ประชาชนทั่วไปจะต้อง

4.2.1 แสดงความเป็นมิตร มีไมตรีจิต เช่น ยิ้ม ทักทาย พุดคุยด้วย ให้น้ำดื่ม ให้ใช้ห้องสุขา

4.2.2 ให้ความช่วยเหลือแก่นักท่องเที่ยวที่ประสบปัญหา หรือเดือดร้อน เช่น บอกเส้นทางให้ ช่วยเหลือเมื่อประสบอุบัติเหตุ เจ็บป่วยกระทันหัน หรือประสบภัยจากโจรผู้ร้าย

4.2.3 ช่วยกันอนุรักษ์ และพัฒนาทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีอยู่ในท้องถิ่นของตน ให้คงความงาม และมีคุณค่าเป็นทรัพยากรของชาติสืบไป

1.3 ความสำคัญของการท่องเที่ยว

สรณี แสงมิตร (2523 : 6) ได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวเป็นช่องทางยกระดับมาตรฐานการ ครองชีพให้สูงขึ้น ไซแต่ในด้านการแลกเปลี่ยนระหว่างประเทศเท่านั้น ยังทำให้บทบาทของเศรษฐกิจ ซึ่งถือเป็นปัจจัยของการมีรายได้เพิ่มขึ้นด้วย และทำให้มีอาชีพใหม่ๆ เกิดขึ้นซึ่งการซื้อบริการของนักท่องเที่ยวชาว ต่างประเทศถือได้ว่าเป็นการส่งสินค้าออก เพราะเป็นการซื้อด้วยเงินตราต่างประเทศ การผลิตสินค้าหรือ บริการต่างๆ ที่นักท่องเที่ยวซื้อก็ต้องมีการลงทุน ซึ่งผลประโยชน์จะตกอยู่ภายในประเทศ และช่วยให้เกิด งานอาชีพอีกหลายแขนง เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ทางด้านสังคม การท่องเที่ยวเป็นการ พักผ่อน คลายความตึงเครียด พร้อมๆ กับการได้รับรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่ผิดแผกแตกต่างออกไป (หน่วยศึกษานิเทศก์. 2533 : 20)

ม.ล.ดุษฎี ชุมสาย (67-69) ยังได้กล่าวไว้ว่า การท่องเที่ยวในปัจจุบันเป็นอุปสรรคทางการศึกษา และเป็นการส่งเสริมสุขภาพจิต อีกด้วย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (3-4) ได้ให้ความสำคัญของการท่องเที่ยวไว้ 3 ประเด็น คือ

1. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อเศรษฐกิจของประเทศ

1.1 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้เป็นเงินตราต่างประเทศ เข้าประเทศเป็นจำนวนมาก ตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา การท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศมากเป็นอันดับ 1 เมื่อเปรียบเทียบกับรายได้จากสินค้าออกอื่นๆ นอกจากนี้รายรับสุทธิในรูปของเงินตราต่างประเทศ จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ยังมีส่วนช่วยให้ดุลชำระเงินของประเทศเกินดุลอีกด้วย

1.2 รายได้จากการท่องเที่ยวจะมีผลทบทวีคูณ ในการสร้างรายได้หมุนเวียนในระบบเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น ซึ่งจะทำให้ผลผลิตส่วนรวมของประเทศมีค่าทวีกว่า 3 เท่าตัว

1.3 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการหมุนเวียน และการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค เมื่อเกิดการเดินทางท่องเที่ยวเข้าไปถึงแหล่งท่องเที่ยวในชนบท การพัฒนาความเจริญก็จะไปถึงภูมินาณานั้นๆ ก่อให้เกิดการสร้างสรรคสิ่งใหม่ๆ ในท้องถิ่น เช่น โรงแรม ภัตตาคาร ร้านค้า สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มีผู้ลงทุนในหลาย ๆ รูปแบบทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพอย่างกว้างขวางเป็นการสร้างรายได้สู่ประชาชนอย่างแท้จริง

1.4 การท่องเที่ยว มีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต และนำเอาทรัพยากรของประเทศ โดยเฉพาะ ของท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ในอัตราที่สูง ในรูปของการผลิตสินค้าพื้นเมืองและสินค้าที่ระลึก ตลอดจนการบริการในท้องถิ่นนั้นๆ

1.5 การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่สิ้นเปลืองวัตถุดิบ ผลผลิตขายได้ตลอดเวลาสุดแล้วแต่ความเหมาะสมและความสามารถของผู้ขาย

1.6 การท่องเที่ยวช่วยกระตุ้นให้เกิดการผลิต เป็นวงจรหมุนเวียนภายในประเทศ ทำให้เกิดการสร้างงานสร้างอาชีพของประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อม อุตสาหกรรมท่องเที่ยวจัดว่าเป็นแหล่งจ้างงานที่ใหญ่ที่สุด เนื่องจากเกี่ยวข้องกับสัมพันธกันหลายๆ อาชีพ เป็นต้นว่า อาชีพเกี่ยวกับการขนส่ง อาชีพให้บริการด้านที่พัก อาชีพจัดบริการสิ่งดึงดูดการท่องเที่ยว อาชีพผลิตของที่ระลึก และ อาชีพเกี่ยวกับการเผยแพร่ข้อมูลทางการท่องเที่ยว เป็นต้น เป็นการลดการว่างงานลง ประชากรมีรายได้เพิ่มขึ้น ซึ่งส่งผลให้รัฐบาลได้รับรายได้ในรูปของภาษีอากรประเภทต่างๆ

2. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อสังคม

2.1 การท่องเที่ยวมีส่วนในการส่งเสริมความสัมพันธ์ของมนุษยชาติ ก่อให้เกิดสันติภาพ ความเป็นมิตรไมตรี และความเข้าใจอันดีระหว่างเจ้าของบ้านและผู้มาเยือน

1.2 การท่องเที่ยวมีบทบาทในการพัฒนา สร้างสรรคความเจริญทางสังคมให้เกิดแก่ท้องถิ่น ทำให้มีการก่อสร้างสิ่งใหม่ๆ มีการลงทุนทางด้านการผลิตเพื่อรองรับการบริการแก่ผู้มาเยือนท้องถิ่นทำให้ประชาชนมีรายได้จากการมีงานทำจึงทำให้อยู่ดีกินดีมีความสุขโดยทั่วกัน

2.3 การท่องเที่ยวก่อให้เกิดการอนุรักษ์ฟื้นฟูมรดกทางวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ก่อให้เกิดความภาคภูมิใจ ความสำนึกและตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการรักษาเอกลักษณ์ของชาติ ก่อให้เกิดความรู้สึกหวงแหนและรักแผ่นดินที่อยู่อาศัยของตน

2.4 การท่องเที่ยวช่วยขจัดปัญหาความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบท ช่วยขจัดปัญหาการหลงใหลและเคลื่อนย้ายเข้ามาหางานทำหรือเสี่ยงโชคในเมืองของประชาชนในชนบท

2.5 การท่องเที่ยวช่วยให้ประชาชนในชนบทรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นมาผลิตและประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ในรูปแบบของสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกไว้สำหรับขายผู้มาเยือนเป็นการหารายได้มาจุนเจือครอบครัวเพิ่มขึ้น

3. ความสำคัญของการท่องเที่ยวต่อการเมือง

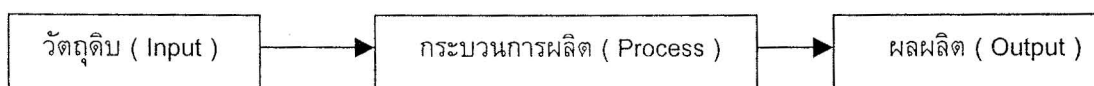
3.1 การเดินทางท่องเที่ยวก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความมั่นคง ปลอดภัย เพราะการที่นักท่องเที่ยวจะเลือกเดินทางไปเยือนที่ใด ที่นั้นจะต้องมีความปลอดภัยเพียงพอ

3.2 การท่องเที่ยวเป็นวิถีทางที่มนุษย์ต่างสังคมจะได้พบปะ รู้จัก ทำความเข้าใจกัน การเดินทางไปมาหาสู่กันภายในประเทศทำให้ได้รู้จัก ค้นเคย ระบุปัญหา พึ่งพาอาศัยกันเป็นการสร้างความรักความสามัคคี สมานฉันท์ของคนในชาติ ในทำนองเดียวกัน การเดินทางท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะเป็นการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม เสริมสร้างความเข้าใจอันดีนำไปสู่ความเป็นเพื่อนร่วมโลกที่จะช่วยสร้างสรรค์สัมพันธไมตรีและความสงบสันติสุขในโลก

การท่องเที่ยว มีความสำคัญต่อประเทศในทุกๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นต่อบุคคล สังคม เศรษฐกิจ การเมือง และประเทศ ซึ่งการท่องเที่ยวจะเป็นสิ่งสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศพัฒนาก้าวหน้าต่อไป

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยว

สุดาพร ชุตินธรานนท์ (2542 : 41) กล่าวว่าโดยทั่วไปถ้าพูดถึงคำว่า “อุตสาหกรรม” เราจะนึกถึงการนำวัตถุดิบป้อนเข้าไปในกระบวนการผลิต แล้วจะได้ผลผลิตที่ต้องการออกมา

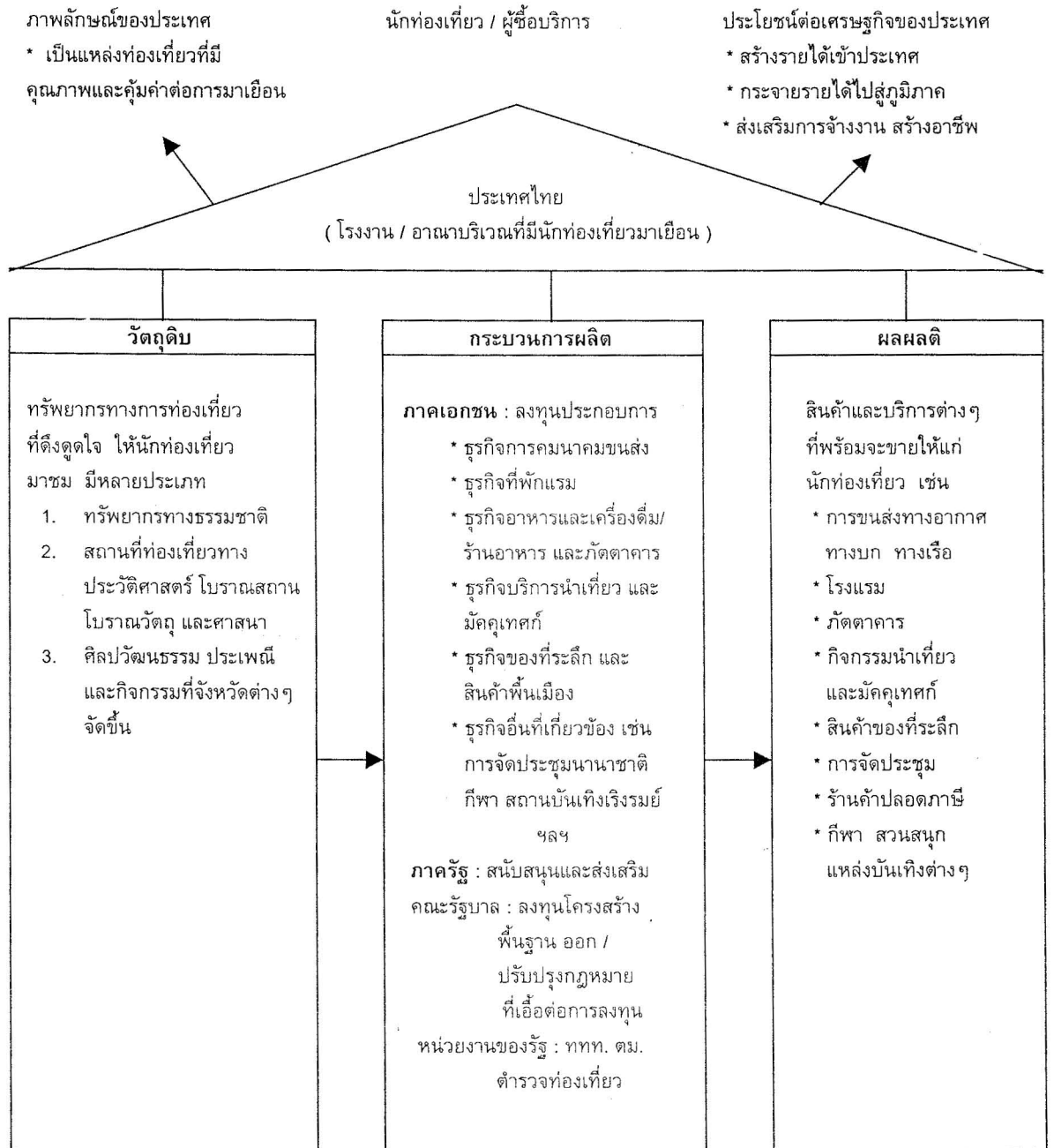

อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Tourist Industry) เป็นผลรวมที่เกิดขึ้น จากการปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ระหว่างนักท่องเที่ยว กับเอกชนผู้ประกอบการบริการต่างๆ กับรัฐบาลเจ้าของประเทศ และกับทรัพยากรในท้องถิ่น ซึ่งจะอธิบายในเชิงอุตสาหกรรม (ดังแผนภาพ 1)

หนึ่งในกระบวนการผลิตของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวนั้นเป็นสิ่งจำเป็น และสำคัญมากที่ภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนจะต้องทำงานประสานกัน ให้ความร่วมมือ สนับสนุน ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ทั้งนี้โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ เพื่อผลประโยชน์ของชาติ (Public interest) เช่น

1. การลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) เช่น สนามบิน ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา ฯลฯ
2. ออกหรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เอื้อต่อการลงทุน ในธุรกิจบริการของเอกชน
3. ร่วมกันพัฒนาทักษะของบุคลากรในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวทุกระดับให้มีคุณภาพ
4. ร่วมกันส่งเสริมการขาย และโฆษณาประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ เพื่อชักชวนและดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวทั้งภายใน และภายนอกประเทศ เกิดความต้องการซื้อสินค้า และบริการ
5. ร่วมมือกันพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถให้ข้อเสนอแนะหรือข้อเรียกร้อง (Voice) เพื่อปรับปรุงบริการของภาครัฐ และภาคเอกชนได้ ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการต่างๆ รวมทั้งผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐอย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เพื่อ

ให้นักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ ซึ่งเป็นผู้รับบริการจากหน่วยงานภาครัฐ และธุรกิจเอกชนเกิดความพึงพอใจ

ภาพประกอบ 1 สรุปรูปภาพรวมองค์ประกอบของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

1.4 ปัจจัยที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว

เหตุผลของการเดินทางท่องเที่ยวของแต่ละบุคคล มีความแตกต่างกัน ในหลายๆ ประการ ดังที่ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2531 : 88-90) กล่าวว่า ปัจจัยที่ทำให้บุคคลตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ประกอบไปด้วย

1. เงิน หรือค่าใช้จ่าย ซึ่งเป็นสิ่งแรกๆ ที่ผู้เดินทางท่องเที่ยวจะต้องคิดทันที เพราะการเดินทางท่องเที่ยวไม่ว่าจะใกล้หรือไกลจำเป็นต้องมีเงิน หรืองบประมาณเพื่อใช้จ่ายในด้านต่างๆ เช่น ค่าพาหนะ ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการสำหรับสิ่งอำนวยความสะดวก และการใช้จ่ายซื้อของ เป็นต้น

2. เวลา เป็นสิ่งที่มีความหมายสำคัญสำหรับผู้เดินทางท่องเที่ยว เพราะแต่ละบุคคลย่อมอยู่ในสถานภาพทางการประกอบอาชีพที่แตกต่างกัน บางคนอาจใช้เวลาวันหยุดสุดสัปดาห์ เพื่อการท่องเที่ยว แต่บางคนอาจจะต้องรอถึงปิดภาคเรียน หรือบางคนอาจใช้เวลาหลังช่วงชีวิตทำงานเพื่อการท่องเที่ยว เป็นต้น

3. ความตั้งใจที่จะไป ปัจจัยข้อนี้เกิดจากเหตุผล และความรู้สึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง การมีเงิน และมีเวลา คงไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการท่องเที่ยวได้ถ้าไม่ตั้งใจที่จะไป นักท่องเที่ยวแต่ละคน มีความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้งไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวอาจถูกกระตุ้นได้จากสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยว การเก็บรวบรวมข้อมูลการท่องเที่ยว การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว ปัจจัยทางสังคม เศรษฐกิจ เสถียรภาพทางการเมือง ฤดูกาล สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และภาพพจน์ทางการท่องเที่ยว เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้ความตั้งใจที่จะเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา

การที่ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ ได้กล่าวถึงความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวมีสิ่งต่างๆ เป็นตัวกระตุ้น ซึ่งมีหลายประการด้วยกัน จากการศึกษาของแมคอินทอช และเกลด์เนอร์ พบว่าตัวกระตุ้น (Motivator) ให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเกิดขึ้นมี 4 ประการคือ

1. ตัวกระตุ้นทางกายภาพ (Physical Motivators) เป็นตัวกระตุ้นเพื่อผ่อนคลายทางกายภาพ หรือเพื่อร่างกาย เช่น การไปพักผ่อนร่างกาย กิจกรรมทางกีฬา การไปตากอากาศชายทะเล การบำบัดรักษาตามคำแนะนำของแพทย์เพื่อการรักษาสุขภาพ เป็นต้น

2. ตัวกระตุ้นทางวัฒนธรรม (Culture Motivators) เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดการเดินทางเพื่อการเรียนรู้วัฒนธรรม ความเป็นอยู่ของคนในประเทศต่างๆ ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะของดุริยางคศิลป์ นาฏศิลป์ เป็นต้น

3. ตัวกระตุ้นทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Motivators) เป็นตัวกระตุ้นที่ทำให้เกิดความต้องการ เพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อน เพื่อพบปะกับคนแปลกหน้าใหม่ๆ หรือคนที่มีความคิดใหม่ๆ เพื่อหลีกเลี่ยงจากงานประจำที่จำเจ เป็นต้น

4. ตัวกระตุ้นทางด้านฐานะ และชื่อเสียง (Status and Prestige Motivators) เป็นตัวกระตุ้นที่ต้องการยกฐานะของตนให้สูงขึ้น เพื่อเกียรติยศ และชื่อเสียง เป็นการเดินทางประกอบธุรกิจในต่างประเทศ การไปประชุม การศึกษา ฯลฯ เพื่อให้เป็นคนที่มีเกียรติยศและความสำเร็จในการทำงานของตน (ฉลองศรี พิมลสมพงษ์. 2531 : 88-90)

สอดคล้องกับ วิชัย เทียนน้อย (2528:3-5) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการท่องเที่ยว ไว้ว่ามีสาเหตุมาจาก

1. ความเคร่งเครียดในการทำงาน จากการทำงานที่เคร่งเครียดในการทำงานตลอดเวลาจะต้องใช้กำลัง

กายหรือกำลังความคิดอย่างมาก ด้วยเหตุนี้เองร่างกายจึงจำเป็นต้องการพักผ่อน เพื่อให้การทำงานในช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพ การหยุดงานในวันสุดสัปดาห์ การปิดภาคเรียนหรือการหยุดพักก่อนของข้าราชการและคนงานทั่วไปจึงเป็นเรื่องสำคัญ การใช้เวลาว่างในช่วงระยะเวลาดังกล่าว กิจกรรมการพักผ่อนของประชากรเหล่านี้ที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ การท่องเที่ยวไปในสถานที่ต่าง ๆ ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวจะใกล้หรือไกล ขึ้นอยู่กับระยะเวลาและศักยภาพทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล

2. รายได้ของประชากรดีขึ้น จากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี และสภาพของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้คนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานและประดิษฐ์คิดค้นสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ขึ้นมา ซึ่งจะทำให้ประชากรมีงานทำ มีรายได้เพิ่มขึ้น และมีเวลาว่างเหลือพอที่จะนำมาใช้เพื่อการพักผ่อน การที่ฐานะทางด้านเศรษฐกิจของประชากรดีขึ้น จะส่งผลให้ประชากรมีความต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เพื่อเป็นการพักผ่อนและหาความรู้ให้แก่ตนเอง

3. ความสะดวกทางการคมนาคม การคมนาคมนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญ ที่ส่งเสริมทำให้เกิดกิจการท่องเที่ยวปรากฏขึ้น ในสภาพปัจจุบันการไปมาติดต่อระหว่างสถานที่ท่องเที่ยวกระทำได้สะดวกและรวดเร็ว มีการตัดถนน หรือเส้นทางไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ จากการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ใช้เวลาและค่าใช้จ่ายไม่มากนัก จึงเป็นแรงจูงใจที่ทำให้ประชากรอยากไปใช้บริการ และคนส่วนมากมีโอกาที่จะกระทำได้

4. มีเวลาว่าง เนื่องจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จึงทำให้เครื่องมือเครื่องใช้ที่นำมาใช้ในการผลิตมีประสิทธิภาพ มีการนำเอาเครื่องมือและเครื่องจักรชนิดต่าง ๆ มาใช้ทำงานแทนคน จึงทำให้การผลิตสินค้ากระทำได้อย่างรวดเร็ว อันเป็นสาเหตุอย่างหนึ่งที่ทำให้คนมีเวลาว่างเพิ่มมากขึ้น และมีเวลาว่างพอที่จะนำไปใช้แสวงหาความสุขทางด้านการท่องเที่ยว และอื่น ๆ ได้ตามโอกาสและสภาพทางเศรษฐกิจเอื้ออำนวย

5. จำนวนประชากรเพิ่มขึ้น จากการที่จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น จึงทำให้สภาพชุมชนในเมืองเกิดสภาพความแออัด สภาพแวดล้อมโดยทั่วไปเกิดมลภาวะ สถานที่ท่องเที่ยวภายในเมืองมีจำกัด และสถานที่ท่องเที่ยวตามชนบทได้มีการพัฒนาขึ้นอย่างมากมาย เพื่อสนองต่อความจำวนประชากรที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งมีความต้องการสถานที่ท่องเที่ยว เพื่อพักผ่อนหย่อนใจมากขึ้นเช่นเดียวกัน ด้วยเหตุนี้ประชากรที่พักอาศัยอยู่ในเมืองจะหาโอกาสเดินทางท่องเที่ยวไปในท้องที่ชนบทและจะมีประชากรในชนบทบางส่วนเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในเมือง ซึ่งมีสถานที่ท่องเที่ยวทางด้านวัฒนธรรมมากมาย เป็นที่ตื่นตาตื่นใจของชาวชนบท ดังนั้นจึงพอจะชี้ให้เห็นได้ว่าการที่จำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น ความต้องการสถานที่ท่องเที่ยวและการเดินทางท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างถิ่น หรือต่างแดนจึงเพิ่มมากขึ้นด้วย

1.5 ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวซื้อบริการการท่องเที่ยว

ยุพดี เสตพรรณ (2539 : 226) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวซื้อบริการทางการท่องเที่ยว ไว้ว่า เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศสูงกว่าสินค้าออกชนิดอื่นๆ ดังนั้นหากจะให้บริการที่ลูกค้าพึงพอใจ ต้องคำนึงถึงปัจจัย ดังต่อไปนี้

1. แหล่งท่องเที่ยว หรือทรัพยากรการท่องเที่ยว หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยว กิจกรรม ประเพณี และวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้มาเยือน

2. การคมนาคม ทั้งจากต่างประเทศ และในประเทศจะต้องสะดวก ปลอดภัย รวดเร็วทุกทาง มีความทันสมัย มีอุปกรณ์อำนวยความสะดวก มีสายการบินมาลงหลายสาย

3. พิธีการเข้าเมืองและบริการข่าวสาร จัดระเบียบวิธีการเข้าเมืองให้สะดวก รวดเร็ว มีบริการให้ข่าวสาร บริการจองที่พัก บริการขนส่งผู้ที่พัก เป็นต้น
 4. ที่พัก มีโรงแรม มีที่พักระดับต่างๆ ให้เลือก มีอัตราค่าที่พักเหมาะสมกับคุณภาพ สะอาด และมีบริการตามมาตรฐานสากล
 5. ร้านอาหาร มีร้านอาหารให้เลือกหลายชนิด ทั้งที่เป็นอาหารสากล และอาหารในท้องถิ่น ถูกสุขลักษณะ มีบริการที่สุภาพ มีการกำหนดราคาอาหารไว้ให้แน่นอน
 6. บริการนำเที่ยว มีบริการจัดนำเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ มีมัคคุเทศก์ที่มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีความซาบซึ้งต่อความงามของธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรมของประเทศ มีอัครยาศัยไมตรี มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่
 7. สินค้าของที่ระลึก มีการควบคุมคุณภาพ กำหนดราคา การส่งเสริมการใช้วัสดุพื้นบ้าน การออกแบบสินค้าให้มีเอกลักษณ์ รวมทั้งการบรรจุหีบห่อที่สวยงาม ดึงดูดใจ และมีความแข็งแรง
 8. ความปลอดภัย ต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ และทั่วถึงทุกแหล่งท่องเที่ยว เช่น มีตำรวจท่องเที่ยว การให้ความปลอดภัยในการจราจร มีสายการบินที่มีประวัติอุบัติเหตุทางการบินน้อยที่สุดมาลง
 9. ความสงบเรียบร้อยของประเทศ โดยไม่มีการสู้รบกันทางการเมือง การปราบปรามที่รุนแรงในการชุมนุมทางการเมือง จะทำให้นักท่องเที่ยว งง การเดินทางมาเยือน
 10. ความเป็นมิตรไมตรีของเจ้าของท้องถิ่น เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส ทักทายด้วยอัครยาศัยไมตรี การแสดงความเอื้ออารีเล็กๆ น้อยๆ เป็นต้น
 11. การโฆษณาเผยแพร่ เพื่อเสนอแหล่งท่องเที่ยวให้ชาวต่างประเทศได้รู้จักและอยากมาเที่ยว ช่วยให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวขยายตัวมากขึ้น
- สอดคล้องกับ ประเสริฐ วิทยารัฐ (2535 : 220) ที่กล่าวถึง สิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ว่ามีปัจจัยหลายอย่าง ได้แก่
1. บรรยากาศด้านกายภาพ
 - 1.1 มีการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้สะดวก
 - 1.2 มีความสะอาด สบาย ปลอดภัย
 - 1.3 มีสิ่งดึงดูดใจ ทั้งทรัพยากรธรรมชาติและวัฒนธรรม
 - 1.4 มีสิ่งหายาก เช่น วัดวาอาราม พระบรมมหาราชวัง ความใหญ่โตของอาคาร สถานที่วิถีชีวิตที่หาดูได้ยาก
 2. บรรยากาศด้านจิตใจ
 - 2.1 ความเป็นมิตรไมตรี
 - 2.2 การต้อนรับขับสู้ มีความพร้อมที่จะให้ความช่วยเหลือ
 - 2.3 ความรู้สึกปลอดภัย
 - 2.4 ค่าครองชีพไม่สูงเกินไป
 - 2.5 ความไม่เข้มงวดต่อนักท่องเที่ยว
 3. บรรยากาศด้านอื่นๆ
 - 3.1 การแนะนำประชาสัมพันธ์ที่ดี
 - 3.2 สินค้าที่ระลึกมีคุณภาพ

3.3 สินค้าปลอดภาษี ที่มีราคาพอสมควร

3.4 การบันเทิงที่นักท่องเที่ยวสนใจ

การที่มนุษย์ต้องประกอบกิจกรรมต่างๆ เพื่อการดำรงชีวิต การพักผ่อนหย่อนใจตามสถานที่ท่องเที่ยว จึงมีความจำเป็นสำหรับชีวิตมากขึ้น ตามลำดับ ประกอบกับประเทศไทยมีวันหยุดตามเทศกาลต่างๆ ตลอดทั้งปี โอกาสเดินทางจึงมีมากขึ้น สามารถเลือกประเภท และรูปแบบของการท่องเที่ยวได้มากขึ้น จากเดิม นอกจากนี้ พฤติกรรมการซื้อบริการการท่องเที่ยวของผู้ที่คาดว่าจะจะเป็นนักท่องเที่ยวในอนาคตนั้น จะขึ้นอยู่กับข้อมูลที่ต้องต้องการจะท่องเที่ยวได้รับ หรือสามารถหาได้ทันที เพื่อการตัดสินใจ (ไว จามรมาน และคณะ. 2536 : 28)

1.6 ประเภทต่าง ๆ ของการท่องเที่ยว

วรรณภา วงษ์วานิช (2539 : 17-18) ได้แบ่งประเภทของการท่องเที่ยว ออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือ

1. การท่องเที่ยวภายในประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่ต่างๆ ภายในประเทศการท่องเที่ยวในลักษณะนี้ จะต้องมีความสนใจหลายอย่าง เช่น ความสวยงามของภูมิประเทศ ความสะดวกสบายในการเดินทาง ความปลอดภัย การโฆษณา หรือมีความสนใจ โดยเฉพาะของสถานที่นั้นเช่น หลักฐานทางประวัติศาสตร์ หรือศิลปวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น เป็นต้น

2. การท่องเที่ยวต่างประเทศ เป็นการท่องเที่ยวไปยังสถานที่ที่ต่างไปจากประเทศของตน และต้องผ่านขบวนการระหว่างประเทศหลายอย่าง เช่น ศุลกากร ด่านตรวจคนเข้าเมือง เป็นต้น ใช้ภาษาต่างประเทศ และอาจจะต้องมีมัคคุเทศก์เป็นผู้นำ การท่องเที่ยวต่างประเทศนี้ ขนาดของประเทศเป็นสิ่งสำคัญ เช่น ประเทศที่มีขนาดใหญ่ มักจะมีสิ่งดึงดูดใจนักท่องเที่ยวมาก เพราะมีโอกาสที่จะมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติและสิ่งอื่นๆ หลายอย่างกว่าประเทศที่มีขนาดเล็ก แต่บางครั้งการเดินทางไกลๆ ก็อาจจะเบื่อหรือทำให้นักท่องเที่ยวหมดความสนใจ หรือมีความสนใจน้อยลงก็ได้

นอกจากนี้ การท่องเที่ยว ยังขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของการไปเที่ยวอีกด้วย ตัวอย่างเช่น การไปท่องเที่ยวในระหว่างวันหยุดอาจจะเป็นการไปตากอากาศ ชมสภาพบ้านเมือง หรือไปดูชีวิตความเป็นอยู่ในชนบท รวมถึงการไปเยี่ยมเยียนเพื่อนฝูง เป็นต้น จากวัตถุประสงค์ดังกล่าว อาจแบ่งลักษณะของการท่องเที่ยว ออกได้เป็น 6 ลักษณะ ดังนี้

1. การท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศเพื่อชมทิวทัศน์ วัฒนธรรม ประเพณี ชีวิตความเป็นอยู่ของท้องถิ่นต่างๆ หรือท่องเที่ยวไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อเปลี่ยนสถานที่พักอาศัย ฯลฯ การท่องเที่ยวแบบนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ธรรมเนียม ฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว และสิ่งดึงดูดความสนใจของสถานที่แต่ละแห่ง

2. การท่องเที่ยวเพื่อการพักผ่อน เป็นการใช้เวลาว่างเพื่อพักผ่อนร่างกายและสมอง อาจจะรวมถึงการพักผ่อนหลังการเจ็บป่วย โดยจะใช้เวลาพักผ่อนให้นานที่สุดเท่าที่จะสามารถทำได้ สถานที่ไปพักจะเลือกที่สงบ สะดวกสบาย อากาศบริสุทธิ์ เช่น ชายทะเล หรือบนภูเขาที่ห่างไกลจากความอึกทึกครึกโครม

3. การท่องเที่ยวเพื่อศึกษาวัฒนธรรม เป็นการท่องเที่ยวที่มักมีจุดประสงค์ที่จะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมของท้องถิ่นต่างๆ ควบคู่ไปกับการท่องเที่ยวด้วย เป็นการศึกษาวีชีวิตความเป็นอยู่ ทั้งในแง่ มนุษยวิทยา และสังคมวิทยา เช่น ชมโบราณสถาน ศิลปะ หรือการแสดงต่างๆ

4. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา การท่องเที่ยวประเภทนี้มีจุดประสงค์ 2 ประการ คือ ประการแรก เป็นการไปชมการแข่งขันกีฬาที่ตนสนใจ ประการที่สอง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อไปเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย การท่องเที่ยวประเภทนี้สถานที่ที่จะไปเป็นสิ่งที่ดีดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว เช่น ชายทะเล ภูเขา หรือ การเดินป่าเพื่อดูนก ตกปลา หรือส่องสัตว์ เป็นต้น

5. การท่องเที่ยวเพื่อธุรกิจ การประชุม และสัมมนา ซึ่งผู้ที่ไม่เพื่อธุรกิจหรือสัมมนามักจะแบ่งเวลาส่วนหนึ่งไว้สำหรับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแบบนี้สิ่งที่จำเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยว คือ ต้องมีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีสถานที่พักอาศัยหรือโรงแรม และระบบการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว ปัจจุบันนี้การท่องเที่ยวลักษณะนี้มีแนวโน้มที่จะสูงขึ้นเรื่อยๆ

6. การท่องเที่ยวเพื่อการศึกษา คือ การที่บุคคลไปต่างประเทศเพื่อการศึกษา ดูงาน หรือวิจัย หรือการแลกเปลี่ยนอาจารย์ นักศึกษา ระหว่างมหาวิทยาลัย และจะอยู่ในประเทศนั้นเป็นเวลานานนับเดือน การท่องเที่ยวประเภทนี้รวมถึงการท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาภายในประเทศด้วย จัดได้ว่าเป็นนักท่องเที่ยวที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศอีกอย่างหนึ่ง

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการท่องเที่ยว

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะนอกจากจะช่วยกระตุ้นให้เกิดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแล้ว ยังเป็นผลดีแก่นักท่องเที่ยวโดยทั่วไปด้วย กิจกรรมทางการท่องเที่ยวต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง คือ

1. นักท่องเที่ยว ซึ่งถือได้ว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของธุรกิจท่องเที่ยว ซึ่งจะต้องประกอบด้วย ลักษณะของนักท่องเที่ยว การกระจายของนักท่องเที่ยว กิจกรรมต่างๆ ของนักท่องเที่ยว และทัศนคติของนักท่องเที่ยว

2. สินค้าท่องเที่ยว หรือสถานที่ท่องเที่ยว สินค้าท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีลักษณะพิเศษ กล่าวคือเป็นสินค้าที่รวบรวมเอาสินค้าและบริการ หลายประเภททั้งที่เป็นรูปธรรม และนามธรรมไว้ด้วยกัน เช่น ทรัพยากรธรรมชาติ วัฒนธรรม ประเพณี อุตสาหกรรม และสาธารณูปโภค สินค้าเหล่านี้มีคุณสมบัติที่แตกต่างกัน ซึ่งสินค้าทางการท่องเที่ยวจะต้องเป็นสิ่งซึ่งนักท่องเที่ยวซื้อ (ไปเที่ยว) และเกิดความประทับใจ (Attraction) เพราะมีสิ่งที่มีคุณค่าด้านต่างๆ หลายอย่าง เช่น คุณค่าทางวัฒนธรรม วิถีชีวิต และความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศนั้นๆ ทิวทัศน์ หรือทัศนียภาพ สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ความประทับใจจากลมฟ้าอากาศ เป็นต้น

3. การคมนาคมขนส่ง การเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว หรือ สถานที่ท่องเที่ยว นับเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความพึงพอใจ และธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินต่อไปได้ ซึ่งจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่าง ๆ เช่น รูปแบบของการคมนาคมขนส่ง การคมนาคมขนส่งสู่แหล่งท่องเที่ยว การคมนาคมขนส่งภายในแหล่งท่องเที่ยว แบบแผนการเดินทางของนักท่องเที่ยว บริเวณหรือสถานที่ให้บริการแก่ผู้โดยสาร หรืออุปกรณ์อำนวยความสะดวก รูปแบบ หรือปัญหาการจราจร เป็นต้น

4. ข้อมูลข่าวสารและการบริการ ข้อมูลข่าวสารเป็นเอกสารเพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ แก่นักท่องเที่ยว เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยวในประเทศมากขึ้น เช่น หนังสือแนะนำเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว แผ่นพับ แผนที่ เอกสารแนะนำ การโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อชักจูงให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเที่ยว การส่งเสริม และให้ความรู้ใหม่ๆ การอบรมการนำเที่ยวหรือมัคคุเทศก์ รายละเอียดเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่ง การจัดทำแผนที่เส้นทางและแผนที่ท่องเที่ยวของสถานที่ท่องเที่ยวแต่ละแห่ง

5. ความปลอดภัย และการอำนวยความสะดวกในด้านการเข้าเมือง ซึ่งเป็นสิ่งที่ต้องคำนึงถึงมากที่สุด เพราะจะทำให้นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจตั้งแต่ก้าวแรกที่ได้เดินทางเข้าสู่ประเทศ โดยให้ความสะดวกในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- 5.1 ระเบียบพิธีการเข้าออกเมือง เช่น การทำวีซ่า และศุลกากร
- 5.2 การขนส่งกระเป๋าของผู้โดยสาร
- 5.3 บริการการขนส่งระหว่างท่าอากาศยาน หรือสถานีขนส่งกับที่พัก
- 5.4 การอำนวยความสะดวก แก่ผู้โดยสารที่สถานีขนส่ง และท่าอากาศยาน

6. องค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน เป็นองค์ประกอบที่สนับสนุนให้ธุรกิจการท่องเที่ยวสามารถดำเนินไปได้ด้วยดี และก่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการดำเนินธุรกิจ ได้แก่

- 6.1 การไฟฟ้า มีเพียงพอและใช้การได้ดีไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ประกอบการ และผู้ใช้บริการ รวมทั้งความปลอดภัย
- 6.2 การประปา สะอาดถูกหลักอนามัย และมีปริมาณเพียงพอแก่การบริการ
- 6.3 การสื่อสาร โทรเลข โทรศัพท์ โทรสาร สะดวก รวดเร็ว และมีปริมาณของหน่วยบริการเพียงพอ
- 6.4 ความสามารถในการกำจัดขยะและสิ่งปฏิกูล
- 6.5 สถานพยาบาล และโรงพยาบาล ที่ทันสมัย สะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และค่ารักษาพยาบาลอยู่ในอัตราที่ยุติธรรม

7. การสนับสนุนอื่นๆ เป็นการเพิ่มความสะดวกสบายให้แก่นักท่องเที่ยว เช่น การเงินการธนาคาร ระเบียบต่างๆ สถานที่ศึกษา แหล่งค้นคว้าด้านต่างๆ ความร่วมมือระหว่างประเทศ ตลอดจนความสุภาพอ่อนโยนและมีไมตรีจิตต่อกัน (วรรณ วลัยวนิช, 2539 :19 - 23)นอกจากนี้ยังมีปัจจัยภายนอกอื่นๆ ได้แก่

1. สภาวะเศรษฐกิจ และการเมืองของโลก ซึ่งมีส่วนสำคัญในการกำหนดกระแสการเดินทางของนักท่องเที่ยว สภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำจะทำให้การเดินทางท่องเที่ยวอ่อนตัวลง โดยเฉพาะการเดินทางท่องเที่ยวระยะไกล เช่นเดียวกับความเคลื่อนไหวทางการเมืองในบางประเทศ อาจก่อให้เกิดความรู้สึกถึงความไม่มั่นคง เป็นผลให้การเดินทางออกนอกประเทศชะลอตัวลงในช่วงระยะสั้น ในทางตรงกันข้าม การฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ และสภาพความมั่นคงทางการเมืองจะเป็นตัวกระตุ้นกระแสการเดินทางให้ขยายตัวอย่างกว้างขวาง

2. ความนิยมในการท่องเที่ยว การที่ครอบครัวมีรายได้สูงขึ้นครอบครัวมีขนาดเล็กในขณะที่รายจ่ายในการท่องเที่ยวลดต่ำลง จากการที่ธุรกิจท่องเที่ยวได้ปรับรูปแบบของการบริการให้มีค่าใช้จ่ายเบ็ดเสร็จอย่างประหยัดทำให้ผู้รักการท่องเที่ยวสามารถจัดรายได้เพื่อการท่องเที่ยวได้ดีขึ้น ความนิยมในการใช้เวลาว่างพักผ่อนด้วยการเดินทางท่องเที่ยวจะไม่มีวันตกต่ำลง ตราบเท่าที่อุตสาหกรรมท่องเที่ยวยังสามารถจูงใจให้ผู้คนใช้จ่ายเงินเหลือใช้เพื่อการเดินทางท่องเที่ยว

3. การขยายเส้นทางคมนาคม โลกยุคใหม่ที่มีการคมนาคมขนส่งจะต้องรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดระบบเครือข่ายถนนเชื่อมต่อเพื่อการเดินทางด้วยรถยนต์ที่มีการยึดหยุ่นสูงกว่าตารางการเดินทางรถไฟที่ค่อนข้างจำกัด ระบบการคมนาคมทางอากาศได้รับการพัฒนาทั้งในด้านของท่าอากาศยาน เครื่องบิน และเส้นทางบิน ส่งผลให้การเดินทางท่องเที่ยวเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว ปลอดภัย และประหยัด

4. การเปลี่ยนแปลงนโยบายทางการเมือง ระบบการคมนาคมขนส่งที่พัฒนาให้มีประสิทธิภาพ และรวดเร็วทำให้โลกดูเหมือนจะเล็กลง รัฐบาลของประเทศ ต่างให้ความสนใจขอความร่วมมือระหว่างประเทศ เพื่ออำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยว และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ซึ่งเป็นผลให้เกิดการแข่งขัน

ชั้นกันทั้งในแง่ของการส่งเสริมการตลาด และการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยว ที่ประกอบกันเป็นแรงจูงใจให้เกิดความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ม.ป.ป. : 10-11)

1.7 ปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยว

เนื่องจากพื้นโลกมีสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่แตกต่างกันจึงก่อให้เกิดลักษณะของภูมิทัศน์ทางธรรมชาติและลักษณะทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันประกอบกันโดยทั่วไปมนุษย์ต้องการที่จะเดินทางท่องเที่ยวไปยังบริเวณต่างๆ ที่มีสภาพแวดล้อมที่แปลก และแตกต่างไปจากถิ่นเดิมของตน ดังนั้นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางภูมิศาสตร์และวัฒนธรรม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยดึงดูดนักท่องเที่ยว ซึ่งปัจจัยส่งเสริมการท่องเที่ยวมีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ดังนี้ (วรรณภา วงษ์วานิช, 2539 : 29 -32)

ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์

1. ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศที่ปรากฏอยู่ตามส่วนต่าง ๆ ของโลกจะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การกระทำของตัวการทางธรรมชาติดังกล่าวที่มีต่อลักษณะภูมิประเทศแบบต่างๆ จึงทำให้เกิดภูมิทัศน์ทางธรรมชาติที่สวยงาม หรือแปลกประหลาด เป็นประโยชน์ในการดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวเป็นอันมาก สำหรับประเทศไทยลักษณะภูมิประเทศส่วนใหญ่จะเกิดจากการกระทำของตัวการทางธรรมชาติสองประการคือ การกระทำที่เกิดจากการไหลของน้ำและการกระทำของกระแสลมและคลื่น ซึ่งจะก่อให้เกิดทิวทัศน์ที่แปลกประหลาดและสวยงาม เช่น โดรอกเขา น้ำตก และถ้ำ เป็นต้น

การที่แต่ละภูมิภาคมีความแตกต่างกันทางด้านภูมิประเทศ หรือภูมิทัศน์ที่สวยงามนั้นเป็นสิ่งที่มียุทธิต่อการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก ฉะนั้นจึงจำเป็นที่จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของเขตการท่องเที่ยวแต่ละเขต เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดการบริการ การท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม ทั้งในด้านการเดินทางระยะเวลา และการบริการต่างๆ ให้เป็นไปตามความต้องการของนักท่องเที่ยว

2. ลักษณะภูมิอากาศ

ปัจจุบันนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่างๆ ที่อยู่ห่างไกลออกไป ไม่ว่าจะเป็นการเดินทางภายในประเทศ หรือต่างประเทศ นักท่องเที่ยวจะต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศของบริเวณที่ตนจะไปล่วงหน้าก่อนที่จะออกเดินทางข้อมูลต่างๆ ที่ได้เกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศนั้นจะช่วยให้นักท่องเที่ยวสามารถเตรียมในด้านต่างๆ ได้เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ ตลอดจนสามารถเลือกเวลาที่จะเข้าไปท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม

สภาพภูมิอากาศมีอิทธิพลต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวทุกชนิด กล่าวได้ว่า สถานที่ท่องเที่ยวจะมีนักท่องเที่ยวเข้าไปท่องเที่ยวแตกต่างกันตามฤดูกาล และข้อมูลเกี่ยวกับภูมิอากาศจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนการท่องเที่ยวทำให้บรรลุผลตามที่ต้องการ

ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม

หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มนุษย์สร้างขึ้นมาเป็นมรดกตกทอดกันมาจนปัจจุบัน รวมถึงความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี ศิลปวัฒนธรรม อุปนิสัยใจคอ ตลอดจนรูปแบบของการดำรงชีวิตในสังคม ซึ่งแต่ละท้องถิ่นจะมีลักษณะทางวัฒนธรรมแตกต่างกันไป ความแตกต่างเหล่านี้จะเป็นปัจจัยที่ดึงดูดนักท่องเที่ยว และส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมทางการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นปัจจัยทางวัฒนธรรม อาจแบ่งออกได้กว้างๆ 4 ประการ คือ

1. ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์

บริเวณที่เป็นแหล่งอารยธรรมมาตั้งแต่สมัยโบราณ มักจะมีหลักฐานทางด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดีปรากฏให้เห็นอยู่ได้แก่ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศาสนสถาน พระราชวัง และสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ เหล่านี้เป็นสิ่งที่มนุษย์ได้สร้างขึ้นและแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองในอดีตและยังดำรงอยู่จนถึงปัจจุบัน เหล่านี้จะเป็นสิ่งดึงดูดนักท่องเที่ยวให้มาท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลิน

2. ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรม

เป็นการแสดงถึงรูปแบบการดำรงชีวิตของประชาชนในแต่ละสังคม ซึ่งจะมีเอกลักษณ์ที่แตกต่างกันออกไป เป็นสิ่งที่ยึดถือสืบทอดต่อกันมา ขนบธรรมเนียมประเพณีและศิลปวัฒนธรรมที่แตกต่างกันนี้จะเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะประเพณีวัฒนธรรมเฉพาะอย่าง เช่น ประเพณีสงกรานต์ ลอยกระทง ประเพณีเผาเทียนเล่นไฟ เป็นต้น สิ่งเหล่านี้อาจจะเป็นเรื่องธรรมดา หรือความเคยชินของคนในท้องถิ่น แต่จะเป็นสิ่งที่แปลกประหลาดและน่าสนใจของคนอีกท้องถิ่นหนึ่งก็ได้และเป็นสิ่งที่เจ้าของท้องถิ่นนั้นจะต้องรักษาไว้ด้วยความรักและความภาคภูมิใจ

3. การประกอบอาชีพของประชาชนในท้องถิ่น

ลักษณะการประกอบอาชีพของประชาชน มีส่วนสนับสนุน และส่งเสริมธุรกิจการท่องเที่ยวเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการประกอบอาชีพที่นักท่องเที่ยวไม่เคยเห็นมาก่อน หรือการผลิตสินค้าที่แตกต่างไปจากบริเวณอื่น หรือเป็นการประกอบอาชีพที่มีขึ้นเฉพาะบริเวณใดบริเวณหนึ่งเท่านั้น เช่น การผลิตส้มของจังหวัดเชียงใหม่ หรือการผลิตมีดอรัญญิกของจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นสิ่งดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยวให้เดินทางเข้าไปชมการผลิต และการประกอบอาชีพเหล่านั้น

4. การคมนาคมขนส่ง

สถานที่ท่องเที่ยวจะเป็นที่รู้จักแพร่หลาย มีคนเข้าไปท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสะดวกรวดเร็วของการคมนาคมขนส่ง ที่จะนำนักท่องเที่ยวไปยังสถานที่ท่องเที่ยวแห่งนั้น ซึ่งการเดินทางท่องเที่ยวไปยังสถานที่ต่าง ๆ อาจใช้ยานพาหนะหลายชนิด เช่น เครื่องบิน รถยนต์ เรือ เป็นต้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้สถานที่ท่องเที่ยวที่อยู่ห่างไกลจำเป็นต้องมีการพัฒนาเส้นทางคมนาคม เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว สถานที่ใดมีการเดินทางท่องเที่ยวที่สะดวก และอยู่ไม่ไกลมากนัก จะมีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการมากขึ้นตามมา

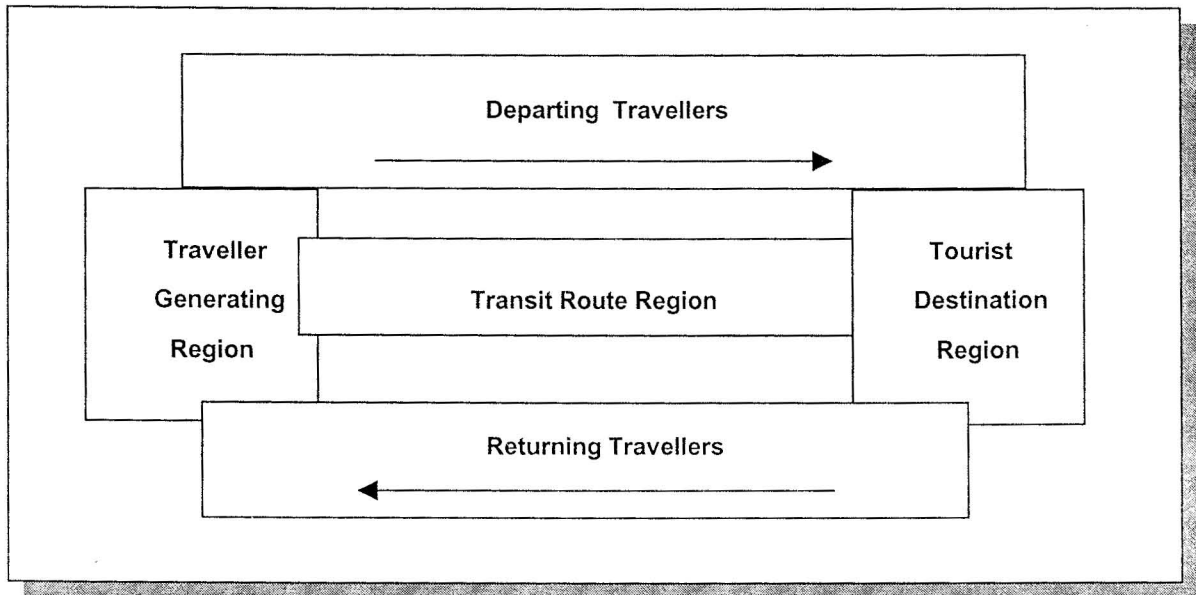
1.8 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System)

การท่องเที่ยวประกอบด้วยหน่วยงานหลายฝ่าย และธุรกิจหลายประเภท ซึ่งรวมกันให้บริการนักท่องเที่ยว ไลเปอ (จุฬามาศ จันทรรัตน์, 2541 : 9 ; อ้างอิงจาก Leiper, 1979. *Annals of Tourism Research*) อธิบายว่า การท่องเที่ยวมิใช่เป็นอุตสาหกรรมแต่หากคือ ระบบ ซึ่งเริ่มต้นจากนักท่องเที่ยวมีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว ด้วยเหตุผลและแรงกระตุ้น นักท่องเที่ยวจึงเริ่มหาข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว จากตัวแทนบริษัทนำเที่ยว หน่วยงานประชาสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อง เมื่อได้ข้อมูลเพียงพอแล้วจึงตัดสินใจเดินทางออกจากที่อยู่เดิม โดยอาศัยการคมนาคมรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งมา ณ จุดหมายปลายทางซึ่งได้จัดเตรียมสถานที่พักรูปแบบต่าง ๆ ไว้รองรับนักท่องเที่ยว และ ณ จุดหมายปลายทางนั้น นักท่องเที่ยวจะเก็บเกี่ยวประสบการณ์ จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มากมายส่วนที่สำคัญ คือ การต้อนรับจากเจ้าชองบ้าน

Liper (1979) ได้ให้ภาพประกอบทฤษฎีนี้ดังรูป

ระบบการท่องเที่ยว (Tourism system)

Environment : Human, Social-Cultural, Economical, Technological, Physical,
Political, Legal, etc.

Source : Leiper. (1979) *Annals of Tourism Research* : 404

ภาพประกอบ 2 ระบบการท่องเที่ยว (Tourism System)

จากภาพประกอบคำอธิบายข้างต้นชี้ให้เห็นว่าประสบการณ์ที่ดีหรือไม่ ของนักท่องเที่ยวขึ้นอยู่กับ การให้บริการของหลายองค์กร ซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องอยู่ในระบบการท่องเที่ยวแม้ว่าแต่ละองค์กรมีบทบาท ในการให้บริการที่แตกต่างกันไป ทุกองค์กรล้วนแต่มีส่วนในความรับผิดชอบต่อความพึงพอใจ และประสพ การณ์ (Customer Satisfaction) โดยรวมของนักท่องเที่ยวทั้งสิ้น ซึ่งแน่นอนที่สุดว่า จะส่งผลกระทบต่อ ความเจริญก้าวหน้าของระบบการท่องเที่ยวทั้งระบบ (จุฑามาศ จันทรัตน์. 2541 : 10)

การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่

ปัจจุบัน ความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยวและพฤติกรรมในการท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยว ทั้ง ชาวไทยและชาวต่างประเทศมีลักษณะที่เปลี่ยนไป จากเดิมที่นักท่องเที่ยวมักจะมีลักษณะเป็นแบบ Passive คือ เมื่อเดินทางท่องเที่ยวก็จะไปตามเส้นทาง และรับข้อมูลจากมัคคุเทศก์ไปวันต่อวันเท่านั้นแต่นักท่องเที่ยว ในศตวรรษหน้าจะกลายเป็นผู้ที่สนใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม วิถีชีวิต ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมต่าง ชาติ ต้องการสื่อสารกับชุมชน ท้องถิ่น ต้องการข้อมูลในระดับที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เกี่ยวกับระบบนิเวศ ความ หลากหลายทางชีวภาพ ซึ่งสรุป แล้วคือ ต้องการให้มีการสื่อความหมายด้านสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมที่ลึก ซึ้งมากยิ่งขึ้น

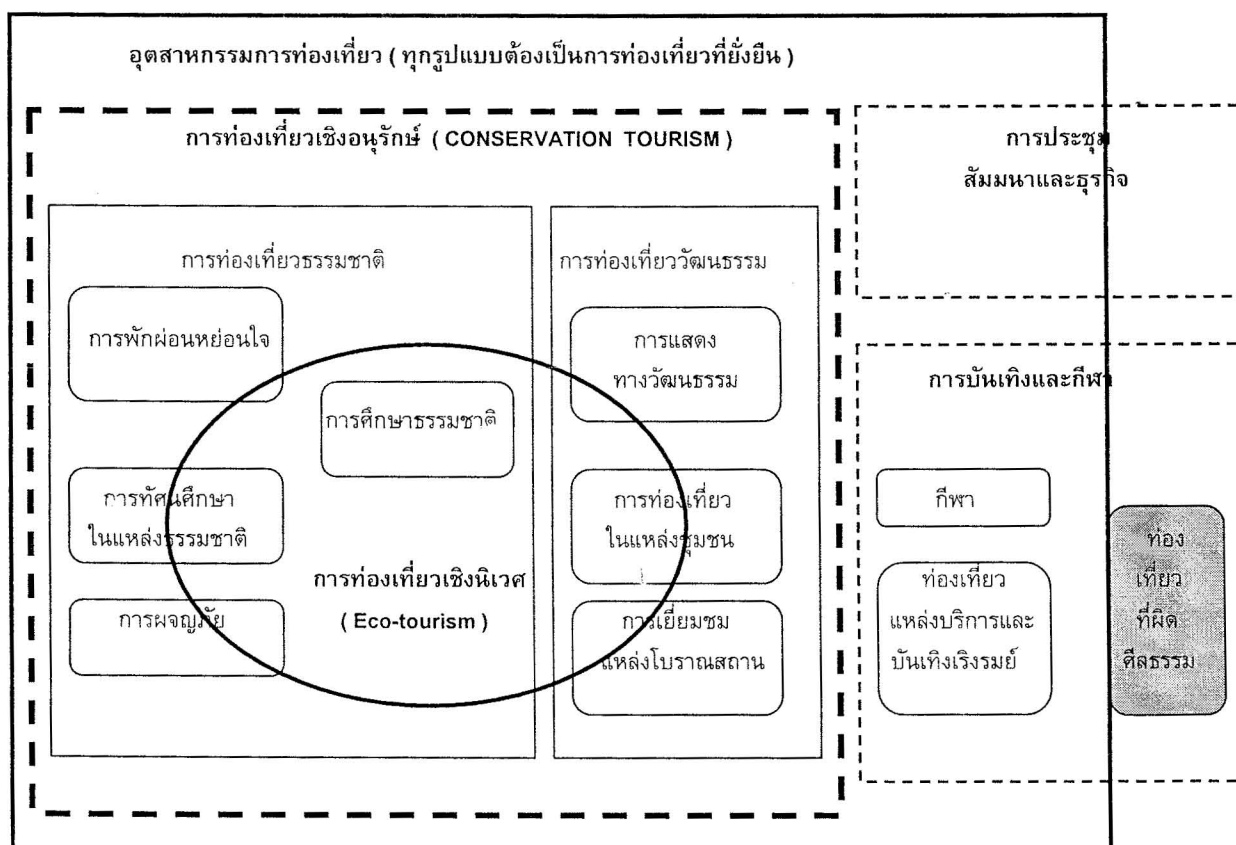
การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ได้มีนโยบายที่ชัดเจนที่จะสนับสนุนงาน ในด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยเฉพาะในพื้นที่อนุรักษ์ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน จึงได้มีการวางแผนทาง และกำหนดกลยุทธ์ ในด้านการสื่อความหมายเกี่ยวกับระบบนิเวศ และวัฒนธรรมไว้อย่างชัดเจน ซึ่งทำให้ประเทศไทยพร้อมที่จะรองรับตลาดการท่องเที่ยวในศตวรรษหน้าได้เป็นอย่างดี

นอกจากนี้ได้มีการจัดรูปแบบการท่องเที่ยวในปัจจุบัน ออกเป็นรูปแบบต่างๆ อีกหลายรูปแบบด้วยกัน อาทิเช่น การท่องเที่ยวธรรมชาติ (Natural Tourism) การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม (Cultural Tourism) การท่องเที่ยวแบบบันเทิงและการกีฬา (Sport and Entertainment Tourism) การท่องเที่ยวเพื่อการประชุมและสัมมนา (Business and Convention Tourism) โดยเน้นรูปแบบการจัดในลักษณะของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-Tourism) เพื่อให้เป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

1.9 การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (ECO-TOURISM)

นิยาม และความหมาย

การท่องเที่ยวเพื่อรักษาระบบนิเวศ หรือ อาจเรียกว่า “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” มาจากภาษาอังกฤษว่า “Eco-tourism” ซึ่งเป็นคำที่ผสมกันระหว่าง Ecology หรือนิเวศวิทยากับคำว่า Tourism หรือการท่องเที่ยว นอกจากนี้ในวงการท่องเที่ยวยังมีการใช้คำภาษาอังกฤษอื่นๆ ที่สำคัญได้แก่ “Nature Tourism” หรือ “Bio-tourism” หรือ “Green Tourism” แทน “Eco-tourism” ได้เช่นกัน เพื่อบ่งบอกให้เห็นว่าเป็นการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน (กิตติวัฒน์ รัตนติลล ญ ฎเกิด.2541 :41)

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการพักผ่อนหย่อนใจในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

จากแผนภาพ แสดงรูปแบบการท่องเที่ยวในอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยชี้ให้เห็นว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่มีปรัชญาพื้นฐานที่มุ่งสู่ หรือเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาที่ยั่งยืน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.2541 : 9)

ยุวดี นิรัตน์ตระกูล (2538 : 52) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศเป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับการเดินทางไปยังแหล่งธรรมชาติ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อชื่นชม ศึกษา เรียนรู้ และเพลิดเพลินไปกับทัศนียภาพ พืชพรรณ และสัตว์ป่า ตลอดจนลักษณะทางวัฒนธรรมที่ปรากฏในแหล่งธรรมชาติเหล่านั้น

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2539 : 54) กล่าวว่า เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน หมายถึงการท่องเที่ยวที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การท่องเที่ยวมีความมั่นคง ยั่งยืน อยู่คู่สังคมมนุษย์ และก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้น

ภราเดช พยัฒวิเชียร (2539 : 5) ให้ความหมายไว้ว่า คือ การเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่ที่เป็นธรรมชาติ วัฒนธรรมท้องถิ่น มีขอบเขตซึ่งจำกัดโดยรูปแบบและสถานที่ ตลอดจนในเรื่องกลุ่มนักท่องเที่ยว

ดรพรณี เอมพันธุ์ และ สุรเชษฐ์ เศรษฐมาศ (2539) กล่าวว่า เป็นการท่องเที่ยวธรรมชาติ ที่ให้ประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีรายได้ สำหรับการดูแลรักษาพื้นที่ การสร้างงานให้ชุมชนหรือท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกของคนในด้านสิ่งแวดล้อม

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541:9) ให้ความหมายของ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism) คือ การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น และแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องเนื่องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้อง ภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อม และการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่น เพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

บู (Boo.1991) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่เอื้อประโยชน์ต่อการอนุรักษ์ อันเนื่องมาจากการมีรายได้สำหรับการดูแลพื้นที่ การสร้างงานให้ชุมชนท้องถิ่น และการสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม

The commonwealth Department of Tourism (1993) Australia. ให้ความหมายว่าหมายถึง การท่องเที่ยวธรรมชาติที่ครอบคลุมถึงสาระด้านการศึกษา การเข้าใจธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และมีจัดการเพื่อรักษาระบบนิเวศให้ยั่งยืน

การ์ตเนอร์ และอาร์เซอร์ (Gardner and Arthur.1994) กล่าวว่า หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มุ่งสนใจ ให้โอกาสศึกษาเรียนรู้ ขณะเดียวกันก็เอื้อประโยชน์ต่อท้องถิ่นพร้อมรักษาสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และเศรษฐกิจที่ยั่งยืน

บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542 : 12) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ โดยมีการให้ความรู้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้อง และให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการเพื่อก่อให้เกิดผลประโยชน์แก่ชุมชนท้องถิ่น และสร้างจิตสำนึกให้ทุกฝ่ายร่วมกันรับผิดชอบต่อระบบนิเวศอย่างยั่งยืน

จากความหมายของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เป็นการท่องเที่ยวรูปแบบหนึ่ง ที่ให้ความรู้แก่ผู้เดินทาง และผู้ที่เกี่ยวข้องในท้องถิ่น รวมถึงการมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวิถีชีวิตของคนในท้องถิ่น

แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

รูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ มีแนวคิดพื้นฐานที่สำคัญอยู่ 4 ประการ (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา.2542 : 14-15) คือ

1. การใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวแบบยั่งยืน โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจะต้องระมัดระวังเป็นพิเศษ ที่จะต้องไม่สร้างผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในทรัพยากรการท่องเที่ยวนั้น
2. การสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการสร้างจิตสำนึกเกี่ยวกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมให้นักท่องเที่ยว และผู้มาเยือน ตลอดจนบุคคลที่เกี่ยวข้อง
3. การสร้างความพึงพอใจให้นักท่องเที่ยว โดยส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวเชิงนิเวศมักเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีความสนใจที่จะศึกษาเรียนรู้ และแสวงหาประสบการณ์ จากการท่องเที่ยว มักไม่สนใจกับความสะดวกสบายมากนัก แต่จะสนใจกับการให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวทั้งระดับกว้างและระดับลึก
4. การให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วม เพื่อช่วยให้ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ทั้งทางตรงและทางอ้อม อันจะก่อให้เกิดการกระจายรายได้สู่ท้องถิ่น อีกทั้งจะทำให้ชุมชนท้องถิ่นตระหนักถึงคุณค่า และความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยว

ลักษณะที่สำคัญของ Eco-tourism

1. เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยว ที่มีจุดสนใจหลักอยู่ที่สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและ/หรือวัฒนธรรมที่ยังคงความดั้งเดิม และบริสุทธิ์ ห่างไกลความเจริญแบบสังคมเมือง
2. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ธรรมชาติและสัตว์ป่า
3. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีการควบคุมจำนวนนักท่องเที่ยวให้มีความสมดุลกับความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยวของแต่ละพื้นที่
4. เป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มุ่งให้คนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ และได้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจให้มากที่สุด (ศรีพร สมบุญธรรม.2536 : 29)

องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

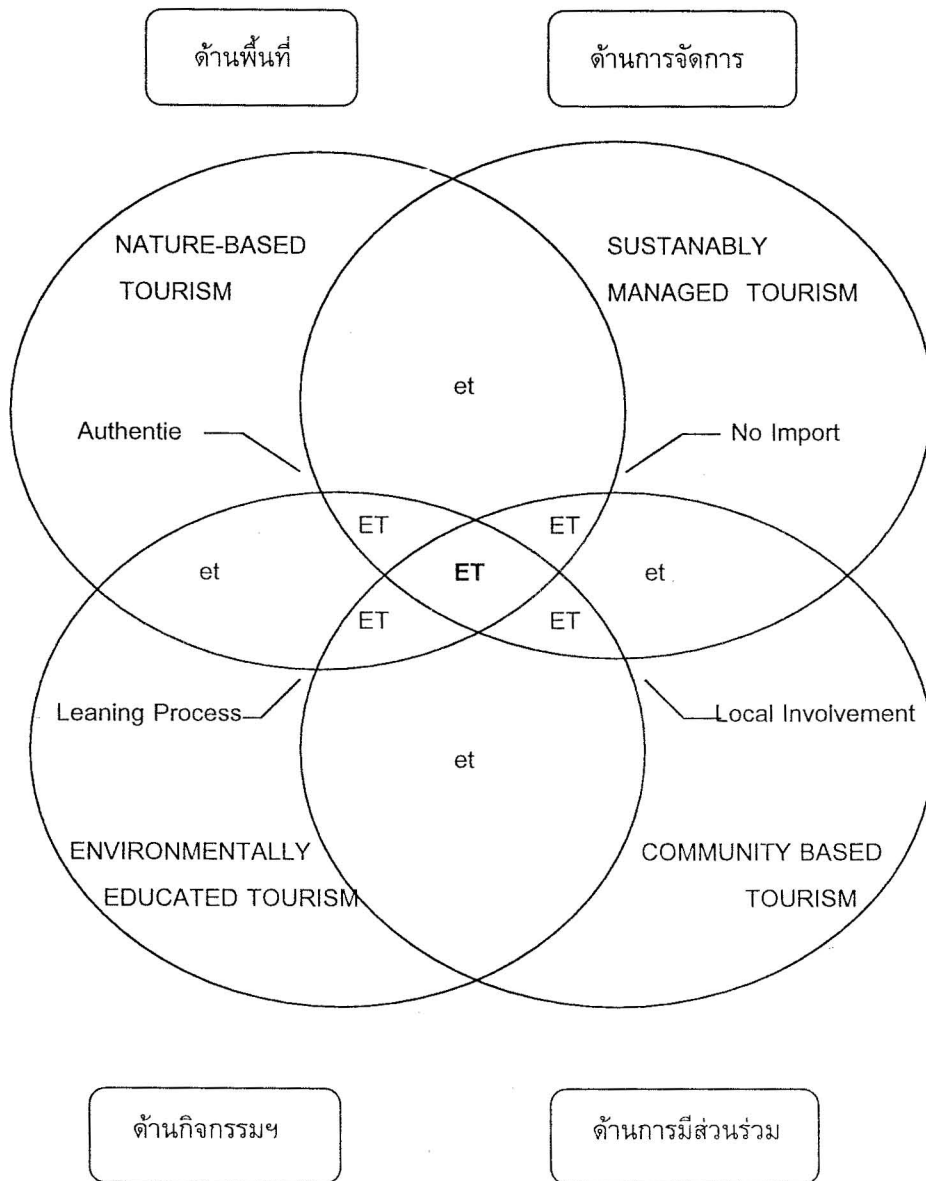
องค์ประกอบหลัก (Key Elements) มี 4 ด้าน (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2541 : 9) คือ

1. องค์ประกอบด้านพื้นที่ เป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นหลัก (Identity of Authentic or Endemic or Unique) ทั้งนี้รวมถึง แหล่งวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ (Eco-system) ในพื้นที่ของแหล่งนั้น จึงเป็นการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวที่มีพื้นฐานอยู่กับธรรมชาติ (Nature – based Tourism)
2. องค์ประกอบด้านการจัดการ เป็นการท่องเที่ยวที่มีการจัดการอย่างยั่งยืน (Sustainably Management Tourism) เพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อ (Responsibly Travel) ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคม (no or low impact) การจัดการที่ยั่งยืน ครอบคลุมถึง การอนุรักษ์ทรัพยากร การจัดการสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีขอบเขต
3. องค์ประกอบด้านกิจกรรมและกระบวนการ เป็นการท่องเที่ยวที่เอื้อต่อกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) โดยมีการให้การศึกษา (Education) เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมและระบบนิเวศของแหล่งท่องเที่ยว เป็นการเพิ่มพูนความรู้ (Knowledge) ประสบการณ์ (Experience) ความประทับใจ

(Appreciation) เพื่อสร้างความตระหนักและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องทั้งต่อนักท่องเที่ยว ประชาชนในท้องถิ่น และผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการท่องเที่ยวสิ่งแวดล้อมศึกษา (Environmentally Education Tourism)

4. องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วม เป็นการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของชุมชน และประชาชนในท้องถิ่น (Involvement of local community or people participation) ที่มีส่วนร่วมเกือบตลอดกระบวนการ เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อท้องถิ่น (Local benefit) โดยประโยชน์ต่อท้องถิ่นที่ได้ หมายความว่า รวมถึง การกระจายรายได้ การยกระดับคุณภาพชีวิต และการรับผิดชอบต่อท้องถิ่น เพื่อกลับมาบำรุงรักษา และจัดการแหล่งท่องเที่ยวด้วยและในที่สุดแล้วท้องถิ่นสามารถควบคุมการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพได้

ข้อกำหนดที่ชัดเจนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์ของลักษณะพื้นฐานที่เป็นหลักการทั้ง 4 ด้าน ดังภาพ

ภาพประกอบ 4 หลักการพื้นฐานที่สำคัญของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
หมายเหตุ 1. ดัดแปลงมาจาก Ralf Buckley 1994
 2. ET, ET, et แสดงความเข้มข้นของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

นอกจากนี้ บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา (2542 : 17-18) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ไว้ 6 ด้าน คือ

1. องค์ประกอบด้านทรัพยากรการท่องเที่ยว (แหล่งท่องเที่ยว) หมายถึง สถานที่ดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยว หรือผู้คนที่จากท้องถิ่นอื่นเดินทางเข้ามาท่องเที่ยว หรือเยี่ยมเยือน รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยวด้วย
2. องค์ประกอบด้านธุรกิจการท่องเที่ยว หมายถึง ผู้ประกอบธุรกิจบริการ โครงสร้างระดับสูงทางการท่องเที่ยว (Suprastructure) ตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
3. องค์ประกอบด้านตลาดการท่องเที่ยว หมายถึง ความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีต่อทรัพยากรการท่องเที่ยว และบริการท่องเที่ยวต่างๆ ในลักษณะที่มีคุณประโยชน์ต่อการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
4. องค์ประกอบด้านจิตสำนึกทางการท่องเที่ยว หมายถึง ความรู้ และสื่อความหมายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ที่จะให้ผู้เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทุกฝ่าย ได้ตื่นตัวตอบสนองอย่างดี
5. องค์ประกอบด้านส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่นเกี่ยวกับการท่องเที่ยว หมายถึง ชุมชนท้องถิ่นได้มีส่วนร่วม เพื่อลดผลกระทบของการท่องเที่ยวต่อชุมชนท้องถิ่น และสร้างโอกาสด้านผลประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งสามารถลดผลกระทบ ที่มีต่อสิ่งแวดล้อมของชุมชน
6. องค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อมจากการท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับผลกระทบ ด้านก่อให้เกิดผลประโยชน์ และด้านก่อให้เกิดผลเสียหาย จากการท่องเที่ยว

จากองค์ประกอบดังกล่าว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ โดยรวมจึงประกอบด้วย

1. ธรรมชาติที่ให้ความพอใจแก่นักท่องเที่ยว
2. กติกา และความรับผิดชอบในการอนุรักษ์ที่ยั่งยืน
3. การเรียนรู้
4. การมีส่วนร่วมของชุมชน (รณกร ตีรภานนท์. 2541 : 41)

กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

กิตติวัฒน์ รัตนดิลล ญ กูเกิต (2541 : 44-52) กล่าวว่า กิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สามารถทำได้หลายรูปแบบในพื้นที่ธรรมชาติที่มีระบบนิเวศต่างๆ กัน และภายใต้แนวความคิดในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้น ควรพิจารณาปัจจัยหลัก 2 ประการ คือ

1. ปัจจัยที่เกี่ยวกับพื้นที่ และทรัพยากรนั้นหนนาการในพื้นที่ ที่จะรองรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourism Site) ทั้งนี้สภาพดั้งเดิม และคุณค่าที่มีอยู่ในตัวธรรมชาติ เป็นหัวใจของกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

2. ปัจจัยเกี่ยวกับกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่ควรส่งเสริม นอกจากมุ่งให้นักท่องเที่ยวได้รับความเพลิดเพลิน พึ่งพอใจ และใกล้ชิดกับธรรมชาติแล้ว ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยว ได้มีโอกาสเรียนรู้กับธรรมชาติ โดยผ่านทางโปรแกรมสื่อความหมายธรรมชาติรูปแบบต่างๆ

โดยสามารถสรุปกิจกรรมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ได้ดังนี้

กิจกรรมหลัก

1. กิจกรรมการเดินป่า (Hiking / Trekking)
2. กิจกรรมศึกษาธรรมชาติ (Nature Education)
3. กิจกรรมถ่ายภาพธรรมชาติ บันทึกเทปวีดีโอ เทปเสียงธรรมชาติ (Nature Photography ,

Video Taping and Sound of Nature Audio Taping)

4. กิจกรรมส่อง / ดูนก (Bird Watching)
5. กิจกรรมศึกษา / เที่ยวถ้ำ (Cave Exploring Visiting)
6. กิจกรรมศึกษาท้องฟ้าและดาราศาสตร์ (Sky Interpretation)
7. กิจกรรมล่องเรือศึกษาธรรมชาติ (Boat Sightseeing)
8. กิจกรรมพายเรือแคนู (Canoeing) / เรือคายัค (Kayak) / เรือใบ (Browbeating)

/ เรือใบ (Sailing)

9. กิจกรรมดำน้ำชมปะการังน้ำตื้น (Snorkel Skin Diving)
10. กิจกรรมดำน้ำลึก (Scuba Diving)

กิจกรรมท่องเที่ยวประเภทชื่นชมธรรมชาติ (Appreciative Recreational Activities) และกิจกรรมท่องเที่ยวประเภทตื่นเต้นผจญภัย (Adventurous Recreational Activities)

กิจกรรมเสริม

1. กิจกรรมชมทิวทัศน์ธรรมชาติในบรรยากาศที่สงบ (Relaxing)
2. กิจกรรมขี่จักรยานตามเส้นทางธรรมชาติ (Terrain / Mountain Biking)
3. กิจกรรมปีน / ไต่เขา (Rock / Mountain Climbing)
4. กิจกรรมพักแรมด้วยเตนท์ (Tent Camping)
5. กิจกรรมเครื่องร่อนขนาดเล็ก (Hang Glider)
6. กิจกรรมล่องแพยาง / แพไม้ไผ่ (White Water Rafting)
7. กิจกรรมพักผ่อนรับประทานอาหาร (Picnicking)
8. กิจกรรมเที่ยวน้ำตก (Waterfall Visits / Exploring)
9. กิจกรรมวินด์เซิร์ฟ (Windsurfing)

ประเภทของนักท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Eco-tourist)

ศรีพร สมบุญธรรม (2536 : 30) ได้จำแนก Eco-tourist โดยแบ่งตามระดับความสนใจในธรรมชาติไว้ 4 กลุ่ม ดังนี้

1. กลุ่มนักธรรมชาติวิทยา (Naturalists) ซึ่งมีจุดประสงค์หลักในการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับ พืช สัตว์ สิ่งแวดล้อมในระบบนิเวศหนึ่งๆ
2. กลุ่มนักท่องเที่ยวผู้รักธรรมชาติ (Nature Tourists) หรือที่เรียกว่า “นักนิยมไพร” จะมีจุดสนใจหลักที่ความงามของธรรมชาติ และวิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของคนท้องถิ่น
3. กลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชอบแสวงหาความตื่นเต้นและแปลกใหม่ (Mainstream Nature Tourists) ในสภาพธรรมชาติที่ห่างไกลความเจริญ และความลำบากในการเข้าถึง
4. กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปที่ต้องการชื่นชมธรรมชาติ (Casual Tourists) เพื่อเป็นการเสริมความหลากหลายให้กับประสบการณ์ในการท่องเที่ยวของตน

โดยสรุป “Ecotourism” หรือ “การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ” เป็นรูปแบบของการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนที่มุ่งเน้น (ณรงค์เดช นวลมีชื่อ. 2540 : 58)

1. วัตถุประสงค์เพื่อศึกษา เรียนรู้ ชื่นชมธรรมชาติ สังคม และวัฒนธรรม อย่างเป็นระบบ
2. การอนุรักษ์ และความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศเป็นสำคัญ

3. การบูรณาการ ระหว่างผลทางเศรษฐกิจ กับการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างเกิดสมดุล
4. ให้เกิดการเอื้อประโยชน์ต่อชุมชนท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. ตลาดการท่องเที่ยว

ทนายท กิตติกุล (2540 :12) ได้กล่าวถึง ตลาดการท่องเที่ยว ซึ่งใช้แนวคิดทางการตลาด (marketing concept) เพื่อค้นหาว่าความต้องการของผู้บริโภค เพื่อที่จะได้ผลิตสินค้าทางการท่องเที่ยวในการบำบัดความต้องการของนักท่องเที่ยว โดยใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “ส่วนผสมทางการตลาด” (marketing mix) หรือ “the four Ps” ตามแนวความคิดของ แม็คคาร์ที (McCarthy.1979 : 32) ได้กล่าวถึง การสนองความต้องการและการสร้างความพึงพอใจให้แก่ผู้บริโภค

ส่วนผสมทางการตลาด ประกอบด้วย

1. ผลิตภัณฑ์ (Product)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542:60) กล่าวว่า ผลิตภัณฑ์ทางการท่องเที่ยว (Tourism Product) ประกอบด้วยสินค้าทั้งที่เป็นรูปธรรม นามธรรม และบริการที่คาดว่าจะตอบสนองความต้องการ และสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้ามากที่สุด

คริสโตเฟอร์ และแพลนท์ (Christopher and Plant.1992 : 62) ได้กล่าวถึง สินค้าทางการท่องเที่ยวว่าเป็นสินค้าที่มีความยุ่งยากซับซ้อนเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากประกอบด้วย สถานที่ (place) ได้แก่ สถานที่พักผ่อนในวันหยุด การบริการ (service) ได้แก่ การบริการของบริษัทนำเที่ยว ห้องพักของโรงแรม การอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ในบางโอกาส ส่วนสินค้าทางการท่องเที่ยวก็สามารถจับต้องได้ เช่น สุราที่ขายในร้านค้าปลอดภาษี

มิตเดิลตัน (Middleton.1988 : 80) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของสินค้าทางการท่องเที่ยวว่ามีองค์ประกอบหลักอยู่ 5 องค์ประกอบ คือ

1. สิ่งดึงดูดใจของสถานที่ท่องเที่ยว (destination attractions) เช่น สิ่งดึงดูดใจทางธรรมชาติ สิ่งดึงดูดใจที่มนุษย์สร้างขึ้น สิ่งดึงดูดใจทางวัฒนธรรมและสังคม
2. สิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการในสถานที่ท่องเที่ยว (destination facilities and service) ได้แก่ ความพร้อมทางด้านที่พัก ความพร้อมทางด้านภัตตาคาร บาร์และคาเฟ่ ความพร้อมทางด้านคมนาคมขนส่ง สถานที่เล่นกีฬา และสันทนาการ สถานที่จัดจำหน่ายสินค้าและของที่ระลึก รวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวกและการบริการอื่น ๆ
3. การเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยว (accessibility of the destination) อันได้แก่ สาธารณูปโภค หรือโครงสร้างพื้นฐาน (infrastructure) พาหนะในการเดินทาง การบริการนักท่องเที่ยว และกฎระเบียบของรัฐบาล
4. ภาพพจน์ของสถานที่ท่องเที่ยว (images of the destination) เป็นภาพพจน์และความคาดหวังที่อยู่ใใจของผู้บริโภค ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อ
5. ราคาที่ผู้บริโภคยินดีจ่าย (price to the consumer) เป็นผลรวมด้าน ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว ค่าที่พัก และการเลือกระดับการบริการ ซึ่งทำให้สินค้ามีความแตกต่างกัน

2. ราคา (price)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542:81) กล่าวว่า ราคา (Price) หมายถึง จำนวนเงินที่นักท่องเที่ยวต้องจ่ายตามมูลค่าของสินค้าและบริการที่ผู้ประกอบการธุรกิจท่องเที่ยวเป็นผู้กำหนด

แม็คอินทอช และโกลเนอร์ (Mcintosh and Goeldner. 1986 : 378-379) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อนโยบายราคาของสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ที่ผู้ประกอบการธุรกิจการท่องเที่ยวจะต้องพิจารณา ซึ่งปัจจัยดังกล่าว ได้แก่ คุณภาพ ลักษณะเด่น วิธีการแจกจ่าย ต้นทุนในการแจกจ่าย และต้นทุนการผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ตลอดจนขอบเขตของการแข่งขันทางการตลาด ลักษณะของตลาด ก่อให้เกิดความต้องการขององค์กร ฤดูกาลท่องเที่ยว ราคาที่ใช้ลดพิเศษเพื่อการส่งเสริมการขายและข้อที่ควรคำนึงทางด้านจิตวิทยาของนักท่องเที่ยว

3. สถานที่ หรือช่องทางการจัดจำหน่าย (place or distribution)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542:94) กล่าวว่า ช่องทางการจัดจำหน่าย (Channel of /distribution / Place) หมายถึง กลไก หรือ กระบวนการ หรือ ช่องทาง หรือ วิธี ที่จะทำให้สินค้าและบริการเคลื่อนย้ายเปลี่ยนมือ เปลี่ยนความเป็นเจ้าของจากผู้ผลิต จากสถาบันการค้าส่ง และสถาบันการค้าปลีก หรือพ่อค้าคนกลางไปสู่ผู้บริโภค หรือผู้ใช้อย่างสะดวก รวดเร็ว ประหยัด และปลอดภัย ทำให้ธุรกิจสามารถบรรลุเป้าหมายทางการขายได้อย่างดี

แม็คอินทอช และโกลเนอร์ (Mcintosh and Goeldner. 1986 : 380-381) ได้กล่าวถึง การตัดสินใจในเรื่องของช่องทางการจัดจำหน่ายว่ามีผลกระทบต่อองค์ประกอบอื่น ๆ ของส่วนผสมทางการตลาด ดังนั้นธุรกิจจะต้องเลือกช่องทางที่เหมาะสม และสอดคล้องกับส่วนผสมทางการตลาดอื่นๆ

ระบบการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยว เป็นการอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างนักท่องเที่ยว (traveler) ที่เป็นผู้ซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว และผู้ให้บริการทางการท่องเที่ยว (the suppliers of travel services) ซึ่งถือว่าเป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว ได้แก่ บริษัทสายการบิน โรงแรม และบริษัทบริการรถเช่า เป็นต้น และต้องอาศัยคนกลาง (intermediaries) ในการแนะนำสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว และข้อมูลต่างๆ ออกสู่ตลาด เพื่อให้เกิดการซื้อขายสินค้าทางการท่องเที่ยว ซึ่งคนกลางเหล่านั้น ได้แก่ บริษัทนำเที่ยวที่จัดบริการนำเที่ยวแบบเหมาจ่าย (tour packagers) ตัวแทนขายปลีกทางการท่องเที่ยว (retail travel agents) และช่องทางการจัดจำหน่ายทางการท่องเที่ยวแบบพิเศษ (specialty channelers) เช่น บริษัทนำเที่ยวที่รับจัดนำเที่ยวให้พนักงานของหน่วยงานต่างๆ บริษัทผู้ที่รับวางแผนจัดการประชุม สำนักประสานความร่วมมือด้านการเดินทาง สมาคมผู้บริหารธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เจ้าหน้าที่ที่เป็นตัวแทนของโรงแรมที่ประสานงานกับบริษัทนำเที่ยว

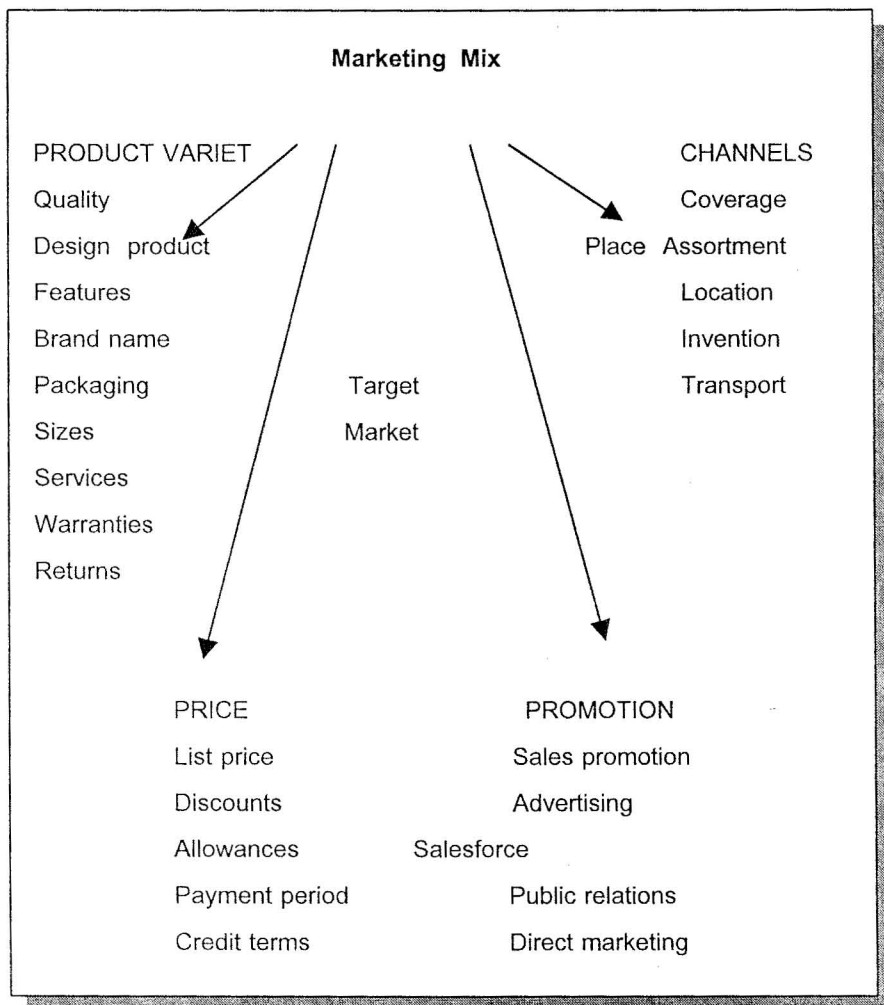
4. การส่งเสริมการตลาด (promotion)

ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2542:107) กล่าวว่า การส่งเสริมการตลาด (Promotion) หมายถึง กระบวนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทั้งกระบวนการขายโดยบุคคล (Personal Selling) และไม่ใช่บุคคล (Non-Personal Selling) เข้าไปติดต่อลูกค้าเพื่อให้เกิดการซื้อขายสินค้าและบริการขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทำให้สินค้าและบริการเคลื่อนย้ายจากผู้ผลิต หรือผู้จำหน่ายไปยังผู้ให้มากที่สุด รวดเร็วที่สุด และมีผลกำไรตามที่ธุรกิจนั้นต้องการ

แม็คอินทอช และโกลเนอร์ (Mcintosh and Goeldner. 1986 : 382-388) ได้กล่าวถึง จุดมุ่งหมาย

ของการส่งเสริมการตลาด คือ สร้างความต้องการท่องเที่ยวให้แก่ผู้บริโภค ซึ่งจะกลายเป็นนักท่องเที่ยวในอนาคตให้มาใช้บริการนำเที่ยว หรือมาท่องเที่ยวยังแหล่งท่องเที่ยวที่ได้ทำการส่งเสริมการตลาด ซึ่งใช้วิธีการโฆษณา (advertising) การขายโดยพนักงานขาย (personal selling) การประชาสัมพันธ์ (public relation) การให้ข่าว (publicity) และกิจกรรมการส่งเสริมการขาย (sales promotion activities) ซึ่งต้องเป็นสิ่งที่ดึงดูดความสนใจ (attract attention) สร้างความสนใจ (create interest) สร้างความต้องการ (create a desire) และต้องให้เกิดการกระทำการซื้อสินค้าและบริการทางการท่องเที่ยว (get action)

THE FOUR P'S OF THE MARKETING MIX

ภาพประกอบ 5 แสดงส่วนผสมทางการตลาด

3. การท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี

ประเสริฐ วิทาร์ฐ (2535 : 225-226) กล่าวว่า กาญจนบุรี เป็นจังหวัดที่มีทรัพยากรการท่องเที่ยวอย่างมาก ทั้งที่ได้พัฒนาไปแล้วและทั้งไม่ได้พัฒนา นับได้ว่าในภาคตะวันตกกาญจนบุรีได้เปรียบจังหวัดอื่นๆ ด้านการท่องเที่ยว และที่ได้เปรียบอีกประการหนึ่ง คือ กาญจนบุรีอยู่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ อันเป็นศูนย์กลางใหญ่ของประเทศ นอกจากนี้ กาญจนบุรียังเป็นเมืองหน้าด่านเข้าสู่เมียนมาร์ เมืองหลวงของเมียนมาร์ ก็อยู่ไม่ห่างไกลจากกาญจนบุรีมากนัก หากวันหนึ่งข้างหน้าเปิดประเทศจะทำให้กาญจนบุรีเป็นเส้นทางบกสำคัญเข้าสู่เมียนมาร์ การท่องเที่ยวระหว่างไทยกับเมียนมาร์จะทำให้สะดวกขึ้นในอนาคต

ทรัพยากรการท่องเที่ยวของกาญจนบุรี มีทั้งแหล่งโบราณสถาน โบราณคดี แหล่งประวัติศาสตร์ แหล่งน้ำเหนือเขื่อนขนาดใหญ่ แหล่งน้ำตกที่มีชื่อเสียง ภูเขา ถ้ำ เรียกได้ว่าถ้าจะท่องเที่ยวให้ทั่วแหล่งท่องเที่ยวที่มีอยู่ในจังหวัดกาญจนบุรีในปัจจุบันให้ทั่วถึงอาจต้องใช้เวลาหลายวัน

ประเภทของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

แหล่งท่องเที่ยวในที่นี่ หมายถึง สถานที่เฉพาะแห่งที่นักท่องเที่ยวจะไปชมหาความบันเทิง สนุกสนาน และพักผ่อน แหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติมีจำนวนมากในจังหวัดกาญจนบุรี ได้มีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในทุก ๆ ด้าน จึงทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น สถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ ลำน้ำ ภูเขา ป่าไม้ อุทยาน ถ้ำ น้ำตก บึง ซึ่งถือได้ว่ากาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติเกือบทุกประเภท เป็นที่ชื่นชอบของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างประเทศ

2. แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณคดี โบราณสถาน แหล่งวัฒนธรรมเก่าแก่ โบราณสถาน เมืองเก่า ประสาทพระราชนิเวศน์ สิ่งเหล่านี้ล้วนแสดงวัฒนธรรมเก่าแก่ บอกถึงความเจริญรุ่งเรืองมาแต่อดีต บางแห่งจำเป็นต้องบูรณะเพื่อให้คงสภาพเดิม กาญจนบุรีมีสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นแหล่งประวัติศาสตร์ โบราณคดี โบราณสถาน เป็นจำนวนมากและได้รับการบูรณะซ่อมแซม รวมถึงสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกด้านต่างๆ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวเข้ามาชม

3. แหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งจัดสร้างขึ้นใหม่ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวโดยเฉพาะ ให้เป็นที่ตื่นตาตื่นใจของนักท่องเที่ยว มีหลายสิ่งหลายอย่างให้นักท่องเที่ยวได้ชม สถานที่ท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้นของจังหวัดกาญจนบุรี มีหลายแห่ง เช่น เขื่อนต่างๆ สร้างขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ทางด้านกักเก็บน้ำ ผลิตกระแสไฟฟ้า การชลประทาน แต่ก็มีประโยชน์ทางการท่องเที่ยวด้วย หรือการชุดพลอย เป็นต้น (หอการค้าจังหวัดกาญจนบุรี.2537 : 50-53)

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง ฝ่ายวิชาการของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย กล่าวไว้เมื่อ พ.ศ.2528 ว่ากาญจนบุรีเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีสถานที่ท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลายแห่ง และเป็นจังหวัดที่มีลักษณะเป็นศูนย์กลางของการท่องเที่ยวแห่งหนึ่งที่สำคัญของประเทศไทย สถานที่สำคัญและแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี มีทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวธรรมชาติ ทางประวัติศาสตร์ ประเภทที่มนุษย์สร้างขึ้น รวมไปถึงการดำเนินชีวิตและวัฒนธรรม (ชง บุญเรือง 2542 : 387)

กาญจนบุรี เป็นจังหวัดหนึ่งในภาคกลางที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยทรัพยากรทางด้านการท่องเที่ยว อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 129 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 19,483.148 ตารางกิโลเมตร ภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นป่าเขา มีทั้งป่าโปร่ง และป่าดงดิบ มีแม่น้ำสำคัญสองสาย คือ แม่น้ำแควใหญ่และแม่น้ำแควน้อย ซึ่งไหลมาบรรจบกันเป็นแม่น้ำแม่กลอง บริเวณตัวเมืองกาญจนบุรี เป็นแหล่งก่อเกิดอารยธรรม สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่น่าสนใจมากมาย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 1, มปป.)

การเดินทางจากกรุงเทพฯไปกาญจนบุรี

รถยนต์ ไปตามถนนเพชรเกษม หรือไปตามถนนบรมราชชนนี ผ่านนครชัยศรี นครปฐม บ้านโป่ง ท่ามะกา ท่าม่วง ถึงจังหวัดกาญจนบุรี ระยะทาง 129 กิโลเมตร ใช้เวลาประมาณ หนึ่งชั่วโมงครึ่ง

รถโดยสารธรรมดา ออกจากสถานีขนส่งสายใต้ ทุก 15 นาที ตั้งแต่เวลา 04.00-20.00 น. ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3.5 ชั่วโมง

รถโดยสารปรับอากาศ ออกจากสถานีขนส่งสายใต้ รถปรับอากาศชั้นหนึ่ง ออกทุก 15 นาที ตั้งแต่เวลา 05.00-22.30 น. รถปรับอากาศชั้นสอง ออกทุก 20 นาที ตั้งแต่เวลา 05.10-20.30 น ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2 ชั่วโมง

รถไฟ ออกจากสถานีรถไฟบางกอกน้อย วันละ 2 เที่ยว เวลา 07.45 น. และ 13.45 น. แวะจอดที่สถานีกาญจนบุรี สะพานข้ามแม่น้ำแคว ท่ากิลเลน สถานีน้ำตก เสาร์ – อาทิตย์ มีรถไฟเที่ยวพิเศษนำเที่ยวไปกลับภายในวันเดียว

การเดินทางภายในจังหวัด

จากสถานีขนส่งกาญจนบุรี ถนนแสงชูโต มีรถโดยสารไปยังอำเภอและสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ เช่น อำเภอบ่อพลอย หนองปรือ น้ำตกเอราวัณ น้ำตกเขาพัง น้ำตกไทรโยคใหญ่ ทองผาภูมิ และสังขละบุรี

การเดินทางไปจังหวัดใกล้เคียง

จากสถานีขนส่งกาญจนบุรี มีรถโดยสารไปยังจังหวัดราชบุรี สุพรรณบุรี และนครปฐม เป็นต้น

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี

อำเภอเมืองกาญจนบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 129 กิโลเมตร เป็นศูนย์กลางของจังหวัด และเป็นที่ตั้งของหน่วยราชการต่าง ๆ มีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง เช่น สะพานข้ามแม่น้ำแคว สุสานทหารสัมพันธมิตร พิชิตภักดิ์สงคราม เป็นต้น มีสถานที่พักหลายระดับทั้งโรงแรมระดับ 5 ดาว รีสอร์ท บังกาโล และเกสต์เฮ้าส์ ราคาถูก นอกจากนี้ยังเป็นศูนย์รวมของธุรกิจหลายประเภท เช่น สนามกอล์ฟ ห้างสรรพสินค้า และศูนย์การประชุมสัมมนา แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

1. สะพานข้ามแม่น้ำแคว เป็นอนุสรณ์สถานที่สร้างขึ้นโดยแรงงานของเชลยศึกสัมพันธมิตรในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นส่วนหนึ่งของทางรถไฟสายมรณะ สร้างขึ้นเพื่อข้ามแม่น้ำแควใหญ่ ตั้งอยู่ที่ตำบลท่ามะขาม ห่างจากตัวจังหวัด 5 กิโลเมตร
2. สุสานทหารสัมพันธมิตร (ดอนรัก) ตั้งอยู่บริเวณหลังสถานีรถไฟกาญจนบุรี ห่างจากตัวเมืองประมาณ 1 กิโลเมตร เป็นสุสานของเชลยศึกสัมพันธมิตรที่เสียชีวิตในระหว่างการสร้างทางรถไฟสายมรณะ ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีจำนวน 6,982 หลุม
3. ประตูเมือง สร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 พ.ศ.2374 ซึ่งพระองค์ได้ทรงย้ายจากเมืองกาญจนบุรีเก่า ตำบลลาดหญ้า มาตั้งอยู่ที่กลางเมืองกาญจนบุรีในปัจจุบัน

4. พิพิธภัณฑ์สงคราม (JEATH WAR MUSEUM) ตัวอาคารสร้างเป็นกระท่อมจำลองแบบค่ายเชลยศึกในสมัยสงครามโลก เป็นสถานที่เก็บรวบรวมภาพวาด และภาพถ่าย ตลอดจนเครื่องมือเครื่องใช้อาวุธ และลูกกระเบิดในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ตั้งอยู่ในวัดไชยชุมพลชนะสงคราม (วัดใต้) เปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่ 08.00-18.00 น.
5. สุสานทหารสัมพันธมิตร (ช่องไก่) เคยเป็นที่ตั้งของค่ายเชลยศึกขนาดใหญ่ อยู่ห่างริมฝั่งแม่น้ำแควน้อยประมาณ 20 เมตร และห่างจากตัวเมืองไปทางแม่น้ำแควน้อยประมาณ 2 กิโลเมตร โดยขั้วรถข้ามสะพานสมเด็จพระสังฆราชฯ ตรงทำนน้ำเมืองกาญจนบุรี สุสานนี้เล็กว่าสุสานดอนรัก มีจำนวนหลุมฝังศพของเชลยศึกสัมพันธมิตรที่เสียชีวิตระหว่างการก่อสร้างทางรถไฟสายมรณะ 1,750 หลุม ส่วนใหญ่เป็นทหารอังกฤษ
6. วัดถ้ำมังกรทอง อยู่ห่างจากตัวเมืองประมาณ 7 กิโลเมตร บนฝั่งแม่น้ำแควน้อย เป็นสถานที่ที่มีชื่อเสียงเกี่ยวกับการแสดง “แม่ชีลอยน้ำ”
7. วัดถ้ำพุกาวา เป็นสถานที่ที่เหมาะสมในการปฏิบัติธรรม เจริญศีลภาวนา มีภูมิประเทศสวยงามอยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 15 กิโลเมตร
8. สวนสมเด็จพระศรีนครินทร์ (สวนหิน) ตั้งอยู่ในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีกาญจนบุรี ตำบลหนองหญ้า อำเภอมะเข่ง ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรี ประมาณ 9 กิโลเมตร ภายในบริเวณจะมีหินเล็กใหญ่รูปร่างต่าง ๆ ที่เกิดจากธรรมชาติตั้งเรียงรายอยู่ในเนื้อที่ประมาณ 200 ไร่
9. หอศิลป์ และพิพิธภัณฑ์สงคราม เป็นสถานที่เก็บรวบรวมอาวุธยุทโธปกรณ์ต่างๆ โครงกระดูกของเชลยสงคราม ภาพถ่ายเหตุการณ์ในสมัยนั้น นอกจากนี้ยังจัดทำเป็นหอศิลป์เก็บรวบรวมสิ่งของต่างๆ เช่น แสตมป์ เพชรพลอย และเครื่องประดับ ตั้งอยู่ใกล้กับสะพานข้ามแม่น้ำแคว เปิดให้ชมทุกวัน 07.00-18.30 น.
10. วัดป่าเลไลยก์ ตั้งอยู่ ตำบลลาดหญ้า อำเภอมะเข่ง บริเวณนี้เคยเป็นเมืองหน้าด่านสกัดกั้นการเดินทางทัพของพม่า ตั้งแต่สมัยอยุธยาตอนต้น จนถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น (พ.ศ.2091-2328)
11. วัดขุนแผน ตั้งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับวัดป่าเลไลยก์ บ้านท่าเสา ตำบลลาดหญ้า อำเภอมะเข่ง ปัจจุบันเหลือเพียงพระปรารักษ์ในสมัยอยุธยาตอนต้น
12. ศูนย์วัฒนธรรม จังหวัดกาญจนบุรี ตั้งอยู่ที่สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี บนถนนสายกาญจนบุรี-ไทรโยค ห่างจากตัวเมืองประมาณ 15 กิโลเมตร เป็นแหล่งแสดงเครื่องใช้ในการจับปลา ภาชนะดินเผาก่อนประวัติศาสตร์ หนังสือไทยโบราณ และศิลปวัตถุต่างๆ เปิดให้ชมทุกวัน เวลา 09.00-6.30 น
13. พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติบ้านเก่า เป็นสถานที่ขุดพบหลักฐานทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับมนุษย์หินก่อนประวัติศาสตร์ หลักฐานที่มีปรากฏ ได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์ เครื่องมือ เครื่องใช้ และเครื่องประดับในยุคหิน การเดินทางไปตามถนนสายกาญจนบุรี-ไทรโยค แล้วแยกซ้ายไปบ้านเก่า เปิดให้ชมทุกวัน เว้นวันจันทร์,อังคาร และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ตั้งแต่เวลา 09.00-16.00 น
14. ถ้ำมะเต๋อ อยู่ภายในบริเวณวัดถ้ำมะเต๋อ ตำบลบ้านเก่า ห่างจากตัวอำเภอมะเข่ง ประมาณ 40 กิโลเมตร ภายในถ้ำมีเนื้อที่กว้างขวาง มีหินงอกหินย้อยสวยงาม โดยทางวัดได้ติดตั้งไฟไว้เพื่อให้เห็นความงดงามของถ้ำ
15. ดันจามจूरियักษ์ ดันจามจूरियักษ์ มีอายุมากกว่า 100 ปี แผ่กิ่งก้านสาขาใหญ่โตสวยงาม ขนาด 10 คนโอบ ซึ่งเหลือให้เห็นน้อยมากในปัจจุบัน อยู่บนเส้นทางไปอำเภอด่านมะขามเตี้ย ระยะทางประมาณ 20 กิโลเมตร จากตัวเมืองกาญจนบุรี

16. สวนสัตว์เลี้ยงกวางจันทบุรี ตั้งอยู่ที่บ้านพุประดู่ ตำบลหนองบัว ห่างจากตัวเมืองกวางจันทบุรี ประมาณ 20 กิโลเมตร เป็นสถานสงเคราะห์สัตว์เลี้ยงสุนัขไว้เป็นจำนวนมาก ประมาณ 2,000 ตัว ซึ่งเหมาะอย่างยิ่งสำหรับผู้รักสุนัข

อำเภอไทรโยค

อำเภอไทรโยค อยู่ห่างจากศูนย์กลางของจังหวัดประมาณ 50 กิโลเมตร ลักษณะพื้นที่ทั่วไปเป็นป่าไม้และภูเขา มีแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียง คือ น้ำตกไทรโยค ถ้าล่องว่า ถ้ำดาวดิงส์ และ อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ เป็นต้น มีสถานที่ประเภทรีสอร์ท และแพพัก อยู่เป็นจำนวนมาก เหมาะสำหรับผู้ที่ต้องการพักผ่อนท่ามกลางธรรมชาติ และยังมีสนามกอล์ฟหลายสนาม

การเดินทาง สู่แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในอำเภอไทรโยค นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งจังหวัดกวางจันทบุรี หมายเลข 8203 ถึงบริเวณน้ำตกไทรโยคน้อยและไทรโยคใหญ่ มีรถออกทุก 30 นาที ตั้งแต่ 06.45-18.30 น.ทุกวัน หรือใช้บริการรถไฟตามเส้นทาง รถไฟสายมรณะถึงสถานีน้ำตก มีรถออกวันละ 3 เที่ยว เวลา 06.10, 10.55, 16.35 ใช้เวลาเดินทาง 2 ชั่วโมง หรือใช้บริการของบริษัทนำเที่ยวในจังหวัด ที่จัดระเบียบถูกต้อง ติดต่อขอรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่ สำนักงาน ททท. ภาคกลางเขต 1 โทร 034-511200, 512500 ทุกวัน

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอไทรโยค

1. อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์ เป็นโบราณสถานที่มีศิลปะการก่อสร้าง ในยุคลพบุรี ตอนปลาย ประมาณพุทธศตวรรษที่ 16-18 ตัวปราสาทล้อมรอบด้วยกำแพงศิลาแลง ภายในมีเนื้อที่ 200 ไร่ อยู่ห่างจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติประมาณ 8 กิโลเมตร หรือเดินทางไปตามถนนสายกวางจันทบุรี-ไทรโยค บริเวณกิโลเมตรที่ 15 ทางแยกเข้าอุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์อีก 7 กิโลเมตร เปิดให้ชมทุกวัน ตั้งแต่ 09.00-16.30 น ค่าเข้าชม คนไทย 10 บาท คนต่างชาติ 40 บาท
2. น้ำตกไทรโยคน้อย (เขาพัง) เป็นน้ำตกที่สวยงามโดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน ระหว่างเดือนกรกฎาคมถึงตุลาคม จะมีน้ำมากและเป็นน้ำตก ที่อยู่ใกล้ตัวเมืองมากที่สุด ตั้งอยู่ริมถนนสายกวางจันทบุรี-ทองผาภูมิ กม.ที่ 46 ห่างจากตัวเมือง 52 กิโลเมตร ซึ่งจะมีรถไฟจากกรุงเทพฯ ถึงสถานีน้ำตกทุกวันเวลา 06.10, 10.55 และ 16.35 น. แล้วนั่งรถสองแถวต่อไปยังตัวน้ำตกอีกประมาณ 2 กิโลเมตร หรือใช้บริการรถประจำทาง เบอร์ 8203 จากสถานีขนส่งกวางจันทบุรี
3. ถ้ำสวรรค์วังบาดาล เป็นถ้ำขนาดเล็กแต่ลึกมาก แบ่งออกเป็นห้องๆ มีหินงอกหินย้อยงดงาม ตั้งอยู่ด้านหลังของน้ำตกไทรโยคน้อย ประมาณ 3 กิโลเมตร ถ้ำนี้อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเอราวัณ
4. น้ำตกไทรโยคใหญ่ ตั้งอยู่ในอุทยานแห่งชาติไทรโยค หรืออีกชื่อหนึ่งว่า "น้ำตกเขาโจน" เพราะเป็นน้ำตกที่ไหลตกลงจากหน้าผาลงสู่แม่น้ำแควน้อย และเป็นน้ำตกที่มีชื่อเสียงมาก เนื่องจากพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เคยเสด็จประพาส ณ น้ำตกแห่งนี้ และใกล้ๆ น้ำตกนั้นยังมีถ้ำอีก 3 ถ้ำที่นักท่องเที่ยวสามารถเดินเที่ยวชมได้ อัตราค่าเข้าชมอุทยานแห่งชาติ คนไทย 20 บาท คนต่างชาติ 25 บาท
5. ถ้ำล่องว่า ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำแควน้อย ห่างจากฝั่งประมาณ 50 เมตร ซึ่งสามารถเดินทางโดยเรือจากท่าเรือปากแซง หรือไปทางรถยนต์ ข้ามสะพานที่บ้านแก่งระเบิด
6. ช่องเขาขาด เป็นส่วนหนึ่งของทางรถไฟสายมรณะที่เชลยศึกในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 ตัดเจาะภูเขาหินให้เป็นช่องทางรถไฟผ่านได้ ตั้งอยู่บริเวณ ก.ม.ที่ 66 ในพื้นที่ของ กรป.กลาง อำเภอไทรโยค

7. ช่องเขาชาติพิพิธภัณฑสถานแห่งความทรงจำ เป็นสถานที่จัดแสดงมินิเธียเตอร์ และรวบรวมข้อมูลภาพถ่าย ข้าวของเครื่องใช้ ระหว่างการสร้างทางรถไฟในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 พิพิธภัณฑสถานนี้จัดไว้สวยงาม

8. ถ้ำดาวดิงส์ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำแควน้อย ห่างจากฝั่งขึ้นไปประมาณ 1 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางโดยเรือจากท่าเรือปากแซง หรือจากน้ำตกไทรโยคใหญ่ทางรถยนต์ โดยขับเลยเข้าทางอุทยานแห่งชาติไทรโยค แล้วเลี้ยวซ้ายไปทางวัดถ้ำดาวดิงส์ ประมาณ 2.5 กิโลเมตร ควรติดต่อเจ้าหน้าที่กรมป่าไม้ก่อนเข้าชม ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยงดงามมาก

9. ถ้ำกระแซ ภายในถ้ำมีพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ประดิษฐานอยู่ ตัวถ้ำอยู่ติดกับทางรถไฟสายกาญจนบุรี-น้ำตก ซึ่งเป็นทางรถไฟสายประวัติศาสตร์ สมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 และอยู่ติดกับแม่น้ำแควน้อย เป็นบริเวณที่มีทิวทัศน์งดงามมาก อยู่ห่างจากตัวจังหวัด 55 กิโลเมตร

อำเภอทองผาภูมิ

อำเภอทองผาภูมิ อยู่ห่างจากศูนย์กลางจังหวัดไปทางทิศเหนือ 145 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 323 สภาพทั่วไปเป็นภูเขาสูงและป่าไม้ มีแหล่งท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติเป็นจำนวนมาก เช่น น้ำตกผาตาด, น้ำพุร้อนหินดาด เป็นต้น เป็นที่ตั้งของอุทยานแห่งชาติหลายแห่ง และเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร ซึ่งเป็นมรดกโลก นอกจากนี้ยังมีทะเลสาบเขื่อนเขาแหลม เหมาะสำหรับการตกปลาเป็นอย่างยิ่ง สนามกอล์ฟและสถานที่พักหลากหลาย ทั้งโรงแรมระดับ 5 ดาว รีสอร์ท และแพพักต่างๆ

การเดินทาง

นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งจังหวัดกาญจนบุรี หมายเลข 8203 มีรถออกทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00-16.30 น. ออกทุก 30 นาที ใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง หรือใช้บริการรถปรับอากาศจากบริเวณสถานีขนส่งจังหวัด มีรถออกทุกวัน ตั้งแต่เวลา 07.30-16.30 น. ออกทุก 1 ชั่วโมง ใช้เวลาเดินทาง 2 ชั่วโมง การเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ในอำเภอทองผาภูมิจากบริเวณตลาดอำเภอทองผาภูมิจะมีบริการรถโดยสารไปปี่ลือก และมีบริการรถเช่าเหมาไปยังแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ อีกด้วย

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอทองผาภูมิ

1. เขื่อนเขาแหลม เป็นเขื่อนหินทิ้งตาดหน้าด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กสูง 92 เมตร ความยาวสันเขื่อน 1,019 เมตร กั้นลำน้ำแควน้อย เป็นเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย อยู่เหนืออำเภอทองผาภูมิ ประมาณ 6 กิโลเมตร มีบ้านพักบริการ
2. อุทยานแห่งชาติเขาแหลม น้ำตกกระเต็งเจ็ง อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาแหลม เป็นน้ำตกที่มีความสูงถึง 36 ชั้น ปกคลุมด้วย ดงเฟิร์น ดงไม้ใหญ่ และมีต้นไม้ยักษ์ขนาด 13 คนโอบ โดยเฉพาะชั้นที่ 16 นั้นมีขนาดใหญ่และสวยงามมาก เมื่อนำรถจอดที่อุทยานฯ แล้วจะต้องเดินเท้าต่อไปอีกประมาณ 4 ชั่วโมงจึงจะถึงตัวน้ำตก ควรติดต่อผู้นำที่ชำนาญทางของอุทยานฯ ก่อนเดินทาง
3. น้ำพุร้อนหินดาด เป็นน้ำพุร้อนจากธรรมชาติ ค้นพบโดยทหารญี่ปุ่น และได้สร้างเป็นบ่อซีเมนต์ขึ้นในสมัยสงครามโลกครั้งที่ 2 นักท่องเที่ยวสามารถลงอาบน้ำในบ่อได้
4. น้ำตกผาตาด เป็นน้ำตกขนาดใหญ่ ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ การเดินทางใช้ถนนสายกาญจนบุรี-ทองผาภูมิ บริเวณกิโลเมตรที่ 105 จะมีทางแยกเข้าน้ำตกอีกประมาณ 10 กิโลเมตร
5. น้ำตกทุ่งนางครวญ ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขื่อนศรีนครินทร์ เป็นน้ำตกที่สวยงามมาก

อยู่ใกล้กับหมู่บ้านทุ่งนางครวญ ตำบลชะแล อำเภอลำปาง ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 290 กิโลเมตร ตามถนนสายทองผาภูมิ-สังขละบุรี เลี้ยวขวาตรงกิโลเมตรที่ 26 เข้าไปอีกประมาณ 12 กิโลเมตร การเดินทาง ควรมีผู้นำทางและควรถ่ายรถยนต์ขับเคลื่อน 4 ล้อ

6. ปิสิอก อยู่ห่างจากอำเภอลำปางไปทางทิศตะวันตกประมาณ 60 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 3272 เป็นเหมืองแร่ดีบุก วุลแฟรมเก่า ตั้งอยู่พรมแดนไทย-พม่า มีทิวทัศน์สวยงาม อากาศหนาว เย็น มีการปลูกไม้ผล และไม้ประดับเมืองหนาว นอกจากนี้ยังมีน้ำตกสวยงามหลายแห่ง ซึ่งการเข้าถึงน้ำตก จะต้องใช้การเดินทางเท้า เช่น น้ำตกจอกกะดิน และน้ำตกเจ็ดมิตร

อำเภอสังขละบุรี

อำเภอสังขละบุรีอยู่ห่างจากตัวจังหวัดไปทางทิศเหนือประมาณ 215 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ (พม่า) นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสู่ประเทศเมียนมาร์ ได้โดยผ่านทางด่านเจดีย์ 3 องค์ ไปยังเมืองพญาตองซูของพม่า มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติอีกหลายแห่ง เช่น สามประสบ, น้ำตกตะเคียนทอง และทะเลสาบเขื่อนเขาแหลม เป็นต้น และเป็นศูนย์รวมของวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองชาวกระเหรี่ยง และมอญ สังขละบุรี ยังเป็นสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับกิจกรรมการเดินป่า ชี่ช้าง ล่องแก่ง และตกปลา

การเดินทาง

นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการรถโดยสารจากสถานีขนส่งจังหวัด หมายเลข 8203 กาญจนบุรี – สังขละบุรี มีรถออกทุกวัน เวลา 06.00 น., 08.40 น., 10.20 น. และ 12.00 น. ใช้เวลาเดินทาง 5 ชั่วโมง หรือใช้บริการรถปรับอากาศ สายกาญจนบุรี-สังขละบุรี มีรถออกทุกวัน เวลา 07.30 น., 09.30 น., 10.30 น., และ 12.30 น.-16.30 น. ใช้เวลาเดินทาง 3 ชั่วโมง การเดินทางจากอำเภอสังขละบุรีไปด่านเจดีย์ 3 องค์ มีรถสองแถว ออกจากตลาดอำเภอสังขละบุรีทุกวัน หรือใช้บริการรถเช่าเหมาก็ได้

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอสังขละบุรี

1. ด่านเจดีย์สามองค์ กั้นพรมแดนระหว่างไทย-พม่า เป็นช่องทางเดินทัพที่สำคัญของไทย และพม่า ในอดีตเดิมเรียกว่า “หินสามกอง” ปัจจุบันนักท่องเที่ยวสามารถข้ามเข้าไปชมตลาดในประเทศพม่า ได้ อยู่ห่างจากตัวอำเภอสังขละบุรี 22 กิโลเมตร เส้นทางลาดยางตลอดสาย
2. วัดวังแก้วเวการาม ตั้งอยู่ใกล้อำเภอสังขละบุรี เป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อน และเป็นที่จำพรรษาของหลวงพ่อดุตตะมะ ซึ่งเป็นที่เคารพนับถือของชาวไทย ชาวมอญ และชาวกระเหรี่ยง
3. น้ำตกเกริงกระเวีย เป็นน้ำตกขนาดเล็ก ชั้นเดียว ตั้งอยู่ริมถนนสายทองผาภูมิ-สังขละบุรี ห่างจากอำเภอกาญจนบุรี ประมาณ 191 กิโลเมตร
4. น้ำตกไคช่องต่อง เป็นน้ำตกขนาดกลาง ไหลลงสู่ทะเลสาบเขื่อนเขาแหลม ตั้งอยู่บนถนนสายทองผาภูมิ-สังขละบุรี ก่อนถึงน้ำตกเกริงกระเวีย เล็กน้อยจะมีทางแยกเลี้ยวซ้ายไปอีกประมาณ 1.5 กิโลเมตร
5. ถ้ำสวรรค์บันดาล เป็นถ้ำที่มีหินงอกหินย้อยสวยงามมาก มีอาณาเขตกว้างขวาง โดยมีพระสงฆ์จำพรรษาคอยดูแลอยู่ ตั้งอยู่บนถนนสายสังขละบุรี-ด่านเจดีย์สามองค์ และมีทางแยกเลี้ยวขวาเข้าถ้ำอีกประมาณ 1 กิโลเมตร
6. น้ำตกตะเคียนทอง เป็นน้ำตกที่มีจำนวนชั้นไหลลดหลั่นลงมาเป็นจำนวนมาก เป็นแอ่งน้ำกว้าง

ใหญ่ ปกคลุมด้วยป่าไผ่ และไม่ยื่นต้นนานาพันธุ์ ตั้งอยู่บนถนนสายสังขละบุรี-ด่านเจดีย์สามองค์ จะมีทางแยกเลี้ยวขวาเข้าน้ำตกอีกประมาณ 10 กิโลเมตร ควรใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อ การเดินทางสู่น้ำตกจะต้องเดินเท้าประมาณ 40 นาที

7. สะพานมอญ เป็นสะพานไม้ที่ยาวที่สุดในประเทศไทย สร้างให้ประชาชนที่อยู่ระหว่างตัวอำเภอสังขละบุรีกับหมู่บ้านชาวมอญได้เดินทางติดต่อกัน

8. เทียวป่าสังขละบุรี เป็นบริการนำเที่ยวของสถานที่พักในเขตอำเภอสังขละบุรี โดยจัดให้นักท่องเที่ยวล่องเรือไปตามลำน้ำซองกะเลีย หรือลำน้ำรันตี แล้วต่อด้วยการนั่งช้างเที่ยวป่าและล่องแก่ง ใช้เวลา 1 วัน ผู้สนใจสามารถติดต่อล่วงหน้ากับบริษัทนำเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมได้ที่สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ภาคกลางเขต 1

อำเภอศรีสวัสดิ์

อำเภอศรีสวัสดิ์ อยู่ห่างจากศูนย์กลางจังหวัด 130 กิโลเมตร เป็นที่ตั้งของสนามกอล์ฟ มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่มีชื่อเสียงหลายแห่ง เช่น น้ำตกเอราวัณ น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น ถ้ำพระธาตุ และถ้ำธารลอด นอกจากนี้ยังมีทะเลสาบเขื่อนศรีนครินทร์ ซึ่งเหมาะสำหรับการเล่นกีฬาทางน้ำ และการตกปลาเป็นอย่างยิ่ง ทั้งยังเป็นแหล่งที่มีแพพักและแพท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก

การเดินทาง

นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการของรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งจังหวัดกาญจนบุรี หมายเลข 8170 กาญจนบุรี-เอราวัณ มีรถออกทุกวันตั้งแต่เวลา 08.00-17.00 น. ออกทุก 50 นาที ใช้เวลาเดินทาง 2 ชั่วโมง จากเอราวัณไปยังแหล่งท่องเที่ยวอื่นๆ ต้องใช้บริการรถเช่าเหมาจากตลาดเอราวัณ หรือถ้าต้องการท่องเที่ยวทางเรือ นักท่องเที่ยวสามารถใช้บริการเรือโดยสารจากบ้านท่ากระดานไปยังน้ำตกห้วยแม่ขมิ้น วันเสาร์-วันอาทิตย์ มีเรือออกเวลา 08.00 น. ส่วนวันธรรมดา ต้องเช่าเหมาลำ การเดินทางไปที่ถ้ำธารลอดสามารถใช้บริการรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งจังหวัด หมายเลข 325 กาญจนบุรี-หนองปรือ มีรถออกทุกวัน ตั้งแต่เวลา 06.00-18.00 น. โดยลงรถที่บ้านหนองปรือแล้วเช่าเหมาต่อไปยังถ้ำธารลอด

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอศรีสวัสดิ์

1. น้ำตกห้วยแม่ขมิ้น ตั้งอยู่ริมทะเลสาบเขื่อนศรีนครินทร์ ห่างจากเขื่อนศรีนครินทร์ประมาณ 60 กิโลเมตร เป็นน้ำตกหลายชั้นที่สวยงามมาก การเดินทางสามารถไปได้ทั้งทางรถยนต์และทางเรือ ทางรถยนต์ควรใช้รถยนต์ขับเคลื่อนสี่ล้อ ผ่านทางถ้ำพระธาตุ หรือทางเรือจากท่าเรือบ้านท่ากระดาน ซึ่งอยู่ห่างจากทางแยกเข้าเขื่อนศรีนครินทร์ไปประมาณ 12 กิโลเมตร

2. น้ำตกเอราวัณ เป็นน้ำตกที่ใหญ่และสวยงาม มีชื่อเสียงมานาน มีความยาวประมาณ 2,200 เมตร แบ่งเป็น 7 ชั้น ไหลผ่านลงมาจากยอดเขาและผาสูง แต่ละชั้นมีลักษณะเป็นแอ่งสามารถเล่นน้ำได้ ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเอราวัณ การเดินทางสามารถเดินทางโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือรถประจำทาง เบอร์ 8170 จากสถานีขนส่งกาญจนบุรี ค่าธรรมเนียมเข้าชมอุทยานฯ คนไทย 20 บาท คนต่างชาติ 25 บาท

3. เขื่อนศรีนครินทร์ อยู่ห่างจากน้ำตกเอราวัณประมาณ 3 กิโลเมตร กันแม่น้ำแควใหญ่ เป็นเขื่อนเอนกประสงค์ที่อำนวยประโยชน์ทั้งในด้านการชลประทาน การผลิตอุทกภัยในลุ่มแม่น้ำแม่กลอง รวมทั้งผลิตกระแสไฟฟ้า และการประมงเหนือเขื่อน เป็นทะเลสาบกว้างใหญ่ ทิวทัศน์สวยงามเหมาะแก่การพักผ่อนและตกปลา

4. ถ้ำพระธาตุ อยู่เลยน้ำตกเอราวัณไปทางทิศเหนือ ประมาณ 10 กิโลเมตร ภายในถ้ำมีหินงอก

หินย้อยที่งดงามมาก และเป็นถ้ำที่สวยงามที่สุดในจังหวัดกาญจนบุรี

5. สวนเวลารำลึก เป็นสวนที่อยู่ภายในบริเวณเขื่อนศรีนครินทร์ สวนนี้เป็นสวนประติมากรรมบอกเวลามนลานกว้างในพื้นที่ 30 ไร่ ของเขื่อนศรีนครินทร์ เป็นนาฬิกาแดดและลานรอบนาฬิกาแดดเป็นประติมากรรมคอนกรีตเสริมเหล็ก ทางเข้าจะเป็นบ่อน้ำพุขนาดใหญ่ บนลานโดยรอบจะมีที่นั่งพักผ่อนเพื่อชมทิวทัศน์ที่สวยงามของเขื่อนศรีนครินทร์

6. อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ประกอบด้วยสถานที่ที่น่าสนใจและสวยงามหลายแห่ง เช่น ถ้ำธารลอดน้อย, ถ้ำธารลอดใหญ่, น้ำตกไตรตรึงษ์, น้ำตกธารเงิน, ธารทอง อยู่ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ 97 กิโลเมตร ตามทางหลวงหมายเลข 3086

7. น้ำตกไตรตรึงษ์ ตั้งอยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์ (ถ้ำธารลอด) ห่างจากถ้ำธารลอดโดยใช้เวลาเดินเท้าประมาณ 40 นาที

อำเภอท่าม่วง

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอท่าม่วง

1. เขื่อนวชิราลงกรณ์ เป็นเขื่อนกั้นน้ำขนาดใหญ่อยู่ในเขตอำเภอท่าม่วง ห่างจากตัวเมืองไปทางทิศใต้ประมาณ 14 กิโลเมตร เป็นเขื่อนที่มีความสำคัญที่สุดในโครงการพัฒนาลุ่มน้ำแม่กลอง ครอบคลุมพื้นที่ 3 ล้านไร่ในจังหวัดสุพรรณบุรี กาญจนบุรี ราชบุรี นครปฐม สมุทรสงคราม และสมุทรสาคร บริเวณเหนือเขื่อนมีทิวทัศน์สวยงาม

2. วัดถ้ำเสือ ตั้งอยู่ที่ตำบลม่วงชุม ทางเข้าวัดต้องผ่านตัวเขื่อนวชิราลงกรณ์ แล้วเลี้ยวขวาประมาณ 4 กิโลเมตร วัดนี้อยู่บนยอดเขามีพระพุทธรูปปางประทานพรขนาดใหญ่ มีพุทธลักษณะที่สวยงามมาก

3. วัดถ้ำเขาน้อย อยู่ติดกับวัดถ้ำเสือ วัดนี้ประดับประดาด้วยสิ่งก่อสร้างต่างๆ มีความสวยงามสะดุดตาด้วยศิลปะแบบจีน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเก๋งจีนบนยอดเขา ซึ่งเมื่อนักท่องเที่ยวขึ้นไปข้างบนแล้ว จะสามารถมองเห็นทัศนียภาพอันสวยงามของเมืองกาญจนบุรี

อำเภอท่ามะกา

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอท่ามะกา

1. โบราณสถานพงตึก มีหลักฐานสำคัญที่ทำให้เชื่อได้ว่ากาญจนบุรี เป็นที่ตั้งของเมืองโบราณสมัยทวารวดี (ประมาณพุทธศตวรรษที่ 6-7) ทั้งนี้เนื่องจากกรมศิลปากรได้ขุดพบโบราณวัตถุสมัยอมราวดี และทวารวดีเป็นจำนวนมากที่พงตึก เมื่อปี พ.ศ. 2470 เช่น ตะเกียงทองสัมฤทธิ์โรมัน พระพุทธรูป ฯลฯ และต่อมาในปี พ.ศ. 2478 ดร. เวลส์ ผู้แทนสมาคมค้นคว้าวัตถุโบราณจากประเทศอินเดีย ได้เดินทางมาสำรวจและขุดค้นโบราณวัตถุที่พงตึกเพิ่ม และยืนยันว่าสถานที่แห่งนี้เคยเป็นเมืองโบราณที่เจริญรุ่งเรืองมากเมื่อสมัยพันปีมาแล้ว พงตึกอยู่ในเขตอำเภอท่ามะกา ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีไปทางทิศใต้ประมาณ 38 กิโลเมตร ถนนเข้าพงตึกจะแยกจากถนนแสงชูโตข้ามสะพานจันทร์เบกษา แล้วเลี้ยวไปทางวัดดงสัก

2. พระแท่นดงรัง เป็นวัดโบราณซึ่งมีแท่นหินขนาดใหญ่ที่ชาวบ้านเชื่อกันว่าเป็นพระแท่นศักดิ์สิทธิ์ที่พระพุทธเจ้าทรงประสูติ และเสด็จดับขันธปรินิพพานที่นี่ และที่วัดนี้เป็นที่ประดิษฐานของรอยพระพุทธรูปบาทที่ทำจากไม้ขนาดใหญ่แห่งเดียวในประเทศไทย ซึ่งทุก ๆ ปีจะมีงานนมัสการอย่างยิ่งใหญ่ในช่วงกลาง

เดือน 4 ของไทย ในบริเวณวัดมีพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน การเดินทางโดยแยกไปทางวัดพระแท่นดงรัง จากตลาดท่าเรือประมาณ 10 กิโลเมตร

3. อุทยานมัจฉาวังสังกะวาส อยู่ในบริเวณวัดห้วยเหินยว ตำบลห้วยเหินยว อุทยานฯนี้มีปลาสังกะวาส อาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งนับวันจะหาดูได้ยาก เป็นสถานที่ให้อาหารปลา และพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนทั่วไป

อำเภอบ่อพลอย

อำเภอบ่อพลอย อยู่ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 48 กิโลเมตร ตามเส้นทางสายกาญจนบุรี-ลาดหญ้า ถึงกิโลเมตรที่ 17 มีทางแยกไปอำเภอบ่อพลอยอีก 31 กิโลเมตร ทางหลวงหมายเลข 3086 ระหว่างทางที่ผ่านเขตอำเภอบ่อพลอย จะเห็นเหมืองพลอย มีร้าน หรือศูนย์จำหน่ายพลอยที่ได้จากการทำเหมืองอุตสาหกรรมนี้ ได้แก่ พลอยไพลิน นิล และบุษราคัม

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอบ่อพลอย

1. สวนสัตว์เปิดซาฟารีปาร์ค เป็นสวนสัตว์เปิดแห่งแรกของจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้สัมผัสกับสัตว์นานาชนิดที่หาดูได้ยากอย่างใกล้ชิด ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีประมาณ 40 กิโลเมตร การเดินทางใช้เส้นทางสายกาญจนบุรี-บ่อพลอย นักท่องเที่ยวสามารถขับรถเข้าไปเที่ยวชมได้ด้วยตนเอง หรือใช้บริการรถโดยสารประจำทางจากสถานีขนส่งกาญจนบุรี หมายเลข 325 แล้วแยกซ้ายเข้าไปอีกประมาณ 200 เมตร สำหรับผู้ที่ไม่นำรถส่วนตัวมา ทางสวนสัตว์ได้จัดรถไว้คอยบริการนักท่องเที่ยว เปิดให้เข้าชมทุกวัน ตั้งแต่เวลา 09.00-17.00 น. ค่าเข้าชม คนไทย : ผู้ใหญ่ 60 บาท เด็ก 30 บาท ชาวต่างชาติ : ผู้ใหญ่ 120 บาท เด็ก 60 บาท

2. โครงการพระราชดำริห้วยองคต ตั้งอยู่ที่ ตำบลสมเด็จเจริญ เส้นทางหนองปรือ - ด่านช้าง มีพื้นที่กว่า 20,000 ไร่ ตั้งขึ้นเพื่อการอนุรักษ์ และพัฒนาลุ่มน้ำองคต สิ่งที่น่าสนใจในบริเวณ ได้แก่ สวนป่า และปลั๊กพลาที่ประทับ นอกจากนี้ยังมีการชูดค้นพบซากโบราณสถาน เครื่องมือ เครื่องใช้ของมนุษย์ยุคก่อนประวัติศาสตร์ในบริเวณนี้ด้วย

อำเภอพนมทวน

แหล่งท่องเที่ยวในเขตอำเภอพนมทวน

1. พระโพธิสัตว์กวนอิม (วัดทุ่งสมอ) พระโพธิสัตว์กวนอิม ประดิษฐานอยู่ภายในวัดทุ่งสมอ ตำบลทุ่งสมอ อำเภอพนมทวน ห่างจากตัวเมืองกาญจนบุรีไปทางทิศตะวันออก ตามทางหลวงหมายเลข 324 ประมาณ 15 กิโลเมตร ในแต่ละวันจะมีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางมานมัสการพระโพธิสัตว์กวนอิมองค์ใหญ่องค์นี้ ซึ่งมีพุทธลักษณะที่งดงาม นอกจากนี้ยังสามารถนมัสการพระสังกัจจายน์ และพระประธานภายในอุโบสถวัดทุ่งสมอได้อีกด้วย

2. โบราณสถานดอนเจดีย์ ตั้งอยู่ที่บ้านดอนเจดีย์ ใกล้กับวัดทุ่งสมอ โดยนักท่องเที่ยวจะต้องขับรถเลี้ยวซ้ายไปยังบริเวณหลังโรงเรียนวัดทุ่งสมอ กรมศิลปากร ได้ทำการสำรวจเมื่อปี พ.ศ.2525 พบโครงกระดูกในบริเวณนี้หลายร้อยโครง ตลอดจนดาบโบราณ กรามช้าง และเครื่องมือ ฯลฯ เป็นจำนวนมาก รวมไปถึงซากเจดีย์สมัยกรุงศรีอยุธยาอยู่ด้วย

งานเทศกาล วัฒนธรรมท้องถิ่น

1. งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว จังหวัดกาญจนบุรีได้จัดงานนี้ขึ้นเป็นประจำทุกปี ในราวปลายเดือนพฤศจิกายน ถึงต้นเดือนธันวาคม เพื่อรำลึกถึงความสำคัญของการสร้างทางรถไฟสายมรณะ และสะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์ช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 มีการแสดงนิทรรศการทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี การแสดงพื้นบ้าน การออกร้านของหน่วยราชการ การจำหน่ายสินค้าต่างๆ กิจกรรมบันเทิงมากมาย และการแสดงแสงเสียงบริเวณสะพานข้ามแม่น้ำแคว
2. งานเทศกาลชาวเรือชาวแพกาญจนบุรี เนื่องจากการท่องเที่ยวทางน้ำของจังหวัดกาญจนบุรี มีชื่อเสียง และเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยว งานเทศกาลชาวเรือชาวแพกาญจนบุรี จึงได้จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในช่วงต้นเดือนพฤศจิกายน ณ บริเวณเขื่อนขุนแผน ริมหน้าผาเมืองกาญจนบุรี เป็นกิจกรรมประเพณีการแข่งขันเรือยาว และกีฬาประเภทต่างๆ มากมาย
3. รำเย็บ เป็นการละเล่นพื้นเมืองของชาวจังหวัดกาญจนบุรีมาแต่บรรพกาล ราว 500 ปีเศษมาแล้ว จะเล่นกันในเทศกาลตรุษสงกรานต์ ปีใหม่ เป็นต้น วิธีการเล่น คือ ฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะยืนล้อมวงกัน มีการร้องนำ ร้องแก้ และลูกคู่ร้องรับพร้อมปรบมือเป็นจังหวะ ขณะร้องกันนั้นฝ่ายชายและฝ่ายหญิงจะออกมารำรำที่ละคู่เปลี่ยนกันไป มีกลองยาวหนึ่งวง การแต่งกาย ชายนุ่งโจงกระเบน ใส่เสื้อคอกลม ผ้าขาวม้าพาดไหล่ หญิง แต่งชุดไทยหม้อสุโขทัย ปัจจุบันนิยมเล่นในเขตท้องที่อำเภอพนมทวน
4. งานอดีตเรือรบบ้านหนองขาว จัดขึ้นในช่วงเทศกาลสงกรานต์ของทุกปี ณ วัดอินทาราม ตำบลหนองขาว เป็นงานเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมประเพณี และวิถีชีวิตความเป็นอยู่ท้องถิ่นของชาวบ้านหนองขาว เช่น การสาธิต ทำขนมพื้นบ้าน การทอผ้า การละเล่นพื้นบ้าน การแสดง ละครพื้นบ้าน การแข่งขันวัวลาน การประกวดเทพีสงกรานต์ และกิจกรรมบันเทิงต่างๆ มากมาย

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยวอาจร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ในจังหวัดกาญจนบุรี ได้ตามรูปแบบที่ ต้องการ ซึ่งได้แก่ จักรยานภูเขา ล่องแก่งแพไม้ไผ่ ล่องแก่งแพยาง เรือแคนู ขี่ช้างชมป่า เดินป่าศึกษาธรรมชาติ ฝึกขี่ม้า ตกปลา หรือตีกอล์ฟ

4. เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าพบว่ามีงานวิจัยในประเทศไทย ที่มีส่วนเกี่ยวกับการวิจัย ดังต่อไปนี้
ไพศาล ธีรวงษ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมของผู้บริหารหน่วยงานในจังหวัดพิษณุโลก โดยใช้แบบสอบถามกับผู้บริหารหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจ จำนวน 110 คน พบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ ความปลอดภัย ห้องพัก การเดินทางไปมาสะดวก พนักงานต้อนรับ ราคาห้องพัก ห้องประชุมสัมมนา ชื่อเสียงของโรงแรม ห้องอาหาร พนักงานขายของโรงแรม และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ

สุวรรณ ศรีติลาวัฒน์ (2541 : 66) ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) พบว่า ปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศของนักท่องเที่ยว ก็คือ มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อบุคคล ซึ่งในการศึกษานี้ใช้แทนระดับรายได้ของนักท่องเที่ยว

เที่ยว และเป็นไปตามที่มีผู้กล่าวไว้ว่า นักท่องเที่ยวจะมีความต้องการเดินทางไปต่างประเทศ เมื่อมีรายได้สูงขึ้น ดังนั้นถ้ารัฐบาลสามารถกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีรายได้สูงเหล่านี้ เดินทางท่องเที่ยวในประเทศไทย แทนการเดินทางในต่างประเทศได้ จะทำให้เศรษฐกิจของประเทศขยายตัวได้ แต่อย่างไรก็ตามการใช้ นโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวจะสำเร็จไม่ได้ ถ้าความสามารถในการรองรับนักท่องเที่ยว และอุปทานการท่องเที่ยวไม่มีความพร้อม หรือกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวเสื่อมโทรม จึงเป็นความลำบากที่จะทำให้อุปสงค์และอุปทานด้านการท่องเที่ยวเป็นไปโดยสอดคล้องกัน การแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจึงควรมีการประชาสัมพันธ์รูปแบบของการท่องเที่ยวแบบใหม่ เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับนักท่องเที่ยวต่อไปในอนาคต

ทนายท กิตติกุล (2540 : 3-4) ศึกษาปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปท่องเที่ยวต่างประเทศของคนไทย : กรณีศึกษา คนไทยที่กำลังจะเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศโดยผ่านทางด่านตรวจคนเข้าเมืองท่าอากาศยานเชียงใหม่ พบว่า เหตุจูงใจที่ทำให้คนไทยต้องการไปเที่ยว ต่างประเทศ ส่วนใหญ่เกิดจากความตั้งใจที่จะไปท่องเที่ยวต่างประเทศ ซึ่งสะสมมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และพบว่าสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร เป็นแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวต่างประเทศที่คนไทยส่วนใหญ่ค้นหา และคนไทยส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับแหล่งท่องเที่ยวที่มีปัจจัยด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากที่สุด

จิราพร กองทอง (2540 : บทคัดย่อ) ศึกษา ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ พบว่า สิ่งดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปมากที่สุดคือ สิ้นค้าราคาถูก กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ไปเที่ยวบริเวณด่านช่องจอมเป็นครั้งแรก นอกจากนี้ยังพบว่า นักท่องเที่ยวพึงพอใจในความมีมิตรไมตรีของบุคคลในท้องถิ่น ที่จอดรถเพียงพอ ห้องน้ำสะอาดพอใช้ ความสะอาดดีในการบริการอาหารและเครื่องดื่ม นักท่องเที่ยวส่วนมากเห็นว่ามีความปลอดภัย เมื่อไปท่องเที่ยวบริเวณด่านช่องจอม

สุรีพร ภัทรพรพันธ์ (2541 : บทคัดย่อ) ศึกษาทัศนคติของนักท่องเที่ยว ที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ระดับปานกลาง โดยมีความรู้เรื่องเป้าหมาย,วัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์มากกว่าความรู้เรื่องการจัดการ,การมีส่วนร่วมของประชาชน มีทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์เชิงบวกหรือส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในระดับปานกลางถึงสูง โดยมีทัศนคติต่อการให้สิ่งแวดล้อมศึกษา ในทิศทางบวกสูงสุด ผลการทดสอบความเป็นอิสระต่อกัน พบว่าทัศนคติต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ของนักท่องเที่ยวในอุทยานแห่งชาติของจังหวัดกาญจนบุรี แตกต่างกัน ตามสถานภาพสมรส การศึกษา และความรู้เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์

सानนท์ สุขศรี (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์บางประการที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ในจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสงขลา ได้แก่ สถานเริงรมย์ สิ้นค้า และศิลปะหัตถกรรม ปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวจะมีอิทธิพลดึงดูดนักท่องเที่ยวแตกต่างกันขึ้นอยู่กับกลุ่มนักท่องเที่ยว เพศ และวัยของนักท่องเที่ยว ส่วนรูปแบบการได้รับข่าวสารการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับข่าวสารจากการบอกเล่าของเพื่อนนักท่องเที่ยว เพราะถือว่าเป็นข่าวสารที่ละเอียด และเชื่อถือได้

จุฑามาศ ไชยศรี (2536 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดแม่ฮ่องสอน จากผลการศึกษาพบว่า ภาพลักษณ์ของการท่องเที่ยว จังหวัดแม่ฮ่องสอน มีลักษณะเด่นทางด้านประวัติศาสตร์ และศาสนสถาน แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวควรสอดคล้องกับนโยบายการ

พัฒนาจังหวัดโดยยึดหลักการใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวให้คุ้มค่า ไม่ทำลายสภาพแวดล้อม และรักษาสภาพวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ควรให้เอกชนมีส่วนร่วม ในการพัฒนาการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น และจัดความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อการพัฒนา ซึ่งควรเริ่มพัฒนาในกลุ่มแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพสูง ปานกลาง และต่ำ

สลักฤทัย เตียวตระกูล (2539 : บทคัดย่อ) ศึกษา ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : กรณีศึกษานักท่องเที่ยวเมืองพัทยา ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มาหาดเมืองพัทยา ส่วนใหญ่พึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณเมืองพัทยา ส่วนสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่นักท่องเที่ยวไม่พึงพอใจ ได้แก่ ความสะอาดของหาดทราย ความสะอาดของน้ำทะเล ความสะอาดของท้องฟ้า ฯลฯ นอกจากนี้ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุมากมีความพึงพอใจในเรื่องความกว้างของชายหาดและความเหมาะสมของแสงแดด ส่วนสิ่งที่ไม่พึงพอใจเรื่องความสะอาดของชายหาด ความสะอาดของน้ำทะเล เป็นต้น ซึ่งตรงกันข้ามกับนักท่องเที่ยวที่มีอายุน้อย ดังนั้น นักท่องเที่ยวที่มีอายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ ที่อยู่อาศัย และประสบการณ์เกี่ยวกับการเที่ยวชายทะเล ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมบริเวณหาดเมืองพัทยา แตกต่างกัน

ปานใจ สุมะตินันท์ (2532 : บทคัดย่อ) ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม กับระยะทางในการเดินทางของนักท่องเที่ยวในประเทศ : ศึกษากรณีเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี พบว่า ระยะทางในการเดินทางของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับอายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับรายได้ วัตถุประสงค์ในการเดินทาง พาหนะเดินทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยว จำนวนครั้งที่มาเขื่อนศรีนครินทร์ ระยะเวลาในการเดินทาง เหตุผลที่เดินทางมา ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง และจำนวนผู้ร่วมเดินทางมา แต่ไม่สัมพันธ์กับปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมที่เกี่ยวกับ เพศ ลักษณะการเดินทาง การพักผ่อน สถานที่พักผ่อน ความสะดวกในการเดินทาง และสิ่งดึงดูดใจที่บริเวณเขื่อนศรีนครินทร์

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาโดยใช้วิธีสำรวจ (Survey Method) เกี่ยวกับ ความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี โดยผู้วิจัยได้กำหนด ขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. การกำหนดประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงวันที่ 1 เมษายน ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามสถานที่ ที่สำคัญในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลางเขต 1 ที่พักริมในเขตอำเภอเมือง บริเวณสถานีรถไฟ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่งชาติเอราวัณ จำนวน 300 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยว ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยแบ่งเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 3 ข้อ และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 1 ข้อ และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 3 ข้อ และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านส่วนผสมทางการตลาด เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยเรื่องการสร้างแบบสอบถาม
2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม
3. สร้างแบบสอบถามตามนิยามศัพท์เฉพาะ ทั้งหมด 6 ตอน แบ่งเป็น ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว จำนวน 5 ข้อ ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ จำนวน 27 ข้อ ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ จำนวน 16 ข้อ ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ จำนวน 18 ข้อ ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านส่วนผสมทางการตลาด จำนวน 25 ข้อ ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ
4. นำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นไปให้คณะกรรมการควบคุมปริญญาโท ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
5. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ และคุณพงษ์อนันต์ สรรพานิช ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาเชิงพินิจ จากนั้นนำมาปรึกษากับคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อปรับปรุง แก้ไข ตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำ และมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนนำไปทดลองใช้
6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

3. วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 เดือน คือ วันที่ 1 เมษายน ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2543 ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูกาลท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี โดยนำแบบสอบถาม ไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วรอรับคืนด้วยตนเอง

4. การจัดการกระทำ และการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงตามลักษณะที่ต้องการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC
2. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยว คิดเป็นค่าความถี่
3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ บรรยากาศด้านจิตใจ บรรยากาศประกอบอื่นๆ และส่วนผสมทางการตลาด โดยการหาความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบของแบบสอบถาม โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า ดังนี้

ระดับความสนใจ / ระดับความสำคัญ มากที่สุด	5 คะแนน
ระดับความสนใจ / ระดับความสำคัญ มาก	4 คะแนน
ระดับความสนใจ / ระดับความสำคัญ ปานกลาง	3 คะแนน
ระดับความสนใจ / ระดับความสำคัญ ใ้่น้อย	2 คะแนน
ระดับความสนใจ / ระดับความสำคัญ ใ้่น้อยที่สุด	1 คะแนน

เกณฑ์การประเมินผล โดยใช้เกณฑ์การประเมิน ดังต่อไปนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538 : 8-11)

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง	ความคิดเห็นที่มีต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ในระดับน้อยที่สุด

4. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ บรรยากาศด้านจิตใจ บรรยากาศประกอบอื่นๆ และส่วนผสมทางการตลาด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยว ในรูปของตารางเปรียบเทียบ
5. จำแนกข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด โดยนำมาจัดลำดับความสำคัญตามความถี่ แล้วนำเสนอตามลำดับความสำคัญของข้อเสนอแนะ

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสถิติ ต่างๆ ดังนี้

1. ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	=	ค่าคะแนนเฉลี่ย
	$\sum X$	=	ผลรวมทั้งหมดของคะแนน
	N	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

2. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร

$$S.D = \sqrt{\frac{N(\sum X^2) - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D	=	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
	$\sum X$	=	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	=	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	N	=	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษา เรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี ผู้วิจัยแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็นขั้นตอนต่างๆ 4 ขั้นตอน ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ และเพื่อให้เกิดความเข้าใจในการสื่อความหมายที่ตรงกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อ ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

N = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

\bar{X} = ค่าคะแนนเฉลี่ย

S = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษา ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย โดยเรียงลำดับหัวข้อเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี จากแบบสอบถามปลายเปิด ตอนที่ 6 โดยกลุ่มตัวอย่างที่เก็บข้อมูลจำนวน 300 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 122 คน คิดเป็นร้อยละ 40.66 โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบความถี่ และจัดลำดับความสำคัญตามความถี่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี โดยนำเสนอในรูปแบบความถี่ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนของข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน
เพศ	
ชาย	156
หญิง	144
รวม	300
อายุ	
ต่ำกว่า 20 ปี	33
20 – 35 ปี	195
36 – 50 ปี	64
มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	8
รวม	300
ระดับการศึกษา	
ต่ำกว่ามัธยมศึกษา	14
มัธยมศึกษา	94
อนุปริญญา	67
ปริญญาตรี	112
สูงกว่าปริญญา	13
รวม	300
อาชีพ	
นักเรียน / นักศึกษา	50
กิจการส่วนตัว	50
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	88
พนักงาน / ลูกจ้าง	102
เกษตรกร	4
อื่นๆ	6
รวม	300

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน
รายได้	
น้อยกว่า 10,000 บาท	187
10,000 – 20,000 บาท	85
20,001 – 30,000 บาท	16
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	12
รวม	300

จากตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน เป็นนักท่องเที่ยวยุโรปชาย จำนวน 156 คน มีอายุระหว่าง 20–35 ปี จำนวน 195 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 112 คน มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง จำนวน 102 คน และมีรายได้/เดือนน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 187 คน

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน
รายได้	
น้อยกว่า 10,000 บาท	187
10,000 – 20,000 บาท	85
20,001 – 30,000 บาท	16
มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป	12
รวม	300

จากตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 300 คน ส่วนใหญ่เป็นนักท่องเที่ยวเพศชาย จำนวน 156 คน มีอายุระหว่าง 20-35 ปี จำนวน 195 คน มีการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 112 คน มีอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง จำนวน 102 คน และมีรายได้/เดือนน้อยกว่า 10,000 บาท จำนวน 187 คน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของ
นักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

โดยแบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด โดยนำเสนอในรูปแบบความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 2-12

ตาราง 2 แสดงจำนวนของปัจจัยด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ในด้านที่พักแรม

ประเภทที่พักแรม	จำนวน
โรงแรม	60
รีสอร์ท	105
เกสเฮ้าส์	32
แพพัก	121
บ้านพักในอุทยาน	45
บ้านพักรับรอง	25
บังกะโล	41
บ้านญาติ / เพื่อน	89
อื่นๆ	30

จากตาราง 2 ที่ที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวนิยมใช้บริการเมื่อเดินทางมาจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่คือ แพพัก จำนวน 121 คน

ตาราง 3 แสดงจำนวนของปัจจัยด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ในด้านของงานประเพณี และวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี

ประเพณี และวัฒนธรรม	จำนวน
งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว	263
งานสืบสานประเพณีบ้านหนองขาว	44
ชุมชนชาวมอญสามประสบ	52
งานเทศกาลชาวเรือชาวแพ กาญจนบุรี	104
ศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงที่บ้านท่าลำไย	57

จากตาราง 3 งานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวสนใจ เมื่อเดินทางมาท่องเที่ยว ได้แก่ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว จำนวน 263 คน

ตาราง 4 แสดงจำนวนของปัจจัยด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ในด้านยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

พาหนะ	จำนวน
รถยนต์ส่วนตัว	202
รถโดยสารประจำทาง	74
รถไฟ	68
รถเช่า / เหมานำเที่ยว	76
รถบริการนำเที่ยวอื่น ๆ เช่น บริษัทนำเที่ยว โรงแรม	38
อื่น ๆ	6

จากตาราง 4 พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรี ประเภทรถยนต์ส่วนตัว จำนวน 202 คน

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ

แหล่งท่องเที่ยว	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ			
น้ำตกไทรโยคน้อย	3.503	0.908	มาก
น้ำตกไทรโยคใหญ่	3.673	0.853	มาก
น้ำตกผาดาด	3.483	0.926	ปานกลาง
น้ำพุร้อนหินดาด	3.413	0.948	ปานกลาง
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร	3.536	1.119	มาก
น้ำตกเอราวัณ	4.210	0.809	มาก
ถ้ำพระธาตุ	3.530	0.893	มาก
เขื่อนศรีนครินทร์	3.866	0.885	มาก
อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	3.516	0.941	มาก
ถ้ำธารลอด	3.693	0.942	มาก
น้ำตกห้วยขมิ้น	3.793	0.973	มาก
เขื่อนเขาแหลม	3.456	0.965	ปานกลาง
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถานโบราณวัตถุ			
สะพานข้ามแม่น้ำแคว	4.223	0.817	มาก
ทางรถไฟสายมรณะ	4.100	0.859	มาก
พิพิธภัณฑ์อักษรเชลยศึก	3.750	0.914	มาก
สุสานทหารสัมพันธมิตร	3.650	0.981	มาก
อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์	3.606	0.898	มาก
ช่องเขาขาด	3.540	1.002	มาก
ด่านเจดีย์สามองค์	3.583	0.965	มาก
วัดถ้ำเขาน้อย	3.196	0.872	ปานกลาง
วัดถ้ำเสือ	3.260	0.880	ปานกลาง
วัดถ้ำมังกรทอง	3.253	0.912	ปานกลาง
วัดถ้ำเขาปูน	3.160	0.903	ปานกลาง
เมืองกาญจนบุรีเก่า	3.313	1.045	ปานกลาง

จากตาราง 5 ความสนใจของนักท่องเที่ยวด้านแหล่งท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่นักท่องเที่ยวสนใจในระดับมาก คือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.210$) ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่นักท่องเที่ยวสนใจระดับมาก คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.223$)

ตาราง 6 แสดงจำนวนของปัจจัยด้านมูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

มูลเหตุที่ทำให้เดินทางท่องเที่ยว	จำนวน
ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว	192
คำบอกเล่าเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี	69
ระยะทางใกล้กับที่อยู่อาศัย	83
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	96
ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว	139
เพื่อซื้อสินค้า	18
ความสะดวกในการเดินทาง	106
อื่นๆ	11

จากตาราง 6 มูลเหตุที่ทำให้ให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คือความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว จำนวน 192 คน

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ
1. ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ	3.773	0.798	มาก
2. การให้บริการที่รวดเร็วประทับใจ	3.586	0.790	มาก
3. การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่	3.676	0.891	มาก
4. การให้ความช่วยเหลือของคนในท้องถิ่น	3.586	0.768	มาก
5. ความปลอดภัยของที่พักรแรม	3.723	0.853	มาก
6. ความปลอดภัยของการเดินทาง	3.893	0.746	มาก
7. ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	3.776	0.805	มาก
8. ความยุติธรรมในราคาค่าบริการท่องเที่ยว	3.536	0.911	มาก
9. ความมีคุณภาพของราคาสินค้าที่ระลึก / ของฝาก	3.443	0.842	ปานกลาง
10. ความสะดวกสบายของการเดินทาง	3.820	0.826	มาก
11. ความสะดวกของสถานีบริการน้ำมัน	3.556	0.762	มาก
12. ความเงียบสงบของสถานที่พักรแรม	3.653	0.861	มาก
13. ความเพียงพอของสถานที่พักรแรม	3.566	0.899	มาก
14. ป้ายบอกเส้นทาง และแหล่งท่องเที่ยว	3.640	0.945	มาก
15. ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเตือนภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว	3.420	1.064	ปานกลาง

จากตาราง 7 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญระดับมาก และให้ความสำคัญระดับปานกลาง 2 ข้อ คือ ความมีคุณภาพของสินค้าที่ระลึก/ของฝาก (\bar{X} =3.443) และ ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเตือนภัยให้แก่นักท่องเที่ยว (\bar{X} =3.420)

ตาราง 8 แสดงจำนวนของปัจจัย ด้านแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี

แหล่งข้อมูล	จำนวน
หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร / วาสาร	125
วิทยุ / โทรทัศน์	108
คำแนะนำของบริษัทที่เกี่ยวข้อง	44
ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว	160
สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	54
คำบอกเล่าของคนในครอบครัว / ญาติ / เพื่อน	136
เพื่อนร่วมงาน	97
อินเทอร์เน็ต	16
อื่นๆ	7

จากตาราง 8 แหล่งข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ได้รับ คือ ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว จำนวน 160 คน

ตาราง 9 แสดงจำนวนของปัจจัยด้านสินค้าที่ระลึก / ของฝากของจังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าของที่ระลึก / ของฝาก	จำนวน
ประเภทอาหาร	182
ผลิตภัณฑ์จากไม้	96
เครื่องจักสาน	37
อัญมณี และเครื่องประดับ	109
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	33
ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ	58
อื่นๆ	16

จากตาราง 9 สินค้าของที่ระลึก/ของฝาก ที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ คือ ประเภทอาหาร จำนวน 182 คน

ตาราง 10 แสดงจำนวนของปัจจัยด้านความเหมาะสมของราคาสินที่ระลึก/ของฝาก

ราคาของสินค้าของที่ระลึก / ของฝาก	จำนวน
เหมาะสม	229
ไม่เหมาะสม	71

จากตาราง 10 ราคาของสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก นักท่องเที่ยวเห็นว่าเหมาะสม จำนวน 229 คน

ตาราง 11 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยว

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
1. กิจกรรมแรลลี่	2.896	1.164	ปานกลาง
2. ล่องแพไม้ไผ่	3.606	1.030	มาก
3. แพล่อง	3.786	0.940	มาก
4. นั่งช้าง	3.336	1.026	ปานกลาง
5. แค้มป์ปิ้ง	3.540	1.134	มาก
6. เดินป่า	3.386	1.140	ปานกลาง
7. นั่งเรือหางยาว	3.143	0.979	ปานกลาง
8. ขี่จักรยาน	2.940	1.016	ปานกลาง
9. ดูนก	3.026	1.047	ปานกลาง
10. ชื่อของที่ระลึก	3.310	1.015	ปานกลาง
11. ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า	3.530	1.048	มาก
12. ตกปลา	3.176	1.147	ปานกลาง
13. เล่นน้ำตก	4.043	1.018	มาก
14. เที่ยวตามแหล่งบันเทิงยามราตรี	2.786	1.251	ปานกลาง
15. กิจกรรมทางน้ำ (แคนนู, เรือเร็ว, สกีน้ำ ฯลฯ)	3.233	1.161	ปานกลาง

จากตาราง 11 กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ระดับมาก คือ เล่นน้ำตก ($\bar{X}=4.043$)

ตาราง 12 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของปัจจัยด้านส่วนผสมทางการตลาด

ส่วนผสมทางการตลาด	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)			
1. ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.166	0.726	มาก
2. ชื่อเสียงด้านการบริการของบริษัทนำเที่ยว	3.453	0.929	ปานกลาง
3. ชื่อเสียงของสินค้า / ของฝาก / ของที่ระลึก	3.626	0.822	มาก
4. ความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า / ของฝาก / ของที่ระลึก	3.620	0.866	มาก
5. ชื่อเสียงของอาหาร / ร้านอาหาร	3.396	0.853	ปานกลาง
6. คุณภาพ / มาตรฐานของร้านอาหาร	3.396	0.821	ปานกลาง
7. ชื่อเสียงของที่พักรวม	3.626	0.865	มาก
8. ความสะอาดสบายของที่พักรวม	3.736	0.873	มาก
9. ความสะอาดสบายในการเดินทาง	3.900	0.819	มาก
10. ระยะเวลาในการเดินทาง	3.810	0.830	มาก
11. ความสะอาดสบายของพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง	3.840	0.763	มาก
12. การให้บริการ / อำนวยความสะดวกของผู้นำเที่ยว	3.586	0.944	มาก
ด้านราคา (Price)			
13. ความยุติธรรมของราคาค่าบริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว	3.403	0.950	ปานกลาง
14. ความยุติธรรมของราคาสินค้า / ของฝาก / ของที่ระลึก	3.516	0.851	มาก
15. ความยุติธรรมของราคาค่าอาหาร	3.543	0.854	มาก
16. ความยุติธรรมของราคาค่าที่พักรวม	3.500	0.859	ปานกลาง
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)			
17. ความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อกับบริษัทนำเที่ยว	3.390	0.924	ปานกลาง
18. ความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า	3.670	0.745	มาก
19. ความสะดวกสบายในการจองที่พักรวม	3.590	0.777	มาก
20. ความสะดวกสบายในการจองตั๋วเครื่องบิน	3.403	0.846	ปานกลาง
ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)			
21. ข้อมูลการท่องเที่ยวจากวารสาร / นิตยสาร	3.646	0.929	มาก
22. ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์ / ฟังวิทยุ / อินเทอร์เน็ต	3.530	0.958	มาก
23. คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากบริษัทนำเที่ยว	3.343	0.994	ปานกลาง
24. ข้อมูลการลดราคาค่าบริการของบริษัทนำเที่ยวเป็นพิเศษ	3.200	1.044	ปานกลาง
25. ข้อมูลการจัดรายการพิเศษของที่พักรวม	3.226	1.032	ปานกลาง

จากตาราง 12 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ในด้านส่วนผสมทางการตลาด ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.166$)

**ตอนที่ 3 แสดงการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยว**

เป็นการแสดงการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี ในด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ ของนักท่องเที่ยว โดยนำเสนอในรูปแบบ ความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 13-47

ตาราง 13 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับเพศของนักท่องเที่ยว

	เพศ	
	ชาย (จำนวน)	หญิง (จำนวน)
ที่พักแรม		
โรงแรม	39	21
รีสอร์ท	53	52
เกสเฮ้าส์	18	14
แพพัก	60	61
บ้านพักอุทยาน	25	20
บ้านพักรับรอง	16	9
บังกะโล	22	19
บ้านญาติ/เพื่อน	43	46
อื่นๆ	13	17
งานประเพณีและวัฒนธรรม		
งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว	137	126
งานสืบสานประเพณีบ้านหนองขาว	22	22
ชุมชนชาวมอญสามประสบ	31	21
เทศกาลชาวเรือชาวแพ กาญจนบุรี	52	52
ศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงที่บ้านท่าสำไย	34	23
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว		
รถยนต์ส่วนตัว	106	96
รถโดยสารประจำทาง	37	37
รถไฟ	45	23
รถเช่า/เหมานำเที่ยว	42	34
รถบริการนำเที่ยวอื่นๆ เช่น บริษัทนำเที่ยว, โรงแรม	20	18
อื่นๆ	2	4

จากตาราง 13 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับเพศของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวเพศชาย และเพศหญิง ส่วนใหญ่เลือกใช้บริการ แพพัก งานประเพณีและวัฒนธรรม ที่นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิง สนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว และพาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว ทั้งเพศชายและเพศหญิง คือ รถยนต์ส่วนตัว

ตาราง 14 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับเพศของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
น้ำตกไทรโยคน้อย	3.461	0.925	ปานกลาง	3.548	0.891	มาก
น้ำตกไทรโยคใหญ่	3.602	0.920	มาก	3.750	0.770	มาก
น้ำตกผาดาด	3.429	1.023	ปานกลาง	3.307	1.026	ปานกลาง
น้ำพุร้อนหินดาด	3.307	1.026	ปานกลาง	3.527	0.844	มาก
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร	3.506	1.127	มาก	3.569	1.113	มาก
น้ำตกเอราวัณ	4.153	0.851	มาก	4.270	0.759	มาก
ถ้ำพระบาท	3.429	0.865	ปานกลาง	3.638	0.913	มาก
เขื่อนศรีนครินทร์	3.846	0.902	มาก	3.888	0.869	มาก
อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	3.461	0.979	ปานกลาง	3.576	0.897	มาก
ถ้ำธารลอด	3.679	0.977	มาก	3.708	0.907	มาก
น้ำตกห้วยขมิ้น	3.711	0.983	มาก	3.881	0.957	มาก
เขื่อนเขาแหลม	3.423	0.970	ปานกลาง	3.493	0.960	ปานกลาง

ตาราง 14 (ต่อ)

	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ						
สะพานข้ามแม่น้ำแคว	4.211	0.827	มาก	4.236	0.810	มาก
ทางรถไฟสายมรณะ	4.108	0.876	มาก	4.090	0.843	มาก
พิพิธภัณฑ์อักษะเขลยศึก	3.730	0.925	มาก	3.770	0.906	มาก
สุสานทหารสัมพันธมิตร	3.602	1.039	มาก	3.701	0.916	มาก
อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์	3.615	0.897	มาก	3.597	0.903	มาก
ช่องเขาขาด	3.448	1.005	ปานกลาง	3.638	0.993	มาก
ด้านเจดีย์สามองค์	3.519	0.993	มาก	3.652	0.933	มาก
วัดถ้ำเขาน้อย	3.057	0.910	ปานกลาง	3.347	0.804	ปานกลาง
วัดถ้ำเสือ	3.115	0.922	ปานกลาง	3.416	0.806	ปานกลาง
วัดถ้ำมังกรทอง	3.083	0.922	ปานกลาง	3.437	0.866	ปานกลาง
วัดถ้ำเขาปูน	3.057	0.938	ปานกลาง	3.270	0.854	ปานกลาง
เมืองกาญจนบุรีเก่า	3.224	1.069	ปานกลาง	3.409	1.013	ปานกลาง

จากตาราง 14 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับเพศของนักท่องเที่ยว พบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวให้ความสนใจระดับมาก คือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.153$ และ 4.270) ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิง ให้ความสนใจระดับมาก คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.211$ และ 4.236)

ตาราง 15 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับเพศของนักท่องเที่ยว

มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยว	เพศ	
	ชาย (จำนวน)	หญิง (จำนวน)
ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว	99	93
คำบอกเล่าเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี	37	32
ระยะทางใกล้กับที่อยู่อาศัย	42	41
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	53	43
ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว	77	62
เพื่อซื้อสินค้า	12	6
ความสะดวกในการเดินทาง	59	47
อื่นๆ	6	5

จากตาราง 15 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับเพศของนักท่องเที่ยว พบว่า มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวทั้งเพศชาย และเพศหญิง เดินทางมาท่องเที่ยว มากที่สุด คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว

ตาราง 16 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับเพศของนักท่องเที่ยว

	เพศ			
	ชาย		หญิง	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S
1. ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ	3.769	0.793	3.777	0.805
2. การให้บริการที่รวดเร็วประทับใจ	3.493	0.838	3.687	0.723
3. การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่	3.660	0.876	3.694	0.910
4. การให้ความช่วยเหลือของคนในท้องถิ่น	3.608	0.791	3.562	0.745
5. ความปลอดภัยของที่พักรวม	3.666	0.852	3.784	0.854
6. ความปลอดภัยของการเดินทาง	3.794	0.759	4.000	0.719
7. ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ	3.724	0.766	3.833	0.844
8. ความยุติธรรมในราคาค่าบริการการท่องเที่ยว	3.480	0.912	3.597	0.910
9. ความมีคุณภาพของสินค้าที่ระลึก/ของฝาก	3.391	0.869	3.500	0.810
10. ความสะอาดของบริการทางการเงิน	3.807	0.804	3.833	0.852
11. ความสะอาดของสถานีบริการน้ำมัน	3.512	0.757	3.604	0.768
12. ความเงียบสงบของสถานที่พักรวม	3.647	0.840	3.859	0.886
13. ความเพียงพอของสถานที่พักรวม	3.557	0.896	3.576	0.905
14. ป้ายบอกเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว	3.557	0.978	3.729	0.902
15. ป้ายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเตือนภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	3.282	1.058	3.569	1.055

จากตาราง 16 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับเพศของนักท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความสะอาดของบริการทางการเงิน ($\bar{X}=3.807$) ส่วนนักท่องเที่ยวเพศหญิง ให้ความสำคัญของการเดินทาง ($\bar{X}=4.000$)

ตาราง 17 แสดงความคิดเห็นด้านปัจจัยด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับเพศของนักท่องเที่ยว

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ	เพศ	
	ชาย (จำนวน)	หญิง (จำนวน)
การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี		
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร	68	57
วิทยุ/โทรทัศน์	55	53
คำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว	26	18
ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว	83	77
สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	3	4
คำบอกเล่าของคนในครอบครัว/ญาติ/เพื่อน	27	27
เพื่อนร่วมงาน	59	77
อินเทอร์เน็ต	47	50
อื่นๆ	11	5
สินค้าที่ซื้อเป็นของที่ระลึก/ของฝาก		
ประเภทอาหาร	87	95
ผลิตภัณฑ์จากไม้	61	35
เครื่องจักสาน	20	17
อัญมณี และเครื่องประดับ	7	9
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	54	55
ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ	19	14
อื่นๆ	33	25
ราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก		
เหมาะสม	122	107
ไม่เหมาะสม	34	37

จากตาราง 17 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับเพศของนักท่องเที่ยว ด้านการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี นักท่องเที่ยวทั้งเพศชาย และเพศหญิง ได้รับจากประสบการณ์ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านสินค้าที่ซื้อเป็นของที่ระลึก/ของฝาก ทั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกประเภทอาหาร ส่วนด้านราคาของสินค้าที่ระลึก/ของฝาก นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิงคิดว่ามีราคเหมาะสม

ตาราง 18 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความถี่เห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับเพศของนักท่องเที่ยว

	เพศ					
	ชาย			หญิง		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
1. กิจกรรมแรดลี้	2.833	1.163	ปานกลาง	2.965	1.167	ปานกลาง
2. ล่องแพไม้ไผ่	3.532	1.074	มาก	3.687	0.978	มาก
3. แพล่อง	3.730	0.918	มาก	3.847	0.963	มาก
4. นั่งช้าง	3.269	1.030	ปานกลาง	3.409	1.020	ปานกลาง
5. แค้มป์ปิ้ง	3.557	1.102	มาก	3.520	1.170	มาก
6. เดินป่า	3.442	1.096	ปานกลาง	3.326	1.187	ปานกลาง
7. นั่งเรือหางยาว	3.083	0.990	ปานกลาง	3.208	0.967	ปานกลาง
8. ขี่จักรยาน	2.865	0.977	ปานกลาง	3.020	1.054	ปานกลาง
9. ดูนก	3.019	1.138	ปานกลาง	3.034	0.941	ปานกลาง
10. ซั๊อของที่ระลึก	3.262	0.977	ปานกลาง	3.361	1.055	ปานกลาง
11. ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า	3.519	1.104	มาก	3.541	0.988	มาก
12. ตกปลา	3.230	1.163	ปานกลาง	3.110	1.131	ปานกลาง
13. เล่นน้ำตก	3.967	0.999	มาก	4.125	1.036	มาก
14. เที่ยวตามแหล่งบันเทิงยามราตรี	2.743	1.217	ปานกลาง	2.833	1.290	ปานกลาง
15. กิจกรรมทางน้ำ (แคนู, เรือเร็ว, สกีน้, ฯลฯ)	3.166	1.179	ปานกลาง	3.305	1.142	ปานกลาง

จากตาราง 18 ความถี่เห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ เกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวทั้งเพศชาย และเพศหญิง ให้ความสำคัญจะระดับมาก คือ เล่นน้ำตก (\bar{X} =3.967 และ 4.125)

ตาราง 19 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านส่วนสมททางการตลาด กับเพศของนักท่องเที่ยว

	เพศ					
	ชาย		หญิง		\bar{X}	ระดับความสำคัญ
	\bar{X}	S	S	S		
ด้านผลิตภัณฑ์						
ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.147	0.725	4.487	0.728	4.487	มาก
ชื่อเสียงด้านการบริการของบริษัทนำเที่ยว	3.461	0.932	3.444	0.929	3.444	ปานกลาง
ชื่อเสียงของสินค้า/ของฝาก/ของที่ระลึก	3.544	0.773	3.715	0.866	3.715	มาก
ความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้าของฝาก/ของที่ระลึก	3.500	0.853	3.750	0.865	3.750	มาก
ชื่อเสียงของอาหาร/ร้านอาหาร	3.371	0.866	3.423	0.841	3.423	ปานกลาง
คุณภาพ/มาตรฐานของร้านอาหาร	3.000	0.797	3.465	0.843	3.465	ปานกลาง
ชื่อเสียงของที่พักรแรม	3.570	0.843	3.687	0.888	3.687	มาก
ความสะอาดสบายของที่พักรแรม	3.698	0.860	3.777	0.888	3.777	มาก
ความสะดวกสบายในการเดินทาง	3.852	0.777	3.951	0.863	3.951	มาก
ระยะเวลาในการเดินทาง	3.788	0.811	3.833	0.852	3.833	มาก
ความสะดวกสบายของพาหนะที่ใช้เดินทาง	3.794	0.808	3.888	0.710	3.888	มาก
การให้บริการอำนวยความสะดวกของผู้นำเที่ยว	3.544	0.985	3.631	0.898	3.631	มาก

ตาราง 19 (ต่อ)

		เพศ			
		ชาย		หญิง	
		\bar{X}	S	\bar{X}	S
			ระดับความ สำคัญ		ระดับความ สำคัญ
ด้านราคา					
	ความยุติธรรมของราคาค่าบริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว	3.391	0.954	3.416	0.949
	ความยุติธรรมของสินค้า/ของฝากของที่ระลึก	3.487	0.853	3.548	0.851
	ความยุติธรรมของราคาอาหาร	3.048	0.846	3.604	0.862
	ความยุติธรรมของราคาที่พักแรม	3.423	0.850	3.500	0.859
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย					
	ความสะดวกเกี่ยวกับ การติดต่อกับการติดต่อกับบริษัทนำเที่ยว	3.384	0.966	3.390	0.924
	ความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า	3.666	0.781	3.670	0.745
	ความสะดวกสบายในการจองที่พักแรม	3.544	0.789	3.590	0.777
	ความสะดวกสบายในการจองตั๋วเครื่องบิน	3.352	0.856	3.403	0.846

ตาราง 19 (ต่อ)

	เพศ					
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง		
	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ
ด้านการส่งเสริมการตลาด						
ข้อมูลการท่องเที่ยวจากวารสาร/นิตยสาร	3.570	0.964	มาก	3.646	0.929	มาก
ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เผยแพร่ทางโทรทัศน์/ฟังวิทยุ/อินเทอร์เน็ต	3.512	0.960	มาก	3.530	0.958	มาก
คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยวจากบริษัทท่องเที่ยว	3.217	1.024	ปานกลาง	3.479	0.945	ปานกลาง
ข้อมูลการลดราคาค่าบริการของบริษัทนำเที่ยวเป็นพิเศษ	3.128	1.039	ปานกลาง	3.277	1.047	ปานกลาง
ข้อมูลการจัดรายการพิเศษของที่พักแรม	3.173	1.010	ปานกลาง	3.284	1.055	ปานกลาง

จากตาราง 19 ความคิดเห็นด้านส่วนสมทางการตลาด กับเพศของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิง ให้ความสำคัญระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์คือ ชื่อเสียง และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.147$ และ 4.487)

ตาราง 20 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับ อายุของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศด้านกายภาพ	อายุ			
	ต่ำกว่า 20 ปี (จำนวน)	20-35 ปี (จำนวน)	36-50 ปี (จำนวน)	มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป (จำนวน)
ที่พักแรม				
โรงแรม	1	40	14	5
รีสอร์ท	12	68	24	1
เกสเฮ้าส์	0	27	5	0
แพพัก	17	84	20	0
บ้านพักอุทยาน	4	32	9	0
บ้านพักรับรอง	1	15	9	0
บังกะโล	2	30	9	0
บ้านญาติ/เพื่อน	15	56	16	2
อื่นๆ	4	20	6	0
งานประเพณี และวัฒนธรรม				
งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว	31	164	60	8
งานสืบสานประเพณีบ้านหนองขาว	0	37	7	0
ชุมชนชาวมอญสามประสบ	0	36	16	0
เทศกาลชาวเรือชาวแพ กาญจนบุรี	9	75	20	0
ศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงที่ บ้านท่าลำไย	3	38	15	1
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว				
รถยนต์ส่วนตัว	22	130	44	6
รถโดยสารประจำทาง	3	60	11	0
รถไฟ	13	47	8	0
รถบริการนำเที่ยวอื่นๆ เช่น บริษัท นำเที่ยว, โรงแรม	4	25	7	2
อื่นๆ	1	4	1	0

ตาราง 20 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอายุของนักท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอายุต่ำกว่า 20 ปี และอายุ 20-35 ปี เลือกพัก แพพัก อายุ 36-50 ปี เลือกพัก รีสอร์ท อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป เลือกพัก โรงแรม งานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว และพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุเลือกใช้ คือ รถยนต์ส่วนตัว

ตาราง 21 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอายุของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	อายุ											
	ต่ำกว่า 20 ปี			20-35 ปี			36-50 ปี			มากกว่า 50 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ												
น้ำตกไทรโยคน้อย	3.333	0.924	ปานกลาง	3.553	0.914	มาก	3.515	0.872	มาก	2.875	0.834	ปานกลาง
น้ำตกไทรโยคใหญ่	3.727	1.008	มาก	3.676	0.820	มาก	3.750	0.776	มาก	2.750	1.164	ปานกลาง
น้ำตกผาดาด	3.575	0.936	มาก	3.569	0.848	มาก	3.926	1.049	มาก	2.500	1.609	ปานกลาง
น้ำพุร้อนหินดาด	3.636	0.994	มาก	3.466	0.880	ปานกลาง	3.250	1.038	ปานกลาง	2.500	1.069	ปานกลาง
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร												
น้ำตกเอราวัณ	3.545	1.120	มาก	3.610	1.084	มาก	3.421	1.165	ปานกลาง	2.625	1.302	ปานกลาง
ถ้ำพระมาตุ	4.272	0.761	มาก	4.215	0.802	มาก	4.265	0.821	มาก	3.375	0.916	ปานกลาง
เขื่อนศรีนครินทร์	3.515	0.870	มาก	3.600	0.857	มาก	3.453	0.941	ปานกลาง	2.500	0.925	ปานกลาง
อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	3.606	0.966	มาก	3.948	0.871	มาก	3.843	0.839	มาก	3.125	0.834	ปานกลาง
ถ้ำธารลอด	3.666	0.889	มาก	3.579	0.872	มาก	3.328	1.113	ปานกลาง	2.875	0.991	ปานกลาง
น้ำตกห้วยขมิ้น	3.787	1.082	มาก	3.733	0.879	มาก	3.593	1.034	มาก	3.125	0.991	ปานกลาง
เขื่อนเขาแหลม	3.666	1.108	มาก	3.866	0.880	มาก	3.796	1.056	มาก	2.500	1.096	ปานกลาง
	3.606	1.028	มาก	3.492	0.943	ปานกลาง	3.343	0.929	ปานกลาง	2.875	1.356	ปานกลาง

ตาราง 21 (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ	อายุ											
	ต่ำกว่า 20 ปี			20-35 ปี			36-50 ปี			มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป		
	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ
สะพานข้ามแม่น้ำแคว	4.424	0.751	มาก	4.174	0.826	มาก	4.296	0.867	มาก	4.000	0.925	มาก
ทางรถไฟสายมรณะ	4.181	0.846	มาก	4.082	0.018	มาก	4.140	1.005	มาก	3.875	1.125	มาก
พิพิธภัณฑ์อักษรเชลยศึก	3.848	0.972	มาก	3.784	0.846	มาก	3.625	1.031	มาก	3.500	1.309	มาก
สุสานทหารสัมพันธมิตร	3.636	1.112	มาก	3.692	0.929	มาก	3.593	1.064	มาก	3.125	0.991	ปานกลาง
อุทยานประวัติศาสตร์	3.757	0.902	มาก	3.620	0.837	มาก	3.562	1.021	มาก	3.000	1.195	ปานกลาง
เมืองสิงห์	3.727	1.008	มาก	3.528	0.943	มาก	3.562	1.166	มาก	2.875	0.834	ปานกลาง
ช่องเขาขาด	3.484	1.064	ปานกลาง	3.579	0.972	มาก	3.734	0.840	มาก	2.875	1.125	ปานกลาง
ด่านเจดีย์สามองค์	3.151	0.755	ปานกลาง	3.261	0.854	ปานกลาง	3.109	0.961	ปานกลาง	2.500	0.755	ปานกลาง
วัดถ้ำขาน้อย	3.303	0.809	ปานกลาง	3.317	0.844	ปานกลาง	3.171	0.968	ปานกลาง	2.375	0.916	น้อย
วัดถ้ำเสือ	3.424	0.902	ปานกลาง	3.387	0.879	ปานกลาง	3.140	1.005	ปานกลาง	2.625	0.744	ปานกลาง
วัดถ้ำมังกรทอง	3.303	0.728	ปานกลาง	3.184	0.991	ปานกลาง	3.062	0.957	ปานกลาง	2.750	0.886	ปานกลาง
วัดถ้ำเขาปูน	3.381	0.950	ปานกลาง	3.312	1.035	ปานกลาง	3.171	1.032	ปานกลาง	2.375	0.916	น้อย
เมืองกาญจนบุรีเก่า												

จากตาราง 21 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอายุของนักท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ให้ความสนใจระดับมาก คือ น้ำตกเอราวัณ (\bar{X} =4.272, 4.215, 4.265 และ 3.375) ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุสนใจระดับมาก คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว (\bar{X} =4.424, 4.174, 4.296 และ 4.000)

ตาราง 22 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับ อายุของนักท่องเที่ยว

มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยว	อายุ			
	ต่ำกว่า 20 ปี (จำนวน)	20-35 ปี (จำนวน)	36-50 ปี (จำนวน)	มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป (จำนวน)
ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว	26	120	40	6
คำบอกเล่าเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี	4	50	15	0
ระยะทางใกล้กับที่อยู่อาศัย	4	60	17	2
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	5	72	16	3
ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว	14	96	25	4
เพื่อซื้อสินค้า	1	13	4	0
ความสะดวกในการเดินทาง	7	73	22	4
อื่นๆ	1	3	6	1

จากตาราง 22 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอายุของนักท่องเที่ยว พบว่า มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว

ตาราง 23 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอายุของนักท่องเที่ยว

	อายุ													
	ต่ำกว่า 20 ปี				20-35 ปี				36-50 ปี				มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	
	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ		
ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ	3.878	0.599	มาก	3.764	0.828	มาก	3.765	0.811	มาก	3.625	0.744	มาก		
การให้บริการที่รวดเร็วประทับใจ	3.696	1.728	มาก	3.594	0.802	มาก	3.515	0.776	มาก	3.500	0.925	ปานกลาง		
การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่	3.878	1.023	มาก	3.641	0.870	มาก	3.734	0.858	มาก	3.250	1.035	ปานกลาง		
การให้ความช่วยเหลือของคนในท้องถิ่น	.606	0.788	มาก	3.610	0.787	มาก	.515	0.712	มาก	3.500	0.755	ปานกลาง		
ความปลอดภัยของที่พักรแรม	3.848	0.939	มาก	3.743	0.853	มาก	3.640	0.823	มาก	3.375	0.744	ปานกลาง		
ความปลอดภัยของการเดินทาง	3.787	0.857	มาก	3.938	0.708	มาก	3.828	0.827	มาก	3.750	0.462	มาก		
ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	3.424	0.936	ปานกลาง	3.871	0.765	มาก	3.703	0.810	มาก	3.500	0.755	ปานกลาง		
ความยุติธรรมในราคาค่าบริการการท่องเที่ยว	3.454	1.063	ปานกลาง	3.625	0.872	มาก	3.296	0.920	ปานกลาง	3.625	0.916	มาก		
ความมีคุณภาพของสินค้าที่ระลึกของฝาก	3.242	0.791	ปานกลาง	3.487	0.845	ปานกลาง	3.484	0.854	ปานกลาง	2.875	0.640	ปานกลาง		
ความสะดวกสบายของการเดินทาง	3.484	0.972	ปานกลาง	3.887	0.791	มาก	3.828	0.787	มาก	3.500	1.069	ปานกลาง		
ความสะดวกสบายของสถานีบริการน้ำมัน	3.575	0.902	มาก	3.558	0.718	มาก	3.578	0.812	มาก	3.250	0.886	ปานกลาง		
ความเงียบสงบของสถานที่พักรแรม	3.696	0.983	มาก	3.682	0.862	มาก	3.562	0.814	มาก	3.500	0.755	ปานกลาง		
ความเพียงพอของสถานที่พักรแรม	3.575	1.146	มาก	3.564	0.849	มาก	3.578	0.922	มาก	3.500	0.925	ปานกลาง		
ป้ายบอกเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว	3.696	1.015	มาก	3.702	0.932	มาก	3.500	0.908	มาก	3.000	1.069	ปานกลาง		
ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเตือนภัยให้แก่ นักท่องเที่ยว	3.545	1.002	มาก	3.451	1.080	ปานกลาง	3.312	1.067	ปานกลาง	3.000	0.925	ปานกลาง		

จากตาราง 23 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอายุของนักท่องเที่ยว ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ยกเว้นอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญ ระดับมาก คือ ความปลอดภัยของการเดินทาง (\bar{X} =3.938, 3.828, และ3.750) ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการและการให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ (\bar{X} =3.878)

ตาราง 24 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับอายุของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศประกอบอื่นๆ	อายุ			
	ต่ำกว่า 20 ปี (จำนวน)	20-35 ปี (จำนวน)	36-50 ปี (จำนวน)	มากกว่า 50 ปี ขึ้นไป (จำนวน)
การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี				
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร	6	83	32	4
วิทยุ/โทรทัศน์	11	76	19	2
คำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว	3	34	6	1
ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว	18	106	33	3
สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	1	3	3	0
คำบอกเล่าของคนในครอบครัว/ญาติ/ เพื่อน	3	34	17	0
เพื่อนร่วมงาน	18	89	25	4
อินเทอร์เน็ต	7	70	18	2
อื่นๆ	1	11	3	1
สินค้าของที่ระลึก/ของฝาก				
ประเภทอาหาร	16	122	37	7
ผลิตภัณฑ์จากไม้	9	71	16	0
เครื่องจักสาน	4	26	7	0
อัญมณี และเครื่องประดับ	2	7	7	0
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	10	73	22	4
ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ	4	23	6	0
อื่นๆ	5	40	11	2
ราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก				
เหมาะสม	25	145	53	6
ไม่เหมาะสม	8	50	11	2

จากตาราง 24 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับอายุของนักท่องเที่ยว พบว่า การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ยกเว้นอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ได้รับข้อมูลจากประสบการณ์ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ได้รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร สินค้าของที่ระลึก/ของฝาก ที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ เลือกซื้อ คือ ประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ คิดว่าราคาของสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก มีราคาเหมาะสม

ตาราง 25 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่น ๆ กับอายุของนักท่องเที่ยว

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว	อายุ											
	ต่ำกว่า 20 ปี			20-35 ปี			36-50 ปี			มากกว่า 50 ปี		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
กิจกรรมแรลลี่	3.060	1.223	ปานกลาง	2.938	1.156	ปานกลาง	2.656	1.171	ปานกลาง	3.125	0.991	ปานกลาง
ล่องแพไม้ไผ่	4.060	0.966	มาก	3.579	0.998	มาก	3.546	1.082	มาก	2.875	1.125	ปานกลาง
แพล่อง	4.060	0.966	มาก	3.810	0.930	มาก	3.671	0.909	มาก	3.000	0.925	ปานกลาง
นั่งช้าง	3.727	1.153	มาก	3.343	0.957	ปานกลาง	3.125	1.133	ปานกลาง	3.250	0.886	ปานกลาง
แคมป์ปิ้ง	3.484	1.148	ปานกลาง	3.630	1.077	มาก	3.390	1.242	ปานกลาง	2.750	1.281	ปานกลาง
เดินป่า	3.303	1.262	ปานกลาง	3.466	1.080	ปานกลาง	3.265	1.224	ปานกลาง	2.750	1.281	ปานกลาง
นั่งเรือหางยาว	3.212	0.960	ปานกลาง	3.164	0.949	ปานกลาง	3.046	1.090	ปานกลาง	3.125	0.991	ปานกลาง
ขี่จักรยาน	3.060	1.116	ปานกลาง	2.969	1.009	ปานกลาง	2.765	1.003	ปานกลาง	3.125	0.834	ปานกลาง
ดูนก	3.212	1.166	ปานกลาง	3.020	1.020	ปานกลาง	2.968	1.083	ปานกลาง	2.875	0.991	ปานกลาง
ซื้อของที่ระลึก	3.333	1.266	ปานกลาง	3.364	0.955	ปานกลาง	3.125	1.061	ปานกลาง	3.375	0.916	ปานกลาง
ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า	3.484	1.121	ปานกลาง	3.538	1.011	มาก	3.578	1.124	มาก	3.125	1.125	ปานกลาง
ตกปลา	3.212	1.218	ปานกลาง	3.287	1.125	ปานกลาง	2.890	1.128	ปานกลาง	2.625	1.187	ปานกลาง
เล่นน้ำตก	4.060	1.116	มาก	4.148	0.943	มาก	3.859	1.081	มาก	2.875	1.125	ปานกลาง
เที่ยวตามแหล่งโบราณที่ยามราตรี	2.909	1.400	ปานกลาง	2.923	1.247	ปานกลาง	2.296	1.093	น้อย	2.875	1.125	ปานกลาง
กิจกรรมทางน้ำ (แคนนู, เรือเร็ว, สกีน้ำ, ฯลฯ)	3.393	1.321	ปานกลาง	3.358	1.109	ปานกลาง	2.859	1.152	ปานกลาง	2.500	1.069	ปานกลาง

จากตาราง 25 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับอายุของนักท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ยกเว้นอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป สนใจระดับมาก คือ เล่นน้ำตก (\bar{X} =4.060, 4.4148 และ 3.859) ส่วนนักท่องเที่ยวที่อายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป สนใจระดับปานกลาง คือ ชื้อของที่ระลึก (\bar{X} =3.375)

ตาราง 26 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด กับอายุของนักท่องเที่ยว

ส่วนผสมทางการตลาด	อายุ													
	ต่ำกว่า 20 ปี				20-35 ปี				36-50 ปี				มากกว่า 50 ปีขึ้นไป	
	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ		
ด้านผลิตภัณฑ์														
ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่ง														
ท่องเที่ยว	4.090	0.913	มาก	4.189	0.703	มาก	4.140	0.663	มาก	4.125	0.991	มาก	มาก	
ชื่อเสียงด้านการบริการของบริษัท														
น้ำเที่ยว	3.606	0.933	มาก	3.441	0.925	ปานกลาง	3.343	0.963	ปานกลาง	4.000	0.534	มาก	มาก	
ชื่อเสียงของสินค้า/ของฝาก/ของ														
ที่ระลึก	3.636	0.783	มาก	3.702	0.808	มาก	3.437	0.794	ปานกลาง	3.250	1.281	ปานกลาง	ปานกลาง	
ความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า														
ของฝาก/ของที่ระลึก	3.606	0.863	มาก	3.707	0.825	มาก	3.437	0.888	ปานกลาง	3.000	1.309	ปานกลาง	ปานกลาง	
ชื่อเสียงของอาหาร/ร้านอาหาร	3.090	0.723	ปานกลาง	3.456	0.813	ปานกลาง	3.390	0.953	ปานกลาง	3.250	1.281	ปานกลาง	ปานกลาง	
คุณภาพมาตรฐานของร้านอาหาร	3.272	0.674	ปานกลาง	3.471	0.788	ปานกลาง	3.296	0.937	ปานกลาง	2.875	0.991	ปานกลาง	ปานกลาง	
ชื่อเสียงของที่พักรแรม	3.787	0.927	มาก	3.661	0.836	มาก	3.515	0.854	มาก	3.000	1.195	ปานกลาง	ปานกลาง	
ความสะดวกสบายของที่พักรแรม	3.666	0.853	มาก	3.841	0.837	มาก	3.515	0.890	มาก	3.250	1.281	ปานกลาง	ปานกลาง	
ความสะดวกสบายในการเดินทาง	3.545	0.938	มาก	3.994	0.742	มาก	3.843	0.876	มาก	3.500	1.195	มาก	มาก	

ตาราง 26 (ต่อ)

	อายุ														
	ต่ำกว่า 20 ปี				20-35 ปี				36-50 ปี				มากกว่า 50 ปีขึ้นไป		
	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ
ระยะเวลาในการเดินทาง	3.545	0.832	มาก	3.861	0.778	มาก	3.843	0.912	มาก	3.035	1.302	ปานกลาง			
ความสะดวกสบายของพาหนะที่ใช้ ในการเดินทาง	3.515	0.795	มาก	3.912	0.701	มาก	3.812	0.870	มาก	3.625	0.916	มาก			
การให้บริการ/อำนวยความสะดวกของ ผู้นำเที่ยว	3.454	1.033	ปานกลาง	3.661	0.901	มาก	3.453	1.037	ปานกลาง	3.375	0.744	ปานกลาง			
ด้านราคา															
ความยุติธรรมของราคาค่า บริการนั่งเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว	3.393	1.087	ปานกลาง	3.461	0.898	ปานกลาง	3.234	1.050	ปานกลาง	3.375	0.744	ปานกลาง			
ความยุติธรรมของสินค้า/ ของฝาก/ของที่ระลึก	3.272	0.839	ปานกลาง	3.579	0.841	มาก	3.484	0.890	ปานกลาง	3.250	0.707	ปานกลาง			
ความยุติธรรมของราคาอาหาร	3.636	0.895	มาก	3.558	0.861	มาก	3.484	0.835	ปานกลาง	3.250	0.707	ปานกลาง			
ความยุติธรรมของราคาที่พักแรม	3.424	0.936	ปานกลาง	3.558	0.853	มาก	3.312	0.888	ปานกลาง	3.375	0.744	ปานกลาง			
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย															
ความสะดวกเกี่ยวกับการจัดต่อ กับการติดต่อกับบริษัทนำเที่ยว	3.393	0.998	ปานกลาง	3.384	0.874	ปานกลาง	3.484	1.050	ปานกลาง	3.625	1.302	มาก			

ตาราง 26 (ต่อ)

	อายุ															
	ต่ำกว่า 20 ปี				20-35 ปี				36-50 ปี				มากกว่า 50 ปีขึ้นไป			
	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	
ความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า	3.515	0.795	มาก	3.666	0.708	มาก	3.750	0.890	มาก	3.750	0.886	มาก	3.750	0.886	มาก	
ความสะดวกสบายในการจองที่พักแรม	3.454	0.794	ปานกลาง	3.635	0.770	มาก	3.515	0.835	มาก	3.625	1.060	มาก	3.625	1.060	มาก	
ความสะดวกสบายในการจองตั๋วเครื่องบิน	3.212	0.992	ปานกลาง	3.456	0.807	ปานกลาง	3.343	0.888	ปานกลาง	3.375	1.187	ปานกลาง	3.375	1.187	ปานกลาง	
ด้านการส่งเสริมการตลาด																
ข้อมูลการท่องเที่ยวจากวารสาร/ นิตยสาร	3.545	1.002	มาก	3.692	0.895	มาก	3.609	0.969	มาก	3.250	1.164	ปานกลาง	3.250	1.164	ปานกลาง	
ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เคยมขมทาง โทรทัศน์/วิทยุ/อินเทอร์เน็ต	3.454	1.276	ปานกลาง	3.584	0.911	มาก	3.437	0.906	ปานกลาง	3.250	1.035	ปานกลาง	3.250	1.035	ปานกลาง	
คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยว บริษัทท่องเที่ยว	3.393	1.058	ปานกลาง	3.312	0.941	ปานกลาง	3.390	1.107	ปานกลาง	3.500	1.195	มาก	3.500	1.195	มาก	
ข้อมูลการลดราคาค่าบริการของบริษัท นำเที่ยวเป็นพิเศษ	3.121	1.111	ปานกลาง	3.200	1.008	ปานกลาง	3.218	1.119	ปานกลาง	3.375	1.187	ปานกลาง	3.375	1.187	ปานกลาง	
ข้อมูลการจัดรายการพิเศษของที่พักรแรม	3.121	1.166	ปานกลาง	3.282	0.988	ปานกลาง	3.140	1.096	ปานกลาง	3.000	1.069	ปานกลาง	3.000	1.069	ปานกลาง	

จากตาราง 26 ความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด กับอายุของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ให้ความสำคัญระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว (\bar{X} =4.090, 4.189, 4.140 และ4.125)

ตาราง 27 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับระดับการศึกษา ของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศด้านกายภาพ	ระดับการศึกษา				
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (จำนวน)	มัธยมศึกษา (จำนวน)	อนุปริญญา (จำนวน)	ปริญญาตรี (จำนวน)	สูงกว่า ปริญญาตรี (จำนวน)
ที่พักแรม					
โรงแรม	2	10	14	27	7
รีสอร์ท	5	28	22	42	8
เกสเฮ้าส์	2	9	9	11	1
แพพัก	5	43	34	35	4
บ้านพักอุทยาน	2	18	7	17	1
บ้านพักรับรอง	0	8	2	13	2
บังกะโล	1	18	15	6	1
บ้านญาติ/เพื่อน	5	29	17	35	3
อื่นๆ	2	8	6	14	0
งานประเพณี และวัฒนธรรม					
งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว	11	84	58	97	13
งานสืบสานประเพณีบ้านหนองขาว	0	9	12	21	0
ชุมชนชาวมอญสามประสบ	1	15	14	22	0
เทศกาลชาวเรือชาวแพ กาญจนบุรี	6	35	26	33	4
ศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยง ที่บ้านท่าลำไย	1	15	12	28	1
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว					
รถยนต์ส่วนตัว	10	57	39	86	10
รถโดยสารประจำทาง	3	20	16	33	2
รถไฟ	4	21	19	22	2
รถเช่าเหมานำเที่ยว	5	25	23	20	3
รถบริการนำเที่ยวอื่นๆ เช่น บริษัท นำเที่ยว, โรงแรม	2	14	8	12	2
อื่นๆ	0	3	1	2	0

ตาราง 27 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว พบว่า ด้านที่พักแรม นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา เลือกพัก บ้านญาติ/เพื่อน การศึกษามัธยมศึกษา และอนุปริญญา เลือกพัก แพพัก การศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี เลือกพัก รีสอร์ท ด้านงานประเพณีและวัฒนธรรม นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษาให้ความสนใจ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ส่วนพาหนะที่ใช้ในการเดินทางของนักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา เลือกใช้ คือ รถยนต์ส่วนตัว

ตาราง 28 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	ระดับการศึกษา														
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา			มัธยมศึกษา			อนุปริญญา			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ															
น้ำตกไทรโยคน้อย	3.500	0.759	มาก	3.489	0.947	ปานกลาง	3.582	0.819	มาก	3.437	0.947	ปานกลาง	3.769	0.926	มาก
น้ำตกไทรโยคใหญ่	3.428	0.646	ปานกลาง	3.659	0.898	มาก	3.671	0.780	มาก	3.669	0.831	มาก	3.615	1.260	มาก
น้ำตกผาดาด	3.428	1.016	ปานกลาง	3.500	0.991	มาก	3.432	0.856	ปานกลาง	3.455	0.879	ปานกลาง	3.923	1.115	มาก
น้ำพุร้อนหิมดาต	3.500	0.940	มาก	3.414	0.955	ปานกลาง	3.522	0.927	มาก	3.330	0.952	ปานกลาง	3.461	1.050	ปานกลาง
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร															
น้ำตกเอราวัณ	3.571	1.757	มาก	3.500	1.104	มาก	3.447	1.104	ปานกลาง	3.598	1.118	ปานกลาง	3.692	1.377	มาก
ถ้ำพระบาท	3.428	1.089	ปานกลาง	3.563	0.849	มาก	3.552	0.839	มาก	3.508	0.929	มาก	3.461	1.050	ปานกลาง
อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์	3.571	0.937	มาก	3.765	0.943	มาก	3.925	0.892	มาก	3.946	0.836	มาก	3.923	0.759	มาก
เฉลิมรัตนโกสินทร์															
ถ้ำธารลอด	3.285	1.069	ปานกลาง	3.446	0.934	ปานกลาง	3.597	0.888	มาก	3.500	0.958	มาก	4.000	0.912	มาก
น้ำตกห้วยชมชื่น	3.642	1.215	มาก	3.595	1.070	มาก	3.746	0.804	มาก	3.687	0.870	มาก	4.230	0.832	มาก
เขื่อนเขาแหลม	3.500	1.019	มาก	3.734	1.038	ปานกลาง	3.746	1.020	มาก	3.875	0.871	มาก	4.076	1.037	มาก
	3.285	1.204	ปานกลาง	3.446	0.990	ปานกลาง	3.447	0.957	ปานกลาง	3.473	0.889	ปานกลาง	3.615	1.260	มาก

ตาราง 28 (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยว	ระดับการศึกษา														
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา			มัธยมศึกษา			อนุปริญญา			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์															
โบราณสถาน โบราณวัตถุ	4.357	0.841	มาก	4.276	0.795	มาก	4.238	0.780	มาก	4.169	0.847	มาก	4.076	0.954	มาก
สะพานข้ามแม่น้ำแคว	4.071	0.474	มาก	4.095	0.804	มาก	4.014	0.945	มาก	4.133	0.895	มาก	4.307	0.854	มาก
ทางรถไฟสายมรณะ	4.000	0.784	มาก	3.797	0.945	มาก	3.761	0.889	มาก	3.660	0.925	มาก	3.846	0.898	มาก
พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ	3.928	0.828	มาก	3.755	0.946	มาก	3.716	0.966	มาก	3.464	1.047	ปานกลาง	3.846	0.688	มาก
อุทยานประวัติศาสตร์															
เมืองสิงห์	3.642	1.008	มาก	3.670	0.954	มาก	3.507	0.859	มาก	3.571	0.845	มาก	3.923	1.037	มาก
ช่องเขาขาด	3.500	1.091	มาก	3.617	1.006	มาก	3.432	1.076	ปานกลาง	3.500	0.949	ปานกลาง	3.923	0.954	มาก
ด่านเจดีย์สามองค์	3.714	1.069	มาก	3.521	0.980	มาก	3.492	0.927	ปานกลาง	3.651	0.955	มาก	3.769	1.091	มาก
วัดถ้ำเขาหย่อม	3.285	0.825	ปานกลาง	3.234	0.781	ปานกลาง	3.343	0.844	ปานกลาง	3.044	0.924	ปานกลาง	3.384	1.120	ปานกลาง
วัดถ้ำเสือ	3.285	0.825	ปานกลาง	3.361	0.801	ปานกลาง	3.328	0.766	ปานกลาง	3.133	0.963	ปานกลาง	3.320	1.235	ปานกลาง
วัดถ้ำมังกรทอง	3.214	0.801	ปานกลาง	3.414	0.932	ปานกลาง	3.268	0.827	ปานกลาง	3.107	0.952	ปานกลาง	3.307	0.854	ปานกลาง
วัดถ้ำเขาปูน	2.928	0.916	ปานกลาง	3.223	0.917	ปานกลาง	3.283	0.849	ปานกลาง	3.017	0.920	ปานกลาง	3.538	0.776	มาก
เมืองกาญจนบุรีเก่า	3.214	0.699	ปานกลาง	3.457	1.074	ปานกลาง	3.283	1.027	ปานกลาง	3.223	1.062	ปานกลาง	3.307	1.109	ปานกลาง

จากตาราง 28 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา ยกเว้น การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สนใจระดับมาก คือ น้ำตกเอราวัณ (\bar{X} =4.428, 4.319, 4.089 และ 4.196) ส่วนนักท่องเที่ยวที่การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สนใจระดับมาก คือ ถ้ำธารลอด (\bar{X} =4.230) ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา ยกเว้น การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สนใจระดับมาก คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว (\bar{X} =4.357, 4.276, 4.238 และ 4.169) ส่วนการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สนใจระดับมาก คือ ทางรถไฟสายมรณะ (\bar{X} =4.307)

ตาราง 29 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับ ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยว	ระดับการศึกษา				
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (จำนวน)	มัธยมศึกษา (จำนวน)	อนุปริญญา (จำนวน)	ปริญญาตรี (จำนวน)	สูงกว่า ปริญญาตรี (จำนวน)
ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว	7	63	45	69	8
คำบอกเล่าเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี	2	31	19	17	0
ระยะทางใกล้กับที่อยู่อาศัย	3	24	15	38	3
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	5	32	23	32	4
ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมา ท่องเที่ยว	6	36	32	55	10
เพื่อซื้อสินค้า	0	10	4	4	0
ความสะดวกในการเดินทาง	3	28	25	46	4
อื่นๆ	0	1	4	5	1

จากตาราง 29 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว พบว่า มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา ยกเว้น การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คือ ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว

ตาราง 30 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยง

	ระดับการศึกษา																			
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา				มัธยมศึกษา				อนุปริญญา				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ		
ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ	3.500	0.759	มาก	3.787	0.774	มาก	3.656	0.913	มาก	3.857	0.733	มาก	3.846	0.898	มาก	3.846	0.987	มาก		
การให้บริการที่รวดเร็วประทับใจ	3.571	0.851	มาก	3.563	0.783	มาก	3.417	0.741	ปานกลาง	3.678	0.785	มาก	3.846	0.987	มาก	3.846	0.987	มาก		
การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่	3.500	0.854	มาก	3.744	0.972	มาก	3.432	0.801	ปานกลาง	3.785	0.821	มาก	3.692	1.182	มาก	3.692	1.182	มาก		
การให้ความช่วยเหลือของคนในท้องถิ่น	3.357	0.497	ปานกลาง	3.478	0.772	ปานกลาง	3.417	0.720	ปานกลาง	3.741	0.779	มาก	4.153	0.688	มาก	4.153	0.688	มาก		
ความปลอดภัยของที่พักรแรม	3.500	0.940	มาก	3.553	0.887	มาก	3.716	0.849	มาก	3.830	0.792	มาก	4.307	0.751	มาก	4.307	0.751	มาก		
ความปลอดภัยของการเดินทาง	3.714	0.913	มาก	3.787	0.716	มาก	3.895	0.699	มาก	3.946	0.769	มาก	4.384	0.650	มาก	4.384	0.650	มาก		
ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	3.571	0.851	มาก	3.553	0.770	มาก	3.805	0.820	มาก	3.946	0.792	มาก	4.000	0.707	มาก	4.000	0.707	มาก		
ความยุติธรรมในราคาค่าบริการ	3.428	0.937	ปานกลาง	3.436	0.978	ปานกลาง	3.507	0.841	มาก	3.607	0.852	มาก	3.923	1.187	มาก	3.923	1.187	มาก		
การท่องเที่ยว																				
ความมีคุณภาพของสินค้าที่ระลึก/ของฝาก	3.285	0.825	ปานกลาง	3.361	0.827	ปานกลาง	3.462	0.724	ปานกลาง	3.500	0.900	มาก	3.615	1.043	มาก	3.615	1.043	มาก		
ความสะดวกสบายของการเดินทาง	3.714	0.726	มาก	3.595	0.859	มาก	3.776	0.734	มาก	3.982	0.827	มาก	4.384	0.650	มาก	4.384	0.650	มาก		
ความสะดวกของสถานีบริการน้ำมัน	3.500	0.854	มาก	3.489	0.772	ปานกลาง	3.507	0.659	มาก	3.607	0.786	มาก	3.923	0.862	มาก	3.923	0.862	มาก		
ความนิยมของสถานที่พักรแรม	3.500	1.019	มาก	3.489	0.888	ปานกลาง	3.552	0.875	มาก	3.848	0.773	มาก	3.846	0.898	มาก	3.846	0.898	มาก		
ความเพียงพอของสถานที่พักรแรม	3.357	0.928	ปานกลาง	3.351	0.969	ปานกลาง	3.522	0.927	มาก	3.776	0.802	มาก	3.769	0.599	มาก	3.769	0.599	มาก		
ป้ายบอกเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว	3.928	0.916	มาก	3.510	0.69	มาก	3.597	0.871	มาก	3.750	0.944	มาก	3.538	1.106	มาก	3.538	1.106	มาก		
ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเตือนภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	3.571	1.283	มาก	3.276	1.101	ปานกลาง	3.432	1.076	ปานกลาง	3.508	1.022	มาก	3.461	0.877	ปานกลาง	3.461	0.877	ปานกลาง		

จากตาราง 30 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยว การศึกษาดำกว่ามัธยมศึกษา ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ป้ายบอกเส้นทาง และแหล่งท่องเที่ยว (\bar{X} =3.928) การศึกษามัธยมศึกษา และอนุปริญญา ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความปลอดภัยของการเดินทาง (\bar{X} =3.787 และ 3.895) การศึกษาปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความสะดวกสบายของการเดินทาง (\bar{X} =3.982 และ 4.384)

ตาราง 31 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศประกอบอื่นๆ	ระดับการศึกษา				
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา (จำนวน)	มัธยมศึกษา (จำนวน)	อนุปริญญา (จำนวน)	ปริญญาตรี (จำนวน)	สูงกว่า ปริญญาตรี (จำนวน)
การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี					
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร	3	33	24	57	8
วิทยุ/โทรทัศน์	3	29	28	42	1
คำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว	2	20	12	10	0
ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว	8	44	36	65	7
สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	0	2	2	3	0
คำบอกเล่าของคนในครอบครัว/ญาติ/ เพื่อน	1	12	13	25	3
เพื่อนร่วมงาน	8	49	24	48	7
อินเทอร์เน็ต	3	32	24	34	4
อื่นๆ	0	1	3	10	2
สินค้าของที่ระลึก/ของฝาก					
ประเภทอาหาร	8	53	40	74	7
ผลิตภัณฑ์จากไม้	4	31	20	36	5
เครื่องจักสาน	3	20	5	8	1
อัญมณี และเครื่องประดับ	0	5	5	6	0
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	6	31	28	38	6
ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ	2	13	4	13	1
อื่นๆ	2	20	13	20	3
ราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก					
เหมาะสม	11	72	55	82	9
ไม่เหมาะสม	3	22	12	30	4

จากตาราง 31 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว พบว่า การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยว ที่มีการศึกษาต่ำกว่ามัธยมศึกษา อนุปริญญา และปริญญาตรี ได้จากประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว การศึกษามัธยมศึกษา ได้จากเพื่อนร่วมงาน และการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี ได้จาก หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร ด้านสินค้าที่ระลึก/ของฝาก ที่นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษาเลือก คือ ประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา คิดว่าราคาสินค้ามีความเหมาะสม

ตาราง 32 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านบรรยากาศการประกอบอาชีพ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา			มัธยมศึกษา			อนุปริญญา			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
กิจกรรมแรลลี่	2.714	1.138	ปานกลาง	2.680	1.128	ปานกลาง	2.925	1.132	ปานกลาง	3.000	1.177	ปานกลาง	3.615	1.177	มาก
ล่องแพแม่น้ำ	3.000	1.176	ปานกลาง	3.468	1.023	ปานกลาง	3.611	0.886	มาก	3.812	1.018	มาก	3.461	1.018	ปานกลาง
แหล่งนั่งช้าง	3.357	0.928	ปานกลาง	3.765	0.943	มาก	3.835	0.709	มาก	3.830	1.021	มาก	3.769	1.021	มาก
แคมป์ช้าง	2.928	1.071	ปานกลาง	3.276	1.030	ปานกลาง	3.358	0.964	ปานกลาง	3.419	1.053	ปานกลาง	3.384	1.053	ปานกลาง
แคมป์ช้าง	3.071	1.141	ปานกลาง	3.425	1.082	ปานกลาง	3.432	1.196	ปานกลาง	3.758	1.075	มาก	3.538	1.075	มาก
เดินป่า	2.785	1.121	ปานกลาง	3.244	1.033	ปานกลาง	3.238	1.142	ปานกลาง	3.660	1.127	มาก	3.461	1.127	ปานกลาง
นั่งเรือหางยาว	2.642	1.081	ปานกลาง	3.063	0.981	ปานกลาง	3.194	0.839	ปานกลาง	3.241	1.024	ปานกลาง	3.153	1.024	ปานกลาง
ขี่จักรยาน	2.642	0.928	ปานกลาง	2.861	1.083	ปานกลาง	2.880	0.913	ปานกลาง	3.008	1.017	ปานกลาง	3.538	1.017	มาก
ดูนก	2.857	1.350	ปานกลาง	2.978	1.015	ปานกลาง	2.820	0.968	ปานกลาง	3.196	1.029	ปานกลาง	3.153	1.029	ปานกลาง
ซื้อของที่ระลึก	3.142	0.949	ปานกลาง	3.372	1.005	ปานกลาง	3.373	0.918	ปานกลาง	3.250	1.102	ปานกลาง	3.230	1.102	ปานกลาง
ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า	3.500	1.019	มาก	3.436	1.000	ปานกลาง	3.298	0.969	ปานกลาง	3.767	1.090	มาก	3.384	1.090	ปานกลาง
ตกปลา	3.285	0.994	ปานกลาง	3.063	1.143	ปานกลาง	3.194	1.062	ปานกลาง	3.285	1.165	ปานกลาง	2.846	1.165	ปานกลาง
เล่นน้ำตก	4.285	0.825	มาก	4.106	0.988	มาก	4.119	0.913	มาก	3.982	1.073	มาก	3.461	1.073	ปานกลาง
เที่ยวตามแหล่งบันเทิง	2.714	1.325	ปานกลาง	2.755	1.232	ปานกลาง	2.955	1.133	ปานกลาง	2.758	1.323	ปานกลาง	2.461	1.323	น้อย
ยามราตรี															
กิจกรรมทงน้ำ (แคนู, เรือเร็ว, สกีนน้ำ, ฯลฯ)	3.071	1.384	ปานกลาง	3.159	1.175	ปานกลาง	3.298	1.073	ปานกลาง	3.267	1.154	ปานกลาง	3.307	1.154	ปานกลาง

จากตาราง 32 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา ยกเว้น การศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สนใจระดับมาก คือ เล่นน้ำตก (\bar{X} =4.285, 4.106, 4.119 และ 3.982) ส่วนการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี สนใจระดับมาก คือ แพล่อง (\bar{X} =3.769)

ตาราง 33 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด กับระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว

ด้านผลิตภัณฑ์	ระดับการศึกษา														
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา			มัธยมศึกษา			อนุปริญญา			ปริญญาตรี			สูงกว่าปริญญาตรี		
	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ
ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของ															
แหล่งท่องเที่ยว	4.357	0.633	มาก	4.031	0.795	มาก	4.194	0.608	มาก	4.205	0.749	มาก	4.461	0.518	มาก
ชื่อเสียงด้านการบริการของบริษัทนำเที่ยว	3.428	0.851	ปานกลาง	3.425	0.897	ปานกลาง	3.432	0.908	ปานกลาง	3.446	0.984	ปานกลาง	3.846	0.898	มาก
ชื่อเสียงของสินค้าของฝากของที่ระลึก	3.785	0.801	มาก	3.574	0.710	มาก	3.671	0.786	มาก	3.589	0.935	มาก	3.923	0.759	มาก
ความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า															
ของฝากของที่ระลึก	3.571	0.851	มาก	3.531	0.785	มาก	3.656	0.826	มาก	3.678	0.969	มาก	3.615	0.767	มาก
ชื่อเสียงของอาหารร้านอาหาร	3.285	0.913	ปานกลาง	3.055	0.815	ปานกลาง	3.492	0.746	ปานกลาง	3.437	0.967	ปานกลาง	3.692	0.751	มาก
คุณภาพมาตรฐานของร้านอาหาร	3.357	0.744	ปานกลาง	3.329	0.821	ปานกลาง	3.373	0.670	ปานกลาง	3.455	0.919	ปานกลาง	3.538	0.776	มาก
ชื่อเสียงของที่พักรวม	3.428	1.016	ปานกลาง	3.542	0.850	มาก	3.626	0.692	มาก	3.678	0.960	มาก	4.000	0.707	มาก
ความสะดวกสบายของที่พักรวม	3.500	0.854	มาก	3.595	0.859	มาก	3.582	0.872	มาก	3.955	0.873	มาก	3.923	0.640	มาก
ความสะดวกสบายในการเดินทาง	3.928	0.828	มาก	3.680	0.845	มาก	3.880	0.826	มาก	4.062	0.762	มาก	4.153	0.800	มาก
ระยะเวลาในการเดินทาง	3.642	0.841	มาก	3.606	0.918	มาก	3.371	0.708	ปานกลาง	3.991	0.788	มาก	4.307	0.630	มาก
ความสะดวกสบายในของพาหนะที่ใช้															
เดินทาง	3.785	0.892	มาก	3.617	0.791	มาก	3.776	0.670	มาก	4.008	0.741	มาก	4.384	0.506	มาก
การให้บริการอำนวยความสะดวก															
ของผู้นำเที่ยว	3.214	1.188	ปานกลาง	3.468	0.900	ปานกลาง	3.641	0.882	มาก	3.633	0.986	มาก	4.153	0.688	มาก
ด้านราคา															
ความยุติธรรมของราคาค่าบริการ	3.214	1.050	ปานกลาง	3.297	0.948	ปานกลาง	3.343	0.913	ปานกลาง	3.500	0.977	มาก	3.846	0.688	มาก
นำเที่ยว ของบริษัทนำเที่ยว															
ความยุติธรรมราคาของสินค้า/															
ของฝาก/ของที่ระลึก	3.357	0.633	ปานกลาง	3.382	0.868	ปานกลาง	3.522	0.765	มาก	3.625	0.911	มาก	3.692	0.751	มาก
ความยุติธรรมของร้านอาหาร	3.357	0.744	ปานกลาง	3.382	0.830	ปานกลาง	3.567	0.856	มาก	3.660	0.875	มาก	3.769	0.832	มาก
ความยุติธรรมของราคาที่พักรวม	3.214	0.699	ปานกลาง	3.372	0.829	ปานกลาง	3.567	0.891	มาก	3.570	0.877	มาก	3.769	0.832	มาก

ตาราง 33 (ต่อ)

	ระดับการศึกษา																			
	ต่ำกว่ามัธยมศึกษา				มัธยมศึกษา				อนุปริญญา				ปริญญาตรี				สูงกว่าปริญญาตรี			
	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ		
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย																				
ความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อ	3.357	1.050	ปานกลาง	3.382	0.843	ปานกลาง	3.328	0.927	ปานกลาง	3.419	0.973	ปานกลาง	3.538	0.877	มาก					
กับการติดต่อบริษัทหน้าเที่ยว	3.642	0.633	มาก	3.606	0.779	มาก	3.776	0.647	มาก	3.687	0.783	มาก	3.461	0.776	ปานกลาง					
ความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า	3.285	0.744	ปานกลาง	3.414	0.739	ปานกลาง	3.671	0.725	มาก	3.705	0.812	มาก	3.769	0.832	มาก					
ความสะดวกสบายในการจองที่พักแรม	3.357	0.699	ปานกลาง	3.255	0.788	ปานกลาง	3.477	0.765	ปานกลาง	3.464	0.909	ปานกลาง	3.615	0.960	มาก					
ความสะดวกสบายในการจองตั๋วเครื่องบิน																				
ด้านการส่งเสริมการตลาด																				
ข้อมูลการท่องเที่ยวจากวารสาร นิตยสาร	3.571	1.016	มาก	3.404	1.008	ปานกลาง	3.686	0.742	มาก	3.803	0.928	มาก	3.923	0.862	มาก					
ข้อมูลการท่องเที่ยวที่โดยชมทางโทรทัศน์	3.357	1.081	ปานกลาง	3.340	1.052	ปานกลาง	3.462	0.858	ปานกลาง	3.741	0.897	มาก	3.615	0.869	มาก					
โทรทัศน์ผังวิทยุอินเทอร์เนต																				
คำแนะนำเกี่ยวกับนักท่องเที่ยว	3.000	0.960	ปานกลาง	3.404	1.050	ปานกลาง	3.194	0.925	ปานกลาง	3.410	0.973	ปานกลาง	3.461	1.126	ปานกลาง					
จากบริษัทหน้าเที่ยว																				
ข้อมูลการตลาดค่าบริการของบริษัทหน้าเที่ยวเป็นพิเศษ																				
ข้อมูลการตลาดค่าบริการของบริษัทหน้าเที่ยวเป็นพิเศษ	3.000	0.907	ปานกลาง	3.085	1.033	ปานกลาง	3.179	0.925	ปานกลาง	3.303	1.080	ปานกลาง	3.461	1.033	ปานกลาง					
ข้อมูลการจัดการพิเศษของที่พักแรม	3.071	0.997	ปานกลาง	3.106	1.052	ปานกลาง	3.343	0.930	ปานกลาง	3.267	1.048	ปานกลาง	3.307	1.315	ปานกลาง					

จากตาราง 33 ความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด ก็ระดับการศึกษาของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษาให้ความสำคัญระดับมาก

ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียงและคำแนะนำของแหล่งท่องเที่ยว (\bar{X} =4.357, 4.031, 4.194, 4.205 และ 4.461)

ตาราง 34 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศด้านกายภาพ	อาชีพ					
	นักเรียน/ นักศึกษา (จำนวน)	กิจการ ส่วนตัว (จำนวน)	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (จำนวน)	พนักงาน/ ลูกจ้าง (จำนวน)	เกษตรกร (จำนวน)	อื่นๆ (จำนวน)
	ที่พักแรม					
โรงแรม	2	15	24	15	0	2
รีสอร์ท	16	23	34	31	0	1
เกสเฮ้าส์	6	6	8	12	0	0
แพพัก	23	19	31	48	0	0
บ้านพักอุทยาน	7	9	9	20	0	0
บ้านพักรับรอง	3	1	14	7	0	0
บังกะโล	4	8	7	21	1	0
บ้านญาติ/เพื่อน	20	14	24	28	3	0
อื่นๆ	8	1	10	9	0	2
งานประเพณี และวัฒนธรรม						
งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว	43	47	80	84	4	5
งานสืบสานประเพณีบ้านหนองขาว	5	9	14	16	0	0
ชุมชนชาวมอญสามประสบ	3	5	29	15	0	0
เทศกาลชาวเรือชาวแพ กาญจนบุรี	14	17	26	46	1	0
ศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยง ที่บ้านท่าลำไย	8	8	24	17	0	0
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว						
รถยนต์ส่วนตัว	29	44	68	55	2	4
รถโดยสารประจำทาง	20	7	17	29	1	0
รถไฟ	17	12	18	21	0	0
รถเช่า/เหมานำเที่ยว	8	12	17	35	2	2
รถบริการนำเที่ยวอื่นๆ เช่น บริษัท นำเที่ยว, โรงแรม	5	6	11	15	0	1
อื่นๆ	2	1	1	2	0	0

ตาราง 34 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว ด้านที่พักแรม นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา และพนักงาน/ลูกจ้าง เลือกพัก แพพัก อาชีพกิจการส่วนตัว และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เลือกพัก รีสอร์ท อาชีพเกษตรกร เลือกพัก บ้านญาติ/เพื่อน และอาชีพอื่นๆ เลือกพัก โรงแรม งานประเพณีและวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวทุกอาชีพสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว และพาหนะที่นักท่องเที่ยวทุกอาชีพใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว คือ รถยนต์ส่วนตัว

ตาราง 35 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจเห็นด้านบรรยาภาค้านกายภาพ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	นักเรียนนักศึกษา		กิจการส่วนตัว		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ลูกจ้าง		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
อรัรมชาติ	3.280	0.926	3.620	0.966	3.529	0.961	3.529	0.961	3.250	0.500	3.500	0.5477
น้ำตกไทรโยคน้อย	3.700	0.886	3.660	0.871	3.727	0.826	3.617	0.879	3.500	1.000	3.833	0.4082
น้ำตกไทรโยคใหญ่	3.660	1.022	3.540	0.862	3.454	0.945	3.411	0.915	3.250	0.500	3.333	0.816
น้ำตกผาดาด	3.580	1.011	3.320	0.913	3.375	1.020	3.411	0.893	3.500	0.577	3.333	0.816
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า												
ทุ่งใหญ่นเรศวร	3.780	1.130	3.200	1.049	3.670	1.121	3.480	1.149	3.500	0.577	3.333	0.816
น้ำตกเอราวัณ	4.160	0.865	4.340	0.745	4.102	0.831	4.245	0.801	4.225	0.957	4.500	0.547
ถ้ำพระธาตุ	3.380	1.007	3.400	0.903	3.534	0.921	3.656	0.789	4.000	1.154	3.333	0.816
เขื่อนศรีนครินทร์	3.540	0.952	3.940	0.866	3.909	0.866	3.970	0.861	4.000	0.816	3.500	0.836
อุทยานแห่งชาติเฉลิม												
รัตนโกสินทร์	3.460	0.930	3.520	0.952	3.500	1.005	3.568	0.906	4.000	0.816	3.000	0.632
ถ้ำธารลอด	3.640	1.025	3.800	0.989	3.670	0.893	3.676	0.935	4.250	0.957	3.500	0.836
น้ำตกห้วยขมิ้น	3.680	1.150	3.760	0.893	3.818	1.011	3.843	0.898	4.000	1.154	3.666	0.816
เขื่อนเขาแหลม	3.600	1.049	3.280	0.881	3.890	0.966	3.372	0.974	3.250	0.500	3.333	0.816

ตาราง 35 (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยว

อาชีพ

	นักเรียนนักศึกษา		กิจการส่วนตัว		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ลูกจ้าง		เกษตรกร		อื่น ๆ				
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S			
สถาน โบราณวัตถุ	4.060	0.866	มาก	4.260	0.852	มาก	4.235	0.760	มาก	4.500	1.000	มาก	4.333	0.816	มาก
สะพานข้ามแม่น้ำแคว	4.000	0.880	มาก	4.120	0.798	มาก	4.058	0.781	มาก	4.250	0.957	มาก	4.166	0.983	มาก
ทางรถไฟสายมรณะ	3.700	0.952	มาก	3.760	0.796	มาก	3.772	0.943	มาก	3.750	0.500	มาก	3.666	1.211	มาก
พิพิธภัณฑ์อักษะเขลียงศึก	3.500	0.994	มาก	3.820	1.063	มาก	3.659	0.945	มาก	3.607	0.500	มาก	4.000	0.894	มาก
สุสานทหารสัมพันธมิตร															
อุทยานประวัติศาสตร์															
เมืองสิงห์	3.580	0.905	มาก	3.700	0.931	มาก	3.659	0.920	มาก	3.529	0.864	มาก	3.750	0.957	มาก
ช่องเขาขาด	3.640	1.025	มาก	3.440	1.052	ปานกลาง	3.590	1.089	มาก	3.480	0.909	ปานกลาง	3.750	0.957	มาก
ด่านเจดีย์สามองค์	3.600	1.010	มาก	3.460	0.952	ปานกลาง	3.840	0.895	มาก	3.431	0.990	ปานกลาง	3.750	0.957	มาก
วัดถ้ำเขาน้อย	3.160	0.765	ปานกลาง	3.240	0.893	ปานกลาง	3.250	0.985	ปานกลาง	3.127	0.828	ปานกลาง	3.250	0.500	มาก
วัดถ้ำเสือ	3.260	0.777	ปานกลาง	3.240	0.796	ปานกลาง	3.284	0.970	ปานกลาง	3.225	0.900	ปานกลาง	3.750	0.957	มาก
วัดถ้ำมังกรทอง	3.400	0.857	ปานกลาง	3.220	0.974	ปานกลาง	3.295	0.960	ปานกลาง	3.176	0.883	ปานกลาง	3.000	0.816	ปานกลาง
วัดถ้ำเขานู	3.200	0.755	ปานกลาง	3.140	0.969	ปานกลาง	3.340	0.908	ปานกลาง	3.009	0.938	ปานกลาง	3.000	0.816	ปานกลาง
เมืองกาญจนบุรีเก่า	3.620	0.923	มาก	3.240	1.060	ปานกลาง	3.500	1.093	มาก	3.078	1.021	ปานกลาง	3.000	0.816	ปานกลาง

จากตาราง 35 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ นักท่องเที่ยวทุกอาชีพ ยกเว้น อาชีพเกษตรกร สนใจระดับมาก คือ น้ำตกเอราวัณ (\bar{X} =4.160, 4.340, 4.102, 4.245 และ 4.500) ส่วนอาชีพเกษตรกร สนใจระดับมาก คือ ถ้ำธารลอด (\bar{X} =4.250) ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ นักท่องเที่ยวทุกอาชีพสนใจระดับมาก คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว (\bar{X} =4.060, 4.260, 4.261, 4.235, 4.500 และ 4.333)

ตาราง 36 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยว	อาชีพ					
	นักเรียน/ นักศึกษา (จำนวน)	กิจการ ส่วนตัว (จำนวน)	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (จำนวน)	พนักงาน/ ลูกจ้าง (จำนวน)	เกษตร (จำนวน)	อื่นๆ (จำนวน)
ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว	34	26	57	72	1	2
คำบอกเล่าเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี	11	13	19	24	1	1
ระยะทางใกล้กับที่อยู่อาศัย	13	12	28	29	1	0
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	15	14	24	41	2	0
ความประทับใจจากที่เคยเดินทาง มาท่องเที่ยว	23	29	45	40	1	1
เพื่อซื้อสินค้า	1	4	8	5	0	0
ความสะดวกในการเดินทาง	14	22	32	38	0	0
อื่นๆ	1	2	4	1	0	3

จากตาราง 36 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงาน/ลูกจ้าง คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว อาชีพกิจการส่วนตัว คือ ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว อาชีพเกษตรกร คือ ค่าใช้จ่ายไม่แพง และอาชีพอื่นๆ คือ มูลเหตุอื่น

ตาราง 37 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยว	อาชีพ																	
	นักเรียนนักศึกษา			กิจการส่วนตัว			รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ			พนักงาน/ลูกจ้าง								
	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ						
ความเป็นมิตรไมตรี	3.940	0.739	มาก	3.700	0.863	มาก	3.806	0.708	มาก	3.969	0.830	มาก	3.250	1.500	ปานกลาง	4.166	0.752	มาก
ของผู้ให้บริการ																		
การให้บริการที่รวดเร็ว	3.740	0.876	มาก	3.560	0.760	มาก	3.636	0.745	มาก	3.480	0.767	ปานกลาง	3.000	1.154	ปานกลาง	4.000	0.894	มาก
ประทับใจ																		
การให้ความช่วยเหลือ	3.900	0.994	มาก	3.580	0.784	มาก	3.784	0.794	มาก	3.539	0.940	มาก	3.000	1.154	ปานกลาง	3.833	0.752	มาก
ของเจ้าหน้าที่																		
การให้ความช่วยเหลือ	3.720	0.809	มาก	3.680	0.767	มาก	3.625	0.716	มาก	3.470	0.804	ปานกลาง	3.250	0.500	ปานกลาง	3.333	0.516	ปานกลาง
ของคนในท้องถิ่น																		
ความปลอดภัยของที่พักแรม	3.920	0.944	มาก	3.620	0.805	มาก	3.693	0.763	มาก	3.705	0.907	มาก	3.250	0.957	ปานกลาง	4.000	0.632	มาก
ความปลอดภัยของการ																		
เดินทาง	3.880	0.872	มาก	3.820	0.825	มาก	3.863	0.697	มาก	4.000	0.660	มาก	3.000	0.816	ปานกลาง	3.833	0.752	มาก
ความปลอดภัยของ																		
สถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ	3.600	0.9897	มาก	3.760	0.796	มาก	3.761	0.727	มาก	3.931	0.748	มาก	3.250	0.957	ปานกลาง	3.333	0.816	ปานกลาง
ความยุติธรรมในราคา																		
ค่าบริการการท่องเที่ยว	3.580	1.086	มาก	3.460	1.034	ปานกลาง	3.534	0.883	มาก	3.568	0.789	มาก	3.250	0.957	ปานกลาง	3.500	0.836	มาก
ความมีคุณภาพของสินค้าที่																		
ระลึกของฝาก	3.360	0.851	ปานกลาง	3.520	0.973	มาก	3.488	0.816	ปานกลาง	3.413	0.789	ปานกลาง	3.250	1.258	ปานกลาง	3.166	0.752	ปานกลาง
ความสะดวกสบายของการ																		
เดินทาง	3.700	0.931	มาก	3.780	0.678	มาก	3.988	0.872	มาก	3.803	0.771	มาก	2.750	1.258	ปานกลาง	3.666	1.032	มาก

ตาราง 37 (ต่อ)

อาชีพ												
ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ												
การท่องเที่ยว												
	นักเรียน/นักศึกษา		กิจการส่วนตัว		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ลูกจ้าง		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	S	
	สำคัญ		สำคัญ		สำคัญ		สำคัญ		สำคัญ		สำคัญ	
ความสะอาดของสถานีบริการน้ำมัน	3.640	0.875	3.660	0.688	3.534	0.757	3.500	0.727	3.500	1.290	3.333	0.816
ความเงียบสงบของสถานที่พักรแรม	3.740	0.876	3.700	0.788	3.784	0.749	3.509	0.930	3.000	1.412	3.500	1.048
ความเพียงพอของสถานที่พักรแรม	3.640	0.875	3.640	0.851	3.715	0.726	3.401	1.017	2.750	1.707	3.500	0.547
ป้ายบอกเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว	3.760	0.965	3.720	1.010	3.613	0.952	3.580	0.881	2.750	1.258	3.666	1.032
ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเตือนภัยให้แก่นักท่องเที่ยว	3.640	0.984	3.420	1.179	3.500	1.082	3.264	1.033	2.750	0.957	3.500	0.836

จากตาราง 37 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอาชีวศึกษา และ อาชีพอื่น ๆ ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ ($\bar{X}=3.940$ และ 4.166) อาชีพกิจการส่วนตัว และพนักงาน/ลูกจ้าง ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความปลอดภัยของการเดินทาง ($\bar{X}=3.820$ และ 4.000) อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความสะอาดของสถานีบริการน้ำมัน ($\bar{X}=3.500$) และ อาชีพเกษตรกร ให้ ความสำคัญระดับมาก คือ ความสะอาดของสถานีบริการน้ำมัน ($\bar{X}=3.500$)

ตาราง 38 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศประกอบอื่นๆ	อาชีพ					
	นักเรียน/ นักศึกษา (จำนวน)	กิจการ ส่วนตัว (จำนวน)	รับราชการ/ รัฐวิสาหกิจ (จำนวน)	พนักงาน/ ลูกจ้าง (จำนวน)	เกษตรกร (จำนวน)	อื่นๆ (จำนวน)
	การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี					
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร	16	17	53	39	0	0
วิทยุ/โทรทัศน์	16	22	38	30	1	1
คำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว	5	2	11	25	0	1
ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว	33	31	46	46	2	2
สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	2	2	1	2	0	0
คำบอกเล่าของคนในครอบครัว/ญาติ/ เพื่อน	8	10	19	17	0	0
เพื่อนร่วมงาน	27	18	34	53	3	1
อินเทอร์เน็ต	9	11	37	38	1	1
อื่นๆ	2	3	6	4	0	1
สินค้าของที่ระลึก/ของฝาก						
ประเภทอาหาร	30	29	49	67	3	4
ผลิตภัณฑ์จากไม้	14	14	27	39	2	0
เครื่องจักสาน	8	7	14	8	0	0
อัญมณี และเครื่องประดับ	3	1	6	4	1	1
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	16	29	35	27	1	1
ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ	6	5	8	14	0	0
อื่นๆ	9	12	20	17	0	0
ราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก						
เหมาะสม	35	38	66	82	3	5
ไม่เหมาะสม	15	12	22	20	1	1

จากตาราง 38 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา กิจการส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ ได้รับจากประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ได้รับจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร อาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง และเกษตรกร ได้รับจาก เพื่อนร่วมงาน ด้านสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก นักท่องเที่ยวทุกอาชีพ เลือกซื้อประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวทุกอาชีพคิดว่า ราคาของสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก มีความเหมาะสม

ตาราง 39 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบการอื่นๆ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว	อาชีพ																	
	นักเรียน/นักศึกษา		กิจการส่วนตัว		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		พนักงาน/ลูกจ้าง		เกษตรกร		อื่นๆ							
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S						
กิจกรรมแรลลี่	3.600	1.120	มาก	2.800	1.142	ปานกลาง	2.988	1.139	ปานกลาง	2.617	1.160	ปานกลาง	2.500	1.290	ปานกลาง	3.500	0.836	มาก
ล่องแพไม้ไผ่	4.060	0.998	มาก	3.400	0.925	ปานกลาง	3.636	1.063	มาก	3.460	1.030	ปานกลาง	3.500	1.290	มาก	3.666	0.516	มาก
แพล่อง	4.060	1.018	มาก	3.640	0.942	มาก	3.886	0.939	มาก	3.627	0.877	มาก	3.500	1.000	มาก	4.166	0.752	มาก
นั่งช้าง	3.640	1.083	มาก	3.420	0.927	ปานกลาง	3.272	1.121	ปานกลาง	3.176	0.937	ปานกลาง	3.250	1.500	ปานกลาง	3.833	0.408	มาก
แค้มป์ปิ้ง	3.960	1.068	มาก	3.120	1.062	ปานกลาง	3.693	1.168	มาก	3.441	1.113	ปานกลาง	2.500	1.000	ปานกลาง	3.666	0.516	มาก
เดินป่า	3.740	1.103	มาก	2.980	0.999	ปานกลาง	3.613	1.217	มาก	3.245	1.084	ปานกลาง	2.250	1.258	น้อย	3.666	0.516	มาก
นั่งเรือหางยาว	3.040	0.989	ปานกลาง	3.040	0.879	ปานกลาง	3.102	1.039	ปานกลาง	3.166	0.975	ปานกลาง	3.000	1.414	ปานกลาง	3.833	0.408	มาก
ซื้อจักรยาน	3.080	1.046	ปานกลาง	3.800	0.903	มาก	3.002	1.050	ปานกลาง	2.852	1.018	ปานกลาง	2.500	1.290	ปานกลาง	3.500	0.836	มาก
ดูนก	3.200	1.106	ปานกลาง	2.760	1.060	ปานกลาง	3.181	1.067	ปานกลาง	2.911	0.986	ปานกลาง	2.750	0.957	ปานกลาง	3.666	0.516	มาก
ซื้อของที่ระลึก	3.120	1.271	ปานกลาง	3.380	1.007	ปานกลาง	3.431	0.919	ปานกลาง	3.215	0.950	ปานกลาง	4.250	0.957	มาก	3.500	0.836	มาก
ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า	3.680	1.058	มาก	3.240	1.098	ปานกลาง	3.704	1.018	มาก	3.431	1.029	ปานกลาง	3.250	1.258	ปานกลาง	4.000	0.632	มาก
ตกปลา	3.400	1.212	ปานกลาง	2.920	1.275	ปานกลาง	3.227	1.141	ปานกลาง	3.127	1.068	ปานกลาง	3.000	1.154	ปานกลาง	3.666	0.516	มาก
เล่นน้ำตก	4.060	1.132	มาก	3.940	0.912	มาก	3.988	1.044	มาก	4.156	1.002	มาก	3.750	0.957	มาก	3.833	0.983	มาก
เที่ยวตามแหล่งบันเทิง																		
ยามราตรี	3.020	1.347	ปานกลาง	2.740	1.352	ปานกลาง	2.704	1.176	ปานกลาง	2.696	1.200	ปานกลาง	3.500	1.914	มาก	3.500	0.836	มาก
กิจกรรมทางน้ำ (แคนู, เรือเร็ว, สกีน้ำ, ฯลฯ)	3.560	1.280	มาก	3.280	1.125	ปานกลาง	3.181	1.169	ปานกลาง	3.078	1.105	ปานกลาง	3.000	1.632	ปานกลาง	3.666	0.516	มาก

จากตาราง 39 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวอาชีพนักเรียน/นักศึกษา กิจกรรมส่วนตัว รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และพนักงาน/ลูกจ้าง สนใจระดับมาก คือ เล่นน้ำตก (\bar{X} =4.060, 3.940, 3.988 และ 4.156) อาชีพเกษตรกร สนใจระดับมาก คือ ซื้อของที่ระลึก (\bar{X} =4.250) และอาชีพอื่นๆ สนใจระดับมาก คือ แพล่อง (\bar{X} =4.166)

ตาราง 40 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

ส่วนผสมทางการตลาด	อาชีพ											
	นักเรียนนักศึกษา		กิจการส่วนตัว		รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ		พนักงานลูกจ้าง		เกษตรกร		อื่น ๆ	
	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S	\bar{X}	S
	ระดับความสำคัญ		ระดับความสำคัญ		ระดับความสำคัญ		ระดับความสำคัญ		ระดับความสำคัญ		ระดับความสำคัญ	
ด้านผลิตภัณฑ์												
ชื่อเสียงและควมน่าสนใจ	3.660	0.894	3.600	0.832	3.704	0.729	3.568	0.838	3.500	0.577	3.500	1.378
ของแหล่งท่องเที่ยว	4.340	0.688	4.120	0.659	4.193	0.658	4.078	0.828	3.750	0.500	4.500	0.547
ชื่อเสียงด้านการบริการ	3.660	0.981	3.320	1.019	3.556	0.882	3.313	0.869	3.500	0.577	3.500	1.378
ของบริษัทนำเที่ยว												
ชื่อเสียงของสินค้า/ของฝาก/ของที่ระลึก	3.660	0.894	3.600	0.832	3.704	0.729	3.568	0.838	3.500	0.577	3.500	1.378
ความเป็นเอกลักษณ์												
ของสินค้าของฝาก/ของของที่จะระลึก	3.660	0.917	3.660	0.917	3.738	0.230	3.529	0.852	3.250	0.957	3.166	1.329
ชื่อเสียงของอาหาร/ร้านอาหาร	3.230	0.899	3.460	0.761	3.477	0.830	3.352	0.863	3.250	0.957	3.666	1.366
คุณภาพมาตรฐานของร้านอาหาร	3.420	0.882	3.420	0.810	3.329	0.812	3.421	0.788	3.750	0.957	3.333	1.211
ชื่อเสียงของที่พักแรม	3.680	0.998	3.640	0.851	3.636	0.819	3.598	0.811	3.250	1.258	3.666	1.366
ด้านราคาและบริการ												
ความสะอาดสบายของที่พักแรม	3.960	0.879	3.820	0.825	3.715	0.896	3.627	0.843	3.250	0.500	3.666	1.366
ความสะอาดสบายในการเดินทาง	3.980	0.868	3.920	0.751	3.863	0.832	3.931	0.774	3.000	0.816	3.666	1.366
ระยะเวลาในการเดินทาง	3.900	0.886	3.820	0.719	3.784	0.808	3.079	0.848	3.750	0.957	3.666	1.366

ตาราง 40 (ต่อ)

		อาชีพ																	
		นักเรียนนักศึกษา			กิจการส่วนตัว			รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ			พนักงาน/ลูกจ้าง			เกษตรกร			อื่นๆ		
		\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ
ความสะดวกสบายของ																			
พาหนะ ที่ใช้ในการ																			
เดินทาง		3.820	0.747	มาก	4.020	0.654	มาก	3.784	0.822	มาก	3.833	0.758	มาก	3.000	0.816	ปานกลาง	4.000	0.632	มาก
การให้บริการ/อำนวยความสะดวก		3.860	1.049	มาก	3.480	1.014	ปานกลาง	3.522	0.921	มาก	3.578	0.860	มาก	2.500	0.577	ปานกลาง	4.000	0.632	มาก
ด้านราคา																			
ความยุติธรรมของราคา		3.580	1.031	มาก	3.260	1.026	ปานกลาง	3.363	0.924	ปานกลาง	3.460	0.875	ปานกลาง	2.750	1.707	ปานกลาง	3.166	0.408	ปานกลาง
ค่าบริการหน้าเที่ยว		3.420	0.927	ปานกลาง	3.540	0.862	มาก	3.465	0.815	ปานกลาง	3.617	0.844	มาก	3.500	1.290	มาก	3.166	0.408	ปานกลาง
สินค้า/ของฝาก/ของ		3.700	0.909	มาก	3.620	0.878	มาก	3.488	0.850	ปานกลาง	3.490	0.853	ปานกลาง	3.750	0.957	มาก	3.166	0.408	ปานกลาง
ที่ระลึก		3.720	0.909	มาก	3.500	0.931	มาก	3.443	0.855	ปานกลาง	3.480	0.817	ปานกลาง	3.000	1.154	ปานกลาง	3.166	0.408	ปานกลาง
ด้านช่องทางการจำหน่าย																			
ความสะดวกเกี่ยวกับกร		3.520	0.931	มาก	3.420	1.051	ปานกลาง	3.488	0.909	ปานกลาง	3.254	0.840	ปานกลาง	2.250	0.957	น้อย	3.666	0.816	มาก
ติดต่อกับกรติดต่อ		3.720	0.809	มาก	3.680	0.767	มาก	3.681	0.766	มาก	3.656	0.682	มาก	3.500	1.290	มาก	3.333	0.516	ปานกลาง
กับบริษัทหน้าเที่ยว																			
ความสะดวกสบายในการ																			
ซื้อสินค้า																			

ตาราง 40 (ต่อ)

	อาจารย์																	
	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ						
ส่วนสนทนทางการตลาด																		
นักเรียนนักศึกษา																		
นักวิจัยภาคธุรกิจ																		
พนักงานลูกจ้าง																		
เกษียณ																		
อื่น ๆ																		
ความสะอาดสวยงาม	3.780	0.840	มาก	3.560	0.860	มาก	3.659	0.725	มาก	3.500	0.727	มาก	2.760	0.957	ปานกลาง	3.333	0.516	ปานกลาง
จงที่ทันสมัย																		
ความสะอาดสวยงาม	3.600	0.947	มาก	3.440	0.907	ปานกลาง	3.420	0.893	ปานกลาง	3.313	0.689	ปานกลาง	2.500	1.290	ปานกลาง	3.333	0.516	ปานกลาง
จงตัวเดินทาง																		
ด้านการส่งเสริมการตลาด																		
ข้อมูลการท่องเที่ยวจาก																		
วารสารนิตยสาร	3.860	0.947	มาก	3.640	0.802	มาก	3.784	0.927	มาก	3.490	0.941	ปานกลาง	3.250	1.258	ปานกลาง	2.833	0.752	ปานกลาง
ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เคย																		
ชมทางโทรทัศน์	3.640	1.156	มาก	3.620	0.901	มาก	3.545	0.842	มาก	3.460	0.950	ปานกลาง	2.500	1.290	ปานกลาง	3.500	1.048	มาก
ฟังวิทยุ/อินเตอร์เน็ต																		
คำแนะนำเกี่ยวกับการ																		
ท่องเที่ยวจากบริษัท	3.480	1.014	ปานกลาง	3.360	0.984	ปานกลาง	3.318	0.953	ปานกลาง	3.264	0.994	ปานกลาง	2.750	1.707	ปานกลาง	4.166	0.752	มาก
นำเที่ยว																		
ข้อมูลการตลาดค่า																		
บริการของบริษัทนำ	3.600	1.083	มาก	3.108	1.043	ปานกลาง	3.261	0.988	ปานกลาง	3.078	1.059	ปานกลาง	2.750	1.707	ปานกลาง	3.500	0.836	มาก
เที่ยวเป็นพิเศษ																		
ข้อมูลการจัดรายการ	3.460	1.091	ปานกลาง	3.300	1.035	ปานกลาง	3.204	0.972	ปานกลาง	3.137	1.034	ปานกลาง	2.750	1.707	ปานกลาง	2.833	0.752	ปานกลาง
พิเศษของที่พักแรม																		

จากตาราง 40 ความคิดเห็นด้านส่วนสนทนทางการตลาด กับอาชีพของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.340, 4.120, 4.193, 4.078, 3.750$ และ 4.500)

ตาราง 41 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศด้านกายภาพ	รายได้/เดือน			
	น้อยกว่า 10,000 บาท (จำนวน)	10,000 - 20,000 บาท (จำนวน)	20,001 - 30,000 บาท (จำนวน)	มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป (จำนวน)
ที่พักแรม				
โรงแรม	23	24	7	6
รีสอร์ท	55	33	11	6
เกสเฮ้าส์	23	17	2	0
แพพัก	88	27	4	2
บ้านพักอุทยาน	28	13	2	2
บ้านพักรับรอง	12	11	1	1
บังกะโล	29	12	0	0
บ้านญาติ/เพื่อน	64	24	1	0
อื่นๆ	22	6	0	2
งานประเพณีและวัฒนธรรม				
งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว	63	75	14	11
งานสืบสานประเพณีบ้านหนองขาว	29	12	3	0
ชุมชนชาวมอญสามประสบ	33	16	3	0
เทศกาลชาวเรือชาวแพ กาญจนบุรี	72	29	1	2
ศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงที่บ้านท่าลำไย	38	18	1	0
พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว				
รถยนต์ส่วนตัว	115	63	13	1
รถโดยสารประจำทาง	55	17	2	0
รถไฟ	46	16	4	2
รถเช่า/เหมานำเที่ยว	49	23	2	2
รถบริการนำเที่ยวอื่นๆ เช่น บริษัทนำเที่ยว, โรงแรม	23	10	2	3
อื่นๆ	4	2	0	0

จากตาราง 41 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า ที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทเลือกพัก คือ แพพัก รายได้ 10,000-20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท เลือกพัก รีสอร์ท และรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป เลือกพัก โรงแรม ด้านงานประเพณีและวัฒนธรรมที่นักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้ สนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านพาหนะที่นักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยว คือ รถยนต์ส่วนตัว

ตาราง 42 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากษาค้นหาภาพถ่าย กับรายได้ของนักท่องเที่ยว

แหล่งท่องเที่ยว	รายได้/เดือน											
	น้อยกว่า 10,000 บาท			10,000-20,000 บาท			20,001-30,000 บาท			มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ												
น้ำตกไทรโยคน้อย	3.502	0.876	มาก	3.541	0.920	มาก	3.500	1.316	มาก	3.250	0.753	ปานกลาง
น้ำตกไทรโยคใหญ่	3.711	0.856	มาก	3.694	0.740	มาก	3.437	1.314	ปานกลาง	3.250	0.753	ปานกลาง
น้ำตกผาดาด	3.524	0.899	มาก	3.447	0.957	ปานกลาง	3.562	1.093	มาก	3.000	0.852	ปานกลาง
น้ำพุร้อนหินดาด	3.486	0.882	ปานกลาง	3.411	1.061	ปานกลาง	2.875	1.024	ปานกลาง	3.000	0.738	ปานกลาง
เขตรักษาพันธุ์สัตว์												
ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร	3.614	1.136	มาก	3.423	1.027	ปานกลาง	3.687	1.447	มาก	2.916	0.792	ปานกลาง
น้ำตกเอราวัณ	4.278	0.767	มาก	4.164	0.857	มาก	4.125	0.885	มาก	3.583	0.792	มาก
ถ้ำพระบาท	3.577	0.890	มาก	3.552	0.893	มาก	3.312	0.873	ปานกลาง	2.916	0.792	ปานกลาง
เขื่อนศรีนครินทร์	3.839	0.913	มาก	3.976	0.858	มาก	3.687	0.704	มาก	3.750	0.866	มาก
อุทยานแห่งชาติ												
เฉลิมรัตนโกสินทร์	3.561	0.927	มาก	3.435	0.981	ปานกลาง	3.562	1.152	มาก	3.333	0.492	ปานกลาง
ถ้ำธารลอด	3.689	0.978	มาก	3.623	0.912	มาก	4.000	0.816	มาก	3.833	0.717	มาก
น้ำตกห้วยแม่	3.812	0.951	มาก	3.717	1.053	มาก	4.250	0.930	มาก	3.416	0.514	ปานกลาง
เขื่อนเขาแหลม	3.459	0.968	ปานกลาง	3.529	0.995	มาก	3.187	0.910	ปานกลาง	3.250	0.753	ปานกลาง

ตาราง 42 (ต่อ)

แหล่งท่องเที่ยวทาง ประวัติศาสตร์โบราณ สถาน โบราณวัตถุ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ทางรถไฟสายมรณะ พิพิธภัณฑ์อักษร เขลียงสี่ก สุสานทหารสัมพันธมิตร อุทยานประวัติศาสตร์ เมืองสิงห์ ช่องเขาขาด ด่านเจดีย์สามองค์ วัดถ้ำเขาน้อย วัดถ้ำเสือ วัดถ้ำมังกรทอง วัดถ้ำเขาปูน เมืองกาญจนบุรีเก่า	รายได้/เดือน															
	น้อยกว่า 10,000 บาท				10,000-20,000 บาท				20,001-30,000 บาท				มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป			
	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	\bar{X}	S	ระดับความ สนใจ	
4.197	0.815	มาก	4.329	0.762	มาก	4.062	1.062	มาก	4.083	0.900	มาก	4.416	0.792	มาก		
4.064	0.800	มาก	4.105	0.976	มาก	4.250	0.930	มาก	4.416	0.792	มาก	4.416	0.792	มาก		
3.727	0.883	มาก	3.811	0.932	มาก	3.625	1.087	มาก	3.833	1.114	มาก	3.833	1.114	มาก		
3.636	0.953	มาก	3.658	1.006	มาก	3.812	1.108	มาก	3.583	1.164	มาก	3.583	1.164	มาก		
3.631	0.853	มาก	3.529	0.995	มาก	3.750	1.000	มาก	3.583	0.792	มาก	3.583	0.792	มาก		
3.588	0.948	มาก	3.423	1.166	ปานกลาง	3.625	1.024	มาก	3.500	1.000	มาก	3.500	1.000	มาก		
3.572	0.983	มาก	3.729	0.850	มาก	3.250	1.125	ปานกลาง	3.166	1.114	ปานกลาง	3.166	1.114	ปานกลาง		
3.229	0.813	ปานกลาง	3.247	0.974	ปานกลาง	2.750	0.774	ปานกลาง	2.916	0.996	ปานกลาง	2.916	0.996	ปานกลาง		
3.342	0.829	ปานกลาง	3.247	0.950	ปานกลาง	2.687	0.873	ปานกลาง	2.833	0.834	ปานกลาง	2.833	0.834	ปานกลาง		
3.304	0.866	ปานกลาง	3.294	1.033	ปานกลาง	2.750	0.774	ปานกลาง	2.833	0.577	ปานกลาง	2.833	0.577	ปานกลาง		
3.187	0.875	ปานกลาง	3.223	0.992	ปานกลาง	2.625	0.806	ปานกลาง	3.000	0.603	ปานกลาง	3.000	0.603	ปานกลาง		
3.401	0.986	ปานกลาง	3.317	1.177	ปานกลาง	2.687	0.873	ปานกลาง	2.750	0.753	ปานกลาง	2.750	0.753	ปานกลาง		

จากตาราง 42 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านกายภาพ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่นักท่องเที่ยวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท และ 10,000-20,000 บาท สนใจระดับมาก คือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.278$ และ 4.164) รายได้ 20,001-30,000 บาท สนใจระดับมาก คือ น้ำตกห้วยขมิ้น ($\bar{X}=4.250$) และรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป สนใจระดับมาก คือ ถ้ำธารลอด ($\bar{X}=3.833$) ด้านแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ นักท่องเที่ยวมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท และ 10,000-20,000 บาท สนใจระดับมาก คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.197$ และ 4.329) ส่วนรายได้ 20,001-30,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป สนใจระดับมาก คือ ทางรถไฟสายมรณะ ($\bar{X}=4.250$ และ 4.416)

ตาราง 43 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว

มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยว	รายได้/เดือน			
	น้อยกว่า 10,000 บาท (จำนวน)	10,000 – 20,000 บาท (จำนวน)	20,001 - 30,000 บาท (จำนวน)	มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป (จำนวน)
ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว	125	51	10	6
คำบอกเล่าเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี	50	17	2	0
ระยะทางใกล้กับที่อยู่อาศัย	51	29	1	2
ค่าใช้จ่ายไม่แพง	61	28	5	2
ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมา ท่องเที่ยว	86	41	8	4
เพื่อซื้อสินค้า	10	8	0	0
ความสะดวกสบายในการเดินทาง	60	38	4	4
อื่นๆ	1	5	1	4

จากตาราง 43 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้ คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว

ตาราง 44 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว

	รายได้/เดือน											
	น้อยกว่า 10,000 บาท			10,000-20,000 บาท			20,001-30,000 บาท			มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป		
	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความ สำคัญ
ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ	3.775	0.798	มาก	3.761	0.761	มาก	3.937	0.771	มาก	3.500	1.087	มาก
การให้บริการที่รวดเร็วประทับใจ	3.561	0.803	มาก	3.658	0.764	มาก	3.750	0.683	มาก	3.250	0.866	ปานกลาง
การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่	3.636	0.901	มาก	3.741	0.861	มาก	4.062	0.537	มาก	3.333	1.154	ปานกลาง
การให้ความช่วยเหลือของคนในท้องถิ่น	3.572	0.795	มาก	3.576	0.729	มาก	3.875	0.862	มาก	3.500	0.522	มาก
ความปลอดภัยของที่พักรแรม	3.705	0.876	มาก	3.705	0.799	มาก	3.875	0.885	มาก	3.916	0.900	มาก
ความปลอดภัยของการเดินทาง	3.893	0.732	มาก	3.870	0.668	มาก	3.875	1.147	มาก	4.083	0.900	มาก
ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยว	3.754	0.818	มาก	3.788	0.725	มาก	3.937	0.928	มาก	3.833	1.029	มาก
ความยุติธรรมในราคาค่าบริการการท่องเที่ยว	3.491	0.876	ปานกลาง	3.611	0.900	มาก	3.625	1.147	มาก	3.583	1.240	มาก
ความมีคุณภาพของสินค้าที่ระลึกของฝาก	3.390	0.763	ปานกลาง	3.576	0.904	มาก	3.500	1.154	มาก	3.250	1.005	ปานกลาง
ความสะอาดของรถโดยสารเดินทาง	3.764	0.853	มาก	3.917	0.774	มาก	4.000	0.730	มาก	3.750	0.866	มาก
ความสะอาดของสถานีบริการน้ำมัน	3.508	0.743	มาก	3.658	0.809	มาก	3.812	0.543	มาก	3.250	0.866	ปานกลาง
ความเงียบสงบของสถานที่พักรแรม	3.609	0.899	มาก	3.694	0.771	มาก	3.687	0.793	มาก	4.000	0.953	มาก
ความเพียงพอของสถานที่พักรแรม	3.481	0.923	ปานกลาง	3.658	0.809	มาก	3.687	1.014	มาก	4.083	0.792	มาก
ป้ายบอกเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว	3.673	0.930	มาก	3.576	0.968	มาก	3.625	1.087	มาก	3.583	0.900	มาก
ป้ายและสัญลักษณ์ต่างๆ เพื่อเตือนภัย												
ให้แก่นักท่องเที่ยว	3.390	1.073	ปานกลาง	3.494	1.053	ปานกลาง	3.437	1.030	ปานกลาง	3.333	1.154	ปานกลาง

จากตาราง 44 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศด้านจิตใจ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว รายได้น้อยกว่า 10,000 บาทและมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป ให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความสะดวกสบายของการเดินทาง (\bar{X} =3.893 และ 4.083) รายได้ 10,000-20,000 บาทให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความสะดวกสบายของการเดินทาง (\bar{X} =3.917) และรายได้ 20,001-30,000 บาท ให้ความสำคัญระดับมาก คือ การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ (\bar{X} =4.062)

ตาราง 45 แสดงความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับรายได้/เดือนของนักท่องเที่ยว

บรรยากาศประกอบอื่นๆ	รายได้/เดือน			
	น้อยกว่า 10,000 บาท (จำนวน)	10,000 – 20,000 บาท (จำนวน)	20,001 - 30,000 บาท (จำนวน)	มากกว่า 30,000 บาท ขึ้นไป (จำนวน)
การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี				
หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร	75	38	11	1
วิทยุ/โทรทัศน์	67	33	4	4
คำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว	35	7	1	1
ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว	93	53	8	6
สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	3	2	1	1
คำบอกเล่าของคนในครอบครัว/ญาติ/เพื่อน	29	20	2	3
เพื่อนร่วมงาน	102	28	5	1
อินเทอร์เน็ต	62	30	2	3
อื่นๆ	7	4	1	4
สินค้าของที่ระลึก/ของฝาก				
ประเภทอาหาร	111	53	8	10
ผลิตภัณฑ์จากไม้	65	30	1	0
เครื่องจักสาน	24	12	1	0
อัญมณี และเครื่องประดับ	9	4	2	1
ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่	67	32	7	3
ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ	24	8	1	0
อื่นๆ	40	12	5	1
ราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก				
เหมาะสม	145	61	13	10
ไม่เหมาะสม	42	24	3	2

จากตาราง 45 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ กับรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท ได้จาก เพื่อนร่วมงาน รายได้ 10,000-20,000 บาท และมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป ได้จากประสบการณ์ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว และรายได้ 20,001-30,000 บาท ได้จาก หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร ด้านสินค้าที่ระลึก/ของฝาก นักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้ เลือกประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้คิดว่าราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก มีความเหมาะสม

ตาราง 46 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ ก็เปรียบได้ของนักท่องเที่ยว

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว	รายได้เดือน											
	น้อยกว่า 10,000 บาท			10,000-20,000 บาท			20,001-30,000 บาท			มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป		
	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ	\bar{X}	S	ระดับความสนใจ
กิจกรรมแรลลี่	2.887	1.210	ปานกลาง	2.937	1.066	ปานกลาง	2.937	1.340	ปานกลาง	2.750	0.965	ปานกลาง
ล่องแพไม้ไผ่	3.652	1.027	มาก	3.562	0.994	มาก	3.562	1.364	มาก	3.416	0.900	ปานกลาง
แพล่อง	3.828	0.893	มาก	4.062	1.006	มาก	4.062	0.997	มาก	3.666	1.073	มาก
นั่งช้าง	3.352	1.023	ปานกลาง	3.625	1.055	มาก	3.625	0.885	มาก	3.666	0.984	มาก
แค้มป์ปิ้ง	3.588	1.100	มาก	3.687	1.190	มาก	3.687	1.078	มาก	3.166	1.337	ปานกลาง
เดินป่า	3.401	1.123	ปานกลาง	3.562	1.135	มาก	3.562	1.263	มาก	2.833	1.267	ปานกลาง
นั่งเรือหางยาว	3.090	1.003	ปานกลาง	3.250	0.879	ปานกลาง	3.250	1.183	ปานกลาง	3.750	0.866	มาก
ขี่จักรยาน	2.978	1.067	ปานกลาง	2.937	0.913	ปานกลาง	2.937	1.062	ปานกลาง	2.666	0.887	ปานกลาง
ดูนก	3.048	1.048	ปานกลาง	2.625	1.009	ปานกลาง	2.625	1.147	ปานกลาง	2.916	1.164	ปานกลาง
ซื้อของที่ระลึก	3.315	1.043	ปานกลาง	3.125	0.867	ปานกลาง	3.125	1.087	ปานกลาง	2.333	0.984	น้อย
ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า	3.534	1.022	มาก	3.611	1.036	มาก	3.125	1.204	ปานกลาง	3.416	1.311	ปานกลาง
ตกปลา	3.267	1.118	ปานกลาง	3.152	1.159	ปานกลาง	2.562	1.093	ปานกลาง	2.750	1.356	ปานกลาง
เล่นน้ำตก	4.213	0.948	มาก	3.894	1.012	มาก	3.250	1.238	ปานกลาง	3.500	1.087	มาก
เที่ยวตามแหล่งบันเทิงยามราตรี	2.887	1.232	ปานกลาง	2.776	1.238	ปานกลาง	2.125	1.25	น้อย	2.166	1.337	น้อย
กิจกรรมทางน้ำ (แคนนู, เรือเร็ว, สกีน้ำ, ฯลฯ)	3.272	1.152	ปานกลาง	3.188	1.159	ปานกลาง	2.750	1.290	ปานกลาง	3.583	1.083	มาก

จากตาราง 46 ความคิดเห็นด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ ก็เปรียบได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า กิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยว รายได้น้อยกว่า 10,000 บาท สนใจระดับมาก คือ เล่นน้ำตก ($\bar{X}=4.213$) รายได้ 10,000-20,000 บาท และ 20,001-30,000 บาท สนใจระดับมาก คือ แพล่อง ($\bar{X}=4.062$) และรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป สนใจระดับมาก คือ นั่งเรือหางยาว ($\bar{X}=3.750$)

ตาราง 47 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นด้านส่วนผสมทางการตลาด ก็บรายได้ของนักท่องเที่ยว

ด้านผลิตภัณฑ์	รายได้เดือน											
	น้อยกว่า 10,000 บาท			10,000-20,000 บาท			20,001-30,000 บาท			มากกว่า 30,000 บาท ซึ่งไป		
	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ
ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว	4.181	0.725	มาก	4.082	0.710	มาก	4.375	0.619	มาก	4.166	0.756	มาก
ชื่อเสียงด้านการบริการของบริษัทนำเที่ยว	3.438	0.898	ปานกลาง	3.400	0.953	ปานกลาง	3.687	1.014	มาก	3.453	0.929	ปานกลาง
ชื่อเสียงของสินค้า/ของฝากของที่ระลึก	3.668	0.780	มาก	3.682	0.789	มาก	3.250	1.125	ปานกลาง	3.626	0.822	มาก
ความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า												
ของฝาก/ของที่ระลึก	3.652	0.804	มาก	3.705	0.856	มาก	3.125	1.087	ปานกลาง	3.620	0.866	มาก
ชื่อเสียงของอาหาร/ร้านอาหาร	3.342	0.790	ปานกลาง	3.564	0.931	มาก	3.250	1.000	ปานกลาง	3.396	0.853	ปานกลาง
คุณภาพ/มาตรฐานของร้านอาหาร	3.358	0.793	ปานกลาง	3.529	0.825	มาก	3.437	1.030	ปานกลาง	3.396	0.821	ปานกลาง
ชื่อเสียงของที่พักแรม	3.620	0.892	มาก	3.647	0.766	มาก	3.687	0.946	มาก	3.626	0.865	มาก
ความสะดวกสบายของที่พักรแรม	3.748	0.871	มาก	3.670	0.836	มาก	3.937	0.853	มาก	3.736	0.873	มาก
ความสะดวกสบายในการเดินทาง	3.882	0.827	มาก	3.929	0.752	มาก	4.062	0.771	มาก	3.900	0.819	มาก
ระยะเวลาในการเดินทาง	3.791	0.845	มาก	3.811	0.794	มาก	4.000	0.730	มาก	3.810	0.819	มาก
ความสะดวกสบายของพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง												
เดินทาง	3.796	0.770	มาก	3.870	0.783	มาก	4.062	0.576	มาก	4.000	0.738	มาก
การให้บริการอำนวยความสะดวก												
สะดวกของผู้มาเที่ยว	3.518	0.963	มาก	3.635	0.936	มาก	3.750	0.774	มาก	4.083	0.792	มาก

ตาราง 47 (ต่อ)

ตัวแปร	รายได้/เดือน											
	น้อยกว่า 10,000 บาท			10,000-20,000 บาท			20,001-30,000 บาท			มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป		
	X̄	S	ระดับความสำคัญ	X̄	S	ระดับความสำคัญ	X̄	S	ระดับความสำคัญ	X̄	S	ระดับความสำคัญ
ด้านราคา												
ความยุติธรรมของราคาค่าบริการ	3.385	0.934	ปานกลาง	3.400	0.941	ปานกลาง	3.675	0.885	มาก	3.083	1.240	ปานกลาง
น้ำที่ยาวของบริษัทหน้าเที่ยว												
ความยุติธรรมราคาของสินค้า/ ของฝาก/ของที่ระลึก	3.449	0.823	ปานกลาง	3.635	0.828	มาก	3.750	1.183	มาก	3.416	0.900	ปานกลาง
ความยุติธรรมของราคาอาหาร	3.506	0.838	มาก	3.635	0.828	มาก	3.750	1.125	มาก	3.250	0.866	ปานกลาง
ความยุติธรรมของราคาที่พักแรม	3.454	0.830	ปานกลาง	3.576	0.917	มาก	3.625	0.957	มาก	3.500	0.979	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย												
ความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อ กับกาารติดต่อกับบริษัทหน้าเที่ยว	3.315	0.893	ปานกลาง	3.423	0.917	ปานกลาง	4.000	0.816	มาก	3.500	1.314	มาก
ความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า	3.609	0.705	มาก	3.764	0.781	มาก	3.937	0.928	มาก	3.583	0.792	มาก
ความสะดวกสบายในการจองที่พักแรม	3.561	0.776	มาก	3.600	0.774	มาก	3.812	0.834	มาก	3.666	0.778	มาก
ความสะดวกสบายในการจองตั๋วเครื่องบิน	3.358	0.826	ปานกลาง	3.423	0.807	ปานกลาง	3.937	0.928	มาก	3.250	1.138	ปานกลาง

ตาราง 47 (ต่อ)

ส่วนสมทบทางการตลาด	รายได้/เดือน											
	น้อยกว่า 10,000 บาท			10,000-20,000 บาท			20,001-30,000 บาท			มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป		
	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ	\bar{X}	S	ระดับความสำคัญ
ด้านการส่งเสริมการตลาด												
ข้อมูลการท่องเที่ยวจากวารสาร/นิตยสาร	3.604	0.929	มาก	3.705	0.884	มาก	4.125	0.806	มาก	3.250	1.215	ปานกลาง
ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เยี่ยมชมทางโทรทัศน์/ฟังวิทยุ/อินเทอร์เน็ต	3.508	1.012	มาก	3.505	0.839	มาก	3.937	0.853	มาก	3.500	1.000	มาก
คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยว												
จากบริษัทนำเที่ยว	3.331	0.965	ปานกลาง	3.223	0.968	ปานกลาง	3.937	0.997	มาก	3.583	1.378	มาก
ข้อมูลการลดราคาค่าบริการของบริษัทนำเที่ยวเป็นพิเศษ	3.203	1.000	ปานกลาง	3.129	1.110	ปานกลาง	3.812	0.910	มาก	2.833	1.193	ปานกลาง
ข้อมูลการจัดรายการพิเศษของที่พักรแรม	3.213	1.030	ปานกลาง	3.176	1.025	ปานกลาง	3.625	1.087	มาก	3.250	1.055	ปานกลาง

จากตาราง 47 ความคิดเห็นด้านส่วนสมทบทางการตลาด กับรายได้ของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวทุกรายได้ให้ความสำคัญระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ($\bar{X}=4.181, 4.082, 4.375$ และ 4.166)

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี

เป็นการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี จากแบบสอบถามปลายเปิด โดยการนำเสนอในรูปแบบความถี่ จากการจัดลำดับความสำคัญ ดังตาราง 48

ตาราง 48 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี

ลำดับที่	ข้อเสนอแนะ	จำนวนผู้ตอบ
1.	อยากให้มีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้	24
2.	ควรเพิ่มป้ายบอกเส้นทางให้มากขึ้น	14
3.	ราคาของที่ระลึกแพงเกินไป	12
4.	ควรรักษาความสะอาด	11
5.	สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งเก็บค่าบริการแพงมากเกินไป	10
6.	เจ้าหน้าที่มีให้บริการน้อย	10
7.	ร้านอาหารนอกเมืองไม่ค่อยมีคุณภาพ และราคาไม่เป็นมาตรฐาน	7
8.	รัฐควรให้การสนับสนุนมากกว่านี้	7
9.	จำนวนห้องน้ำมีไม่เพียงพอ	6
10.	ควรมีการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกมากกว่านี้	5
11.	ควรมีการลดราคาค่าที่พักลง	4
12.	บริการต่างๆ เรียกเก็บได้ตามที่ตั้งไว้ แต่ควรมีราคากลางแนะนำนักท่องเที่ยว	3
13.	ควรมีการจัดระเบียบร้านค้า ให้ถูกต้อง	3
14.	คนให้บริการพูดจาไม่สุภาพ	3
15.	ควรมีการเพิ่มจำนวนยานพาหนะให้มากกว่านี้	3
16.	ควรมีกฎห้ามนำสุรา และของมีคมเข้ามาดื่มในบริเวณอุทยานแห่งชาติ	2
17.	ควรบูรณะโบราณสถานให้ดีขึ้นกว่าเดิม	2
18.	ควรมีการจัดกิจกรรมดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาจังหวัดกาญจนบุรี	2

จากตาราง 48 ผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด คือ อยากให้มีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้ จำนวน 24 คน รองลงมา คือ ควรเพิ่มป้ายบอกเส้นทางและสถานที่ให้เพิ่มมากขึ้น จำนวน 14 คน และข้อเสนอแนะที่มีน้อยที่สุด คือ ควรให้มีการจัดกิจกรรมดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาจังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 2 คน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิด การเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรีในด้านดังต่อไปนี้ คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด โดยจำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงบริการด้านการท่องเที่ยว และใช้ในการวางแผนจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ความสำคัญของการศึกษา

1. เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 1 กาญจนบุรี นำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุง การบริการด้านการท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. เพื่อเป็นสารสนเทศในการวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี

ขอบเขตของการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ ได้แก่

นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงวันที่ 1 เมษายน ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2543

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ในช่วงวันที่ 1 เมษายน ถึงวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2543 จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามสถานที่ที่สำคัญในจังหวัดกาญจนบุรี ได้แก่ สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต1 ที่พักแรมในเขตอำเภอเมือง บริเวณสถานีรถไฟ ศูนย์บริการนักท่องเที่ยว อุทยานแห่ง

ชาติเอราวัณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ลักษณะเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยว ในจังหวัดกาญจนบุรี โดยแบ่งเป็น 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยว ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 3 ข้อ และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 1 ข้อ และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ เป็นแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 3 ข้อ และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านส่วนผสมทางการตลาด เป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) จำนวน 25 ข้อ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เป็นแบบสอบถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล 2 เดือน คือ วันที่ 1 เมษายน ถึง วันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.2543 ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี โดยนำแบบสอบถาม ไปแจกให้กับกลุ่มตัวอย่าง แล้วรอรับคืนด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้มาแจกแจงตามลักษณะที่ต้องการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับทั้งหมดมาตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC
2. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ของนักท่องเที่ยว คิดเป็นค่าความถี่

3. ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ บรรยากาศด้านจิตใจ บรรยากาศประกอบอื่นๆ และส่วนผสมทางการตลาด คิดเป็นค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาเรื่องความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี โดยศึกษาจากกลุ่มประชากรจำนวน 300 คน สรุปผลได้ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 300 คน พบว่านักท่องเที่ยวเพศชายมาท่องเที่ยวมากที่สุดจำนวน 156 คน มีอายุระหว่าง 20-35 ปี จำนวน 195 คน ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 112 คน อาชีพของนักท่องเที่ยวพบว่าส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นพนักงาน/ลูกจ้างจำนวน 102 คน ส่วนรายได้ของนักท่องเที่ยวจำนวนมากที่สุดมีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท/เดือน จำนวน 187 คน

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรีรวม 4 ด้านคือด้านบรรยากาศด้านกายภาพ บรรยากาศด้านจิตใจ บรรยากาศประกอบอื่นๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ พบว่า ที่พักแรม ที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการมากที่สุด คือ แพพัก งานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวสนใจมากที่สุด คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว พาหนะที่นักท่องเที่ยวใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรีมากที่สุด คือ รถยนต์ส่วนตัว ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่นักท่องเที่ยวสนใจในระดับมาก คือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.210$) ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่นักท่องเที่ยวสนใจในระดับมาก คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.223$)

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่า มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี มากที่สุด คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นระดับมาก คือ ความสะดวกสบายของการเดินทาง ($\bar{X}=3.820$)

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า แหล่งข้อมูลของจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวได้รับมากที่สุด คือ ประสบการณ์จากที่เคยมาท่องเที่ยว ด้านสินค้าของที่ระลึก/ของฝากของจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวซื้อมากที่สุด คือ ประเภทอาหาร ด้านความเหมาะสมของราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก ตามความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว คือ มีความเหมาะสม ส่วนในด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นระดับมากคือ เล่นน้ำตก ($\bar{X}=4.043$)

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยวมีความคิดเห็นระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ในชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

3. การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพและรายได้ ปรากฏผลดังนี้

3.1 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว กับเพศ ของนักท่องเที่ยว

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชายและเพศหญิงส่วนใหญ่เลือกใช้บริการที่พักแรมประเภทแพพัก งานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว ส่วนแหล่งท่องเที่ยวเพศชายให้ความสนใจมากที่สุด คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.110$) ส่วนนักท่องเที่ยวเพศหญิงให้ความสนใจมากที่สุด คือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.270$)

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่า มูลเหตุที่ทำให้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวทั้งเพศชาย และเพศหญิง คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพศชายให้ความสำคัญกับความสะดวกสบายของการเดินทาง ($\bar{X}=3.807$) ส่วนเพศหญิงให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของการเดินทาง ($\bar{X}=4.000$)

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรีของเพศชายส่วนใหญ่ได้มาจากประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว ส่วนเพศหญิงได้รับข้อมูลจากประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว และจากเพื่อนร่วมงาน ด้านสินค้าที่ซื้อเป็นของที่ระลึก/ของฝาก เมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรีทั้งเพศชายและเพศหญิง เลือกซื้อประเภทอาหาร และคิดว่าราคาสินค้าของที่ระลึก/ของฝากของจังหวัดกาญจนบุรีมีความเหมาะสม ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวนิยมทั้งเพศชาย และเพศหญิงคือ เล่นน้ำตก ($\bar{X}=3.967$ และ 4.125)

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยวทั้งเพศชาย และเพศหญิง ให้ความสำคัญด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียง และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

3.2 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว กับอายุของนักท่องเที่ยว

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และ 20-30 ปี ส่วนใหญ่เลือกใช้บริการที่พักแรมประเภทแพพัก นักท่องเที่ยวอายุ 36-50 ปี เลือกใช้ รีสอร์ท และอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป เลือกใช้โรงแรม ด้านงานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ให้ความสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว และด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ยกเว้น อายุ 20-35 ปี ให้ความสนใจ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.424$, 4.296 และ 4.000) ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวอายุ 20 –35 ปี ให้ความสนใจ คือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.215$)

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่า มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว

เที่ยวทุกระดับอายุ ยกเว้นอายุ 20-35 ปี ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยในการเดินทาง (\bar{X} =3.938, 3.828 และ 3.750) ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุ 20-35 ปี ให้ความสำคัญ กับความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ และ การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ (\bar{X} =3.878)

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรีของนักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ยกเว้นนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ได้รับข้อมูลจากประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ได้รับข้อมูลจากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร และเพื่อนร่วมงาน ด้านสินค้าที่ซื้อเป็นของที่ระลึก/ของฝาก เมื่อเดินทางมาจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุเลือกคือประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวคิดว่าราคาของสินค้าที่ระลึก/ของฝากมีความเหมาะสม ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุ ยกเว้นอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปสนใจ คือ เล่นน้ำตก (\bar{X} =4.00, 4.418 และ 3.859) ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไปสนใจ คือ ชื้อของที่ระลึก (\bar{X} =3.375)

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับอายุให้ความสำคัญ ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียง และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

3.3 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว กับระดับ

การศึกษา ของนักท่องเที่ยว

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เลือกใช้บริการที่พักประเภท รีสอร์ท ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับอื่นๆ เลือกใช้บริการแพพัก ด้านงานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษาให้ความสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว ส่วนด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาดำรงว่ามัธยมศึกษา, มัธยมศึกษาและปริญญาตรี ให้ความสนใจ คือ น้ำตกเอราวัณ (\bar{X} =4.428, 4.319 และ 4.196) นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญา ให้ความสนใจ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว และ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสนใจ คือ ทางรถไฟสายมรณะ (\bar{X} =4.307)

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่า มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับอื่น เลือกเดินทางมาเพราะ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา, อนุปริญญา และสูงกว่าปริญญาตรี ให้ความสำคัญ คือ ความปลอดภัยในการเดินทาง (\bar{X} =3.787, 3.895 และ 4.384) ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาดำรงว่ามัธยมศึกษา ให้ความสำคัญ คือ ป้ายบอกเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว (\bar{X} =3.928) และระดับปริญญาตรี ให้ความสำคัญกับความสะดวกสบายในการเดินทาง (\bar{X} =3.982)

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวที่มีการศึกษาดำรงว่ามัธยมศึกษา และมัธยมศึกษา คือ เพื่อนร่วมงาน ระดับอนุปริญญาและปริญญาตรี คือ ประสบการณ์ที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว และระดับสูงกว่าปริญญาตรี คือ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร ด้านสินค้าที่ระลึก/ของฝากเมื่อเดินทางมาจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษาเลือก คือ ประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวคิดว่าราคาสินค้าที่ระลึก/ของฝาก มีความเหมาะสม ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นัก

ท่องเที่ยว ที่มีการศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี สนใจ คือ แพล่อง ($\bar{X}=3.769$) ส่วนระดับการศึกษาอื่นสนใจ เล่นน้ำตก

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา ให้ความสำคัญ ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียง และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

3.4 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว กับอาชีพของนักท่องเที่ยว

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพ นักเรียน/นักศึกษา และอาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง ส่วนใหญ่ เลือกใช้บริการที่พักประเภทแพพัก อาชีพกิจการส่วนตัว รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ เลือกใช้บริการรีสอร์ท อาชีพเกษตรกร เลือกพักบ้านญาติ/เพื่อน ส่วนอาชีพอื่นๆ เลือกใช้บริการโรงแรม ด้านงานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวทุกอาชีพให้ความสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว ส่วนด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และเกษตรกรให้ความสนใจ คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.261$ และ 4.500) ส่วนอาชีพอื่นๆ ให้ความสนใจ คือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.160, 4.340, 4.245, 4.225$ และ 4.500)

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่ามูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา, รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และ พนักงาน/ลูกจ้าง เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว อาชีพกิจการส่วนตัว คือ ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมา อาชีพเกษตรกร คือ ค่าใช้จ่ายไม่แพง ส่วนอาชีพอื่นๆ คือ มูลเหตุอื่นๆ ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา และอาชีพอื่นๆ ให้ความสำคัญกับ ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ ($\bar{X}=3.940$ และ 4.166) อาชีพกิจการส่วนตัว และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ให้ความสำคัญกับความสะอาดสบายของการเดินทาง ($\bar{X}=3.780$ และ 3.988) พนักงาน/ลูกจ้าง ให้ความสำคัญกับความปลอดภัยของการเดินทาง และเกษตรกร ให้ความสำคัญ กับความสะอาดของสถานีบริการน้ำมัน ($\bar{X}=3.500$)

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า การได้รับข้อมูลข่าวสารของนักท่องเที่ยวที่มีอาชีพนักเรียน/นักศึกษา กิจการส่วนตัว และอาชีพอื่นๆ คือ ประสบการณ์จากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจคือ หนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร อาชีพพนักงาน/ลูกจ้าง และเกษตรกร คือ เพื่อนร่วมงาน ด้านสินค้าที่ซื้อเป็นของที่ระลึก/ของฝาก ที่นักท่องเที่ยวทุกอาชีพเลือกคือ ประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวคิดว่าราคาของสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก มีความเหมาะสม ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มีอาชีพเกษตรกรสนใจ คือ ชื่อของที่ระลึก ($\bar{X}=4.250$) อาชีพอื่นๆ สนใจ แพล่อง ($\bar{X}=4.166$) ส่วนอาชีพที่เหลืออื่นๆ ส่วนใหญ่ สนใจเล่นน้ำตก ($\bar{X}=4.060, 3.940, 3.988$ และ 4.156)

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับการศึกษา ให้ความสำคัญ ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียง และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

3.5 การแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับ รายได้ของนักท่องเที่ยว

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทเลือกใช้บริการประเภท แพพัก ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีรายได้อื่นๆ เลือกใช้บริการรีสอร์ท ด้านงานประเพณีและวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท ให้ความสนใจ คือ เทศกาลชาวเรือชาวแพ ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีรายได้อื่นๆ ให้ความสนใจ คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ด้านพาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี คือ รถยนต์ส่วนตัว ส่วนด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท สนใจคือ น้ำตกเอราวัณ ($\bar{X}=4.278$) รายได้ 10,000-20,000 บาท สนใจ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ($\bar{X}=4.329$) และรายได้อื่นๆ ให้ความสนใจทางรถไฟสายมรณะ ($\bar{X}=4.250$ และ 4.416)

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่า มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ส่วนในด้านปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาทและมากกว่า 30,000 บาทขึ้นไปให้ความสำคัญ กับ ความปลอดภัยของการเดินทาง ($\bar{X}=3.893$ และ 4.083) รายได้ 10,000-20,000 บาทให้ความสำคัญ กับความสะดวกสบายของการเดินทาง ($\bar{X}=3.917$) และรายได้ 20,001-30,000 บาท ให้ความสำคัญ คือ การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ ($\bar{X}=4.062$)

ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ พบว่า การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี ของนักท่องเที่ยวที่มีรายได้น้อยกว่า 10,000 บาท คือ เพื่อนร่วมงาน รายได้ 10,000-20,000 บาทและรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป คือ ประสบการณ์จากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว รายได้ 20,001-30,000 บาท คือ จากหนังสือพิมพ์/นิตยสาร/วารสาร ด้านสินค้าของที่ระลึก/ของฝากเมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้เลือก คือ ประเภทอาหาร และนักท่องเที่ยวคิดว่า สินค้าที่ระลึก/ของฝาก มีความเหมาะสม ด้านกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวที่มีรายได้ 10,000-20,000 บาทและ 20,001-30,000 บาท สนใจ คือ แพล่อง ($\bar{X}=4.062$) ส่วนนักท่องเที่ยวที่มีรายได้ น้อยกว่า 10,000 บาท สนใจเล่นน้ำตก ($\bar{X}=4.213$) และรายได้มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป สนใจนั่งเรือหางยาว ($\bar{X}=3.750$)

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า นักท่องเที่ยวทุกระดับรายได้ให้ความสำคัญ ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียง และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

4. การจำแนกข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

โดยนำมาจัดลำดับความสำคัญ ตามความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม แล้วนำเสนอตามลำดับความสำคัญของข้อเสนอแนะ พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญมากที่สุด คือ อยากให้มีการประชาสัมพันธ์มากกว่านี้ รองลงมา คือ ควรเพิ่มป้ายบอกทางและสถานที่ให้มากขึ้น

อภิปรายผล

ผลของการศึกษาเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า ทุกปัจจัยดังกล่าวข้างต้น ไม่มีความสอดคล้อง กับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากจังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดที่อยู่ใกล้กรุงเทพฯซึ่งส่งผลให้เกิดความสะดวกสบายในการเดินทาง และสามารถใช้เวลาของวันหยุดสุดสัปดาห์ ในการเดินทางท่องเที่ยวได้โดยไม่ต้องรอให้มีวันหยุดติดต่อกันหลายวัน อีกทั้งการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวภายในประเทศ ไม่ได้ส่งผลถึงฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยวแต่ประการใด เนื่องจากนักท่องเที่ยวไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายมากกับการเดินทาง

ผลของการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี จากการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ ด้านบรรยากาศประกอบอื่น ๆ และด้านส่วนผสมทางการตลาด จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ พบว่า มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน ดังนี้

ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ พบว่า

ที่พักแรม ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกใช้บริการ คือ แพพัก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า นักท่องเที่ยว นั้นต้องการ บรรยากาศที่แปลกใหม่ และเป็นธรรมชาติ เพราะการพัก แพพัก จะได้รับบรรยากาศของการพักผ่อนระหว่างพื้นดิน กับพื้นน้ำ ทำให้เกิดความรู้สึกอีกรูปแบบหนึ่งได้ ซึ่งแตกต่างจากการใช้บริการที่พักรูปแบบอื่น

งานประเพณี และวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรี นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากที่สุด คือ งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นสินค้าทางการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรีที่มีชื่อเสียง ทั้งนี้ สินค้าทางการท่องเที่ยวแต่ละชนิดมีศักยภาพในการดึงดูดนักท่องเที่ยวแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับความต้องการของนักท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของทายาท กิตติกุล (2540: 74) ที่พบว่า สินค้าทางการท่องเที่ยว ซึ่งประกอบด้วยชื่อเสียงของบริษัทนำเที่ยว ชื่อเสียงของสินค้าและชื่อเสียงของที่พักในต่างประเทศ มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปท่องเที่ยวต่างประเทศของคนไทย

พาหนะที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เลือกใช้ คือ รถยนต์ส่วนตัว เนื่องมาจาก กาญจนบุรีอยู่ไม่ห่างไกลจากกรุงเทพฯ อันเป็นศูนย์กลางใหญ่ของประเทศ และการเดินทางท่องเที่ยวทางบก โดยรถยนต์ สะดวก รวดเร็ว เข้าถึงได้ง่าย และเสียค่าใช้จ่ายน้อย (ประเสริฐ วิทยารัฐ . 2535 : 225) ซึ่งสอดคล้องกับที่ โรบินสัน (Robinson .1976 : 101) กล่าวว่า การเดินทางโดยทางรถยนต์ เป็นการเดินทางท่องเที่ยวที่มีความเป็นอิสระ สามารถหาความบันเทิงได้อย่างทั่วถึง สามารถแวะพักได้สะดวก การเดินทางท่องเที่ยวทางรถยนต์เหมาะสำหรับ การเดินทางท่องเที่ยวในระยะใกล้ๆ

แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากที่สุด คือ น้ำตกเอราวัณ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ โบราณสถาน โบราณวัตถุ ที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจมากที่สุด คือ สะพานข้ามแม่น้ำแคว ซึ่งเป็นปัจจัยดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งสอดคล้องกับ แนวความคิดเกี่ยวกับสิ่งจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยว หรือเรียกว่า สิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยว 2 ประการ (เดื่อนรัตน์ รัตนศิริ.2534 :

13 อ้างจาก Wahab ,1978) คือ สิ่งจูงใจทางธรรมชาติ ได้แก่ ลมฟ้าอากาศ ลักษณะภูมิประเทศ สัตว์ ป่า ภูเขา ทะเล และน้ำตก เป็นต้น และ สิ่งจูงใจที่คนสร้างขึ้น เพื่อจูงใจให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว และเพื่อให้การท่องเที่ยวเป็นไปอย่างสะดวกสบาย ได้แก่ สิ่งจูงใจทางการท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และศาสนา และ โครงสร้างฐานรอง ได้แก่ ระบบสาธารณูปโภคต่าง ๆ เช่น ไฟฟ้า ประปา ถนนหนทาง ที่พัก ร้านอาหาร และอื่นๆ เป็นต้น จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ พบว่า

มูลเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวมากที่สุดในที่สุด คือ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว ซึ่งอาจจะมีสาเหตุที่ทำให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวจากหลายปัจจัยอันได้แก่ ความเคร่งเครียดในการทำงาน หรือมีเวลาว่าง (วิชัย เทียนน้อย, 2528 : 3-5) ซึ่งเหตุผลของการเดินทางท่องเที่ยวของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกัน ความตั้งใจที่จะไปเป็นเหตุผล และความรูสึกนึกคิดส่วนตัวอย่างแท้จริง การมีเงิน และมีเวลา คงไม่สามารถกระตุ้นให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวได้ถ้าไม่ตั้งใจจะไป ผู้ซื้อหรือนักท่องเที่ยว จะตัดสินใจซื้อ หรือเดินทางท่องเที่ยว เมื่อผ่านการไตร่ตรองถึงผลได้ผลเสียอย่างรอบครอบแล้ว โดยใช้เหตุผล ทั้งนี้ (ฉลองศรี พิมลสมพงษ์, 2531 : 88)

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวให้ความสำคัญระดับมาก คือ ความสะดวกสบายของการเดินทาง สามารถหาที่พักสะดวก มีอาหารให้เลือกหลายชนิด โดยเฉพาะการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว ถ้าเป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และปลอดภัยด้วยยังเป็นตัวแปรที่สำคัญที่ทำให้คนอยากเดินทางท่องเที่ยว ดังที่ ฉลองศรี พิมลสมพงษ์ (2531 : 88) กล่าวว่า ความตั้งใจในการเดินทางท่องเที่ยวอาจถูกกระตุ้น ได้จากสิ่งต่างๆ เช่น ความต้องการที่จะเดินทาง การเสริมสร้างทัศนคติที่ดีให้เห็นคุณค่าของการท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก ความปลอดภัย และภาพพจน์ของการท่องเที่ยว เป็นต้น เป็นปัจจัยที่ทำให้มีการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวเร็วขึ้น

ด้านบรรยากาศประกอบอื่น ๆ พบว่า

การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี ส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยว ได้รับจากประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว ซึ่งทำให้ นักท่องเที่ยวเกิดความประทับใจ จึงเป็นปัจจัยให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวอีกครั้งหนึ่ง ดังที่ จุฬามาต จันทรรัตน์ (2541 : 9) กล่าวว่า การท่องเที่ยวเริ่มต้นจากนักท่องเที่ยวมีความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว ด้วยเหตุผลและแรงกระตุ้น นักท่องเที่ยวจึงเริ่มหาข้อมูลเกี่ยวกับการท่องเที่ยวในด้านต่างๆ เช่น ที่พัก แรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก สถานที่ท่องเที่ยว รวมถึงกิจกรรมทางการท่องเที่ยว จากแหล่งต่างๆ เมื่อได้ข้อมูลที่เพียงพอแล้วจึงตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว และเป็นที่ยอมรับในหลักการที่ว่า การท่องเที่ยวเป็นสินค้าและการท่องเที่ยวก็จำเป็นต้องแนะนำให้ผู้ที่ท่องเที่ยว ได้ทราบว่าในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวนั้นมีอะไรน่าชมบ้าง เพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น (ประเสริฐ วิทยารุ, 2535 : 220)

ด้านสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก ที่นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ เลือกซื้อเมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ ประเภทอาหาร ซึ่งปัจจัยในการดึงดูดนักท่องเที่ยวที่สำคัญอีกประการหนึ่งเมื่อเดินทางไปท่องเที่ยวแล้วนักท่องเที่ยวมักจะซื้อสินค้าที่เป็นเอกลักษณ์ของที่ถิ่น เพื่อเป็นของฝาก/ของที่ระลึกให้กับบุคคลในครอบครัว และผู้ใกล้ชิด ซึ่งของฝากของที่ระลึกที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อเมื่อเดินทางมาจังหวัดกาญจนบุรี คือ ประเภทอาหาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภินันท์ จันตะนิ (2539: 68) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวแต่ละครั้งมีการใช้จ่าย โดยเน้นในด้านอาหารมากที่สุด ทั้งนี้เพราะราคาของสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก ประเภทอาหารมีราคาถูก

และมีความเหมาะสมกับชนิดของสินค้า สอดคล้องกับคำกล่าวของ เกียเซอร์ (Kaiser .1978 : 70-77) ที่ว่า เมื่อนักท่องเที่ยวไปท่องเที่ยวที่ใดก็ตามสิ่งที่ขาดเสียไม่ได้ คือ การออกเที่ยวชมและซื้อสินค้านำไปฝากครอบครัว สินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อ ได้แก่ สินค้าแปลกใหม่สำหรับตน และ สินค้าราคาถูก

กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่นักท่องเที่ยวสนใจระดับมาก เมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ เล่นน้ำตก ทั้งนี้เพราะ กาญจนบุรี มีสถานที่ท่องเที่ยวประเภทน้ำตก ซึ่งมีธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเล่นน้ำตกได้อย่างสนุกสนาน ซึ่งกิจกรรมและการบันเทิงในรูปแบบต่างๆ ล้วนเป็นการชักจูงนักท่องเที่ยว ดังที่ วรรณภา วงษ์วานิช (2539 : 17) กล่าวว่า การท่องเที่ยว เพื่อความสนุกสนานและความบันเทิง เป็นการท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศเพื่อชมวิิวทิวทัศน์ หรือท่องเที่ยวไปตามสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน ฯลฯ การท่องเที่ยวแบบนี้ ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น รสนิยมฐานะทางเศรษฐกิจของนักท่องเที่ยว และสิ่งดึงดูดใจของสถานที่แต่ละแห่ง

ด้านส่วนผสมทางการตลาด พบว่า

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญ ด้านผลิตภัณฑ์ คือ ชื่อเสียง และความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของสินค้าทางการท่องเที่ยว เพราะสินค้าทางการท่องเที่ยวเป็นสินค้าที่มีความยุ่งยากซับซ้อน และมีลักษณะพิเศษ แตกต่างจากสินค้า โดยทั่วไป กล่าวคือ สินค้าทางการท่องเที่ยว จะประกอบด้วยองค์ประกอบมากมาย เช่น องค์ประกอบด้านการเดินทาง ที่พัก สิ่งดึงดูดใจต่างๆ และสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นๆ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวไม่สามารถทดลองใช้ก่อนการตัดสินใจซื้อได้ ดังนั้นการตัดสินใจซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว ถือว่าเป็นการซื้อความคาดหวังว่าจะได้รับความพึงพอใจ ความสนุกสนาน และความรู้สึกอื่นๆ จากบริการที่ซื้อมีซึ่งคุณค่าทางจิตใจ ซึ่งนักท่องเที่ยวคาดหวังว่าจะได้รับภายหลังจากการตัดสินใจซื้อสินค้าทางการท่องเที่ยว เพราะฉะนั้น การตัดสินใจซื้อบริการทางการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวจึงมีความรู้สึกเสี่ยงต่อการที่จะไม่ได้รับความรู้สึกทางใจตามที่ตนเองคาดหวังไว้ ภายหลังจากการจ่ายเงินให้แก่ผู้ให้บริการ ซึ่งส่งผลให้ผู้ซื้อจำเป็นต้องหาหลักประกันความพอใจของตน ซึ่งได้แก่ ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากการศึกษาพบว่า ที่พักแรมที่นักท่องเที่ยวเลือกใช้บริการส่วนใหญ่ ได้แก่ แพพัก ผู้วิจัยจึงเสนอว่า ในการให้บริการด้านที่พักแรม ประเภทแพพัก ควรจะต้องมีการดูแลเอาใจใส่อย่างมาก เพราะอาจจะส่งผลให้เกิดปัญหาผลภาวะทางน้ำได้ ถ้าไม่มีการจัดการที่ดี ซึ่งจะทำให้การท่องเที่ยวนั้นไม่เป็นการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ดังที่คาดหวังไว้

1.2 จากการศึกษา พบว่า ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรีที่นักท่องเที่ยวได้รับ ยังไม่แพร่หลายมากนัก ผู้วิจัยจึงเสนอว่า ควรจัดให้มีการจัดทำข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรีเพิ่มมากขึ้นในลักษณะของสื่อประเภทต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่กำลังเป็นที่นิยมกันในปัจจุบัน

1.3 จากการศึกษา พบว่า สินค้าที่นักท่องเที่ยวนิยมซื้อเป็นของฝาก/ของที่ระลึก เมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี คือ ประเภทอาหาร ผู้วิจัยขอเสนอว่า ควรมีการพัฒนาของฝาก/ของที่ระลึกอื่นๆ ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ด้วยการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้ทราบ และควรมีการรวบรวมเอาสินค้าของฝาก/ของที่

ระลึกของจังหวัดกาญจนบุรีมาไว้ในแหล่งเดียวกัน เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวอีกแหล่งหนึ่งได้ด้วย

2. ข้อเสนอแนะทั่วไป

2.1 ควรมีการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ทั้งนี้เพื่อเป็นข้อมูลในการจัดบริการด้านการท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับนักท่องเที่ยว

2.2 ควรมีการศึกษา ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวประเภทต่าง ๆ ในจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อที่ผู้ประกอบการจะได้ทราบถึงความต้องการด้านการบริการทางการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวอย่างแท้จริง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2541, มีนาคม). "บทความพิเศษ," *ECOTOURISM NETWORK* (20) : 8-10.
- (2539). *สรุปข้อมูลผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดกาญจนบุรี ปี 2539*. กาญจนบุรี : ประชาสัมพันธ์จังหวัดกาญจนบุรี.
- รายงานโครงการสำรวจสถิติการท่องเที่ยวภายในประเทศ ภาคกลาง ปี 2539. กรุงเทพฯ : กองสถิติวิจัย. *อุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ ม.ป.ป.
- กรมฝึกหัดครู. หน่วยศึกษานิเทศก์. (2535). *การท่องเที่ยว*. ตำราเอกสารวิชาการ : กรุงเทพฯ.
- กิตติวัฒน์ รัตนดิถ ฤกษ์เกิด. (2541, ตุลาคม-ธันวาคม). "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 17(4) : 40-52.
- จิราพร กองทอง. (2540). *ปัจจัยที่ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวเดินทางไปที่ท่องเที่ยวบริเวณด้านช่องจอม อำเภอ กาบเชิง จังหวัดสุรินทร์*. วิทยานิพนธ์. กศ.ม.(ภูมิศาสตร์). มหาสารคราม : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคราม. อัดสำเนา.
- จิตามัส สัมพันธ์สมโภช และชัยรงค์ อุประสิทธิ์. (2539). *ระบบข่าวสารเพื่อการบริหาร*. กรุงเทพฯ : วังอักษร.
- จุฑามาศ จันทรัตน์. (2541, เมษายน-มิถุนายน). "การท่องเที่ยวก้าวไกลหัวใจอยู่ที่ความร่วมมือ," *จุลสาร การท่องเที่ยว*. 17(2) : 9-11.
- จุฑามาศ ไชยสร. (2536). *การศึกษาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวในจังหวัด แม่ฮ่องสอน*. ปริญญาโท. กศ.ม. (ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2540). *วิถีไทย : การท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม*. กรุงเทพฯ : โครงการวิถีทรรศน์ 1-10.
- ชิตจันทร์ หังสสุต. (2530). *หลักและการจัดการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราม คำแหง.
- ชุมพล ศฤงคารศิริ. (2537). *ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ*. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า พระนครเหนือ.
- ณรงค์เดช นวลมีชื่อ. (2540, ตุลาคม-ธันวาคม). "Eco-tourism การท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ สัญลักษณ์ใหม่ แห่งทศวรรษ." *จุลสารการท่องเที่ยว*. 16(4) : 56-63.
- ดรชณี เอมพันธุ์ และสุรเชษฐีย์ เชษฐมาส. (2539). "การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ : แนวความคิด หลักการและ ความเป็นไปได้ในการประยุกต์ใช้ในพื้นที่อนุรักษ์," *100 ปี กรมป่าไม้*. กรุงเทพฯ : กรมป่าไม้.
- เดื่อนรัตน์ รัตนศิริ. (2534). *ปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวในภาคตะวันออกเฉียง*. วิทยา นิพนธ์. นศ.ม. (นิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัด สำเนา.
- ด้อย ชุมสาย. (ม.ป.ป.). *หลักวิชาการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา.
- ทายาท กิตติกุล. (2540). *ปัจจัยบางประการที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจไปท่องเที่ยวต่างประเทศของ คนไทย : กรณีศึกษา ณ ด้านตรวจคนเข้าเมือง ท่าอากาศยานเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ). เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้. อัดสำเนา.

- ชง บุญเรือง. (2542). *ภูมิศาสตร์ท้องถิ่นจังหวัดกาญจนบุรี*. กาญจนบุรี : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี.
- นวรจ สฤทธิบุรณ์. (2541,มกราคม-มีนาคม). "GMS Village-Based Tourism," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 17(1) : 21-23.
- บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา. (2539,มกราคม-มีนาคม). "มาช่วยกันส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์กันเถอะ," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 15(1) : 19-23.
- (2542,มกราคม-มีนาคม). "มารู้จักการท่องเที่ยวเชิงนิเวศกันเถิด," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 18(1) : 10-19.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2520). *ทัศนคติ-การวัดการเปลี่ยนแปลงและพฤติกรรมอนามัย*. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ประเสริฐ วิทยารัฐ. (2535). *ภูมิศาสตร์ปภิกษะ*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ปานใจ สมะตินันท์. (2532). *ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมกับระยะทางในการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวในประเทศ : ศึกษากรณีเขื่อนศรีนครินทร์ จังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์. ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. อัดสำเนา.
- พงษ์อนันต์ สรรพานิช. (2539). "สารจากผู้อำนวยการการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคกลาง เขต 1," *เมืองกาญจน์*. นิตยสารข่าวภาคกลางฉบับพิเศษ ส่งเสริมการท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี. กาญจนบุรี : บริษัทเซ็นทรัลมีเดีย แอนด์ แอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด.
- ไพศาล ธีรชัชชัย. (2541). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการโรงแรมของผู้บริหารหน่วยงานในจังหวัดพิษณุโลก*. พิษณุโลก : สถาบันราชภัฏพิบูลสงคราม.
- เพ็ญแข แสงแก้ว และคณะ. (2540). *โครงการสำรวจค่าใช้จ่ายนักท่องเที่ยว ปี 2539*. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภราเดช พยัฒวิเชียร. (2539,มกราคม-มีนาคม). "พัฒนาท่องเที่ยวไทยในทิศทางที่ยั่งยืน," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 15(1) : 4-7.
- ยุพดี เสตพรธณ. (2539). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย*. สถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์. กรุงเทพฯ : พิษณุการพิมพ์.
- ยุวดี นิรัตน์ตระกูล. (2538,กรกฎาคม-กันยายน). "ECO-TOURISM ; การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 14(3) : 9-13.
- รณกร นิรัตน์ตระกูล. (2541,เมษายน-มิถุนายน). "การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เพื่อการพัฒนาป่าชุมชน," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 17(2) : 38-48.
- รัฐจวน ทองรอด. (2541,กรกฎาคม-กันยายน). "อสังหาริมทรัพย์กับการท่องเที่ยวปี Amazing Thailand," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 17(2) : 4-8.
- วรรณ วังขวานิช. (2539). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วิชัย เทียนน้อย. (2528). *ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยวไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538, กุมภาพันธ์-มีนาคม). "คำเฉลี่ยกับการแปลความหมาย : เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็พลาดได้," *ข่าวสารการวิจัยการศึกษา*. 18(3) : 8-11.
- สถาบันวิจัยสังคม. (2533). *ผลการศึกษาและวิเคราะห์สถานะการลงทุนของธุรกิจการท่องเที่ยว ภาคกลาง*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สรณี แสงมิตร. (2533). *อุตุนิยมวิทยากับการท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ : กรมอุตุนิยมวิทยา.
- สลักฤทัย เตียวตระกูล. (2540). *ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว : ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวเมืองพัทยา*. ภาคนิพนธ์. ศศ.ม. (นโยบายและการวางแผนวิทยาศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกริก. อัดสำเนา.
- सानนท์ สุขศรี. (2532). *ศึกษาปัจจัยทางภูมิศาสตร์บางประการที่มีอิทธิพลต่อนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในจังหวัดสงขลา*. ปริญญาานิพนธ์. กศ.ม. (ภูมิศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. อัดสำเนา.
- สุดาพร ชุตินทรานนท์. (2542, เมษายน-มิถุนายน). "การท่องเที่ยวกับธุรกิจบริการ," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 18(2) : 39-53.
- สุรีพร ภัทรพรนันท์. (2541). *ทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ กรณีศึกษาอุทยานแห่งชาติในจังหวัดกาญจนบุรี*. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (สิ่งแวดล้อมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล. อัดสำเนา.
- สุวรรณา ศรีติลาวัฒน์. (2541). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวต่างประเทศ*. วิทยานิพนธ์. วท.ม. (เศรษฐศาสตร์). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อัดสำเนา.
- สำนักงานจังหวัดกาญจนบุรี. *ข้อมูลสถิติสำคัญจังหวัดกาญจนบุรี ประจำปี 2541*. ฝ่ายข้อมูล และติดตามประเมินผล. ม.ป.ป.
- ศักดิ์ สุนทรเสณี. (2531). *เจตคติ*. กรุงเทพฯ : รุ่งวัฒนา.
- ศรีพร สมบุญธรรม. (2536, มกราคม-มีนาคม). "Eco-tourism การท่องเที่ยวแนวอนุรักษ์ สัญลักษณ์ใหม่แห่งทศวรรษ," *จุลสารการท่องเที่ยว*. 12(1) : 7-13.
- อภิรักษ์ จันตะนี. (2539). *การสำรวจเชิงวิเคราะห์ปัญหาการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. สถาบันราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา. พระนครศรีอยุธยา.
- Boo, Elizabeth. (1991). "Planning for Eco-tourism," *Park*. 2(3) : 4-8.
- Commonwealth Department of Tourism. (1993). *Tourism Australia' Passport to growth*. A National Tourism Strategy (Implementation Progress Report Number 1) Canberra, Australia : Commonwealth of Australia.
- Gardner, T. and Mc Arthur S. (1994). *Guided Nature Based Tourism in Tasmania's Forests ; Trends Constraints and implications*. Tasmania : Forest. Tasmania.
- Good, Carter V. (1973). *Dictionary of Education*. 3rd. New York : McGraw-Hill.
- McInosh, RW and C.R. Goeidner. (1986). *Tourism Principles, Practices, Philosophies*. 5th ed. New York : John Wiley & Son, Inc.
- Webster. (1973). *Wester's New Twentich Century Dictionary*. Cleveland and New York : World PUBLISHING Company.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในจังหวัดกาญจนบุรี

แบบสอบถาม
เรื่อง
ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของนักท่องเที่ยวชาวไทย
ในจังหวัดกาญจนบุรี

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทย เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 6 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจ (Checklist)
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ เป็นแบบสำรวจ (Checklist) และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ เป็นแบบสำรวจ (Checklist) และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศประกอบอื่นๆ เป็นแบบสำรวจ (Checklist) และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- ตอนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากสิ่งกระตุ้นทางการตลาด เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)
- ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี

คำชี้แจงเกี่ยวกับแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

คะแนน 5	หมายถึงนักท่องเที่ยวเห็นด้วย	มากที่สุด	ต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวนั้น
คะแนน 4	หมายถึงนักท่องเที่ยวเห็นด้วย	มาก	ต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวนั้น
คะแนน 3	หมายถึงนักท่องเที่ยวเห็นด้วย	ปานกลาง	ต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวนั้น
คะแนน 2	หมายถึงนักท่องเที่ยวเห็นด้วย	น้อย	ต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวนั้น
คะแนน 1	หมายถึงนักท่องเที่ยวเห็นด้วย	น้อยที่สุด	ต่อปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยวนั้น

ในการตอบแบบสอบถาม ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามทุกข้อตามสภาพความเป็นจริง ข้อมูลที่เป็นคำตอบของท่านจะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใดทั้งสิ้น ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่เป็นภาพรวมไปใช้ประโยชน์เพื่อการวางแผนการพัฒนา และส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดกาญจนบุรี เพื่อให้สามารถรองรับ และให้บริการแก่นักท่องเที่ยวได้อย่างเพียงพอ และเหมาะสมยิ่งขึ้น รวมถึงเพื่อใช้ประโยชน์ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในโปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี อีกด้วย

ขอขอบคุณในความร่วมมือ

บรรจบพร สุมนรัตนกุล นิสิตปริญญาโท มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว
ของนักท่องเที่ยวชาวไทย ในจังหวัดกาญจนบุรี

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้อย่างเคร่งครัด ลงใน หน้าข้อความ
ที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

 ชาย หญิง

2. อายุ

 ต่ำกว่า 20 ปี 36 - 50 ปี 20 - 35 ปี มากกว่า 50 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

 ต่ำกว่ามัธยมศึกษา ปริญญาตรี มัธยมศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี อนุปริญญา

4. อาชีพ

 นักเรียน / นักศึกษา พนักงาน / ลูกจ้าง กิจการส่วนตัว เกษตรกร ราชการ / รัฐวิสาหกิจ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

5. รายได้/เดือน

 น้อยกว่า 10,000 บาท 20,001 - 30,000 บาท 10,000 - 20,000 บาท มากกว่า 30,000 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านกายภาพ
คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ลงใน
 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ที่พักแรมที่ท่านเลือกใช้บริการเมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี
 (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รงแรม
- รีสอร์ท
- เกสเฮ้าท์
- แพพัก
- บ้านพักในอุทยาน
- บ้านพักรับรอง
- บังกะโล
- บ้านญาติ / เพื่อน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. งานประเพณี และวัฒนธรรมของจังหวัดกาญจนบุรีที่ท่านสนใจ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- งานสัปดาห์สะพานข้ามแม่น้ำแคว
- งานสืบสานประเพณีบ้านหนองขาว
- ชุมชนชาวมอญสามประสบ
- งานเทศกาลชาวเรือชาวแพ กาญจนบุรี
- ศิลปวัฒนธรรมของชาวกระเหรี่ยงที่บ้านท่าลำไย

3. พาหนะที่ท่านใช้ในการเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดกาญจนบุรี (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- รถยนต์ส่วนตัว
- รถโดยสารประจำทาง
- รถไฟ
- รถเช่า / เหมานำเที่ยว
- รถบริการนำเที่ยวอื่น ๆ เช่น บริษัทนำเที่ยว , โรงแรม
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

4. แหล่งท่องเที่ยวที่ท่านสนใจเมื่อเดินทางมาจังหวัดกาญจนบุรี

แหล่งท่องเที่ยว	ระดับความสนใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
<u>แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ</u>					
1. น้ำตกไทรโยคน้อย					
2. น้ำตกไทรโยคใหญ่					
3. น้ำตกผาดาด					
4. น้ำพุร้อนหินดาด					
5. เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าทุ่งใหญ่นเรศวร					
6. น้ำตกเอราวัณ					
7. ถ้ำพระธาตุ					
8. เขื่อนศรีนครินทร์					
9. อุทยานแห่งชาติเฉลิมรัตนโกสินทร์					
10. ถ้ำธารลอด					
11. น้ำตกห้วยขมิ้น					
12. เขื่อนเขาแหลม					
<u>แหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์</u> <u>โบราณสถาน โบราณวัตถุ</u>					
1. สะพานข้ามแม่น้ำแคว					
2. ทางรถไฟสายมรณะ					
3. พิพิธภัณฑ์อักษะเขลยศึก					
4. สุสานทหารสัมพันธมิตร					
5. อุทยานประวัติศาสตร์เมืองสิงห์					
6. ช่องเขาขาด					
7. ด่านเจดีย์สามองค์					
8. วัดถ้ำเขาน้อย					
9. วัดถ้ำเสือ					
10. วัดถ้ำมังกรทอง					
11. วัดถ้ำเขาปูน					
12. เมืองกาญจนบุรีเก่า					

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศด้านจิตใจ
คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน
 ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. เหตุที่ทำให้ท่านเดินทางมาท่องเที่ยว จังหวัดกาญจนบุรีในครั้งนี้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ ความตั้งใจเดินทางมาท่องเที่ยว	☐ ความประทับใจจากที่เคยเดินทางมาท่องเที่ยว
☐ คำบอกเล่าเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี	☐ เพื่อซื้อสินค้า
☐ ระยะเวลาใกล้กับที่อยู่อาศัย	☐ ความสะดวกในการเดินทาง
☐ ค่าใช้จ่ายไม่แพง	☐ อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. ท่านคิดว่าปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้มีส่วนสำคัญที่ทำให้ท่านเดินทางท่องเที่ยวมากน้อยเพียงใด

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ความเป็นมิตรไมตรีของผู้ให้บริการ					
2. การให้บริการที่รวดเร็วประทับใจ					
3. การให้ความช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่					
4. การให้ความช่วยเหลือของคนในท้องถิ่น					
5. ความปลอดภัยของที่พักรวม					
6. ความปลอดภัยของการเดินทาง					
7. ความปลอดภัยของสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ					
8. ความยุติธรรมในราคาค่าบริการการท่องเที่ยว					
9. ความมีคุณภาพของสินค้าที่ระลึก / ของฝาก					
10. ความสะดวกสบายของการเดินทาง					
11. ความสะดวกของสถานีบริการน้ำมัน					
12. ความเงียบสงบของสถานที่พักรวม					
13. ความเพียงพอของสถานที่พักรวม					
14. ป้ายบอกเส้นทางและแหล่งท่องเที่ยว					
15. ป้ายและสัญลักษณ์ต่าง ๆ เพื่อเตือนภัยให้นักท่องเที่ยว					

ตอนที่ 4 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ด้านบรรยากาศอื่น ๆ

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถามต่อไปนี้ โดยทำเครื่องหมาย ลงใน ที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

1. ท่านทราบข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดกาญจนบุรี จากสื่อประเภทใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- หนังสือพิมพ์ / นิตยสาร / วารสาร
- สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
- วิทยุ / โทรทัศน์
- คำบอกเล่าของคนในครอบครัว/ญาติ/เพื่อน
- คำแนะนำของบริษัทนำเที่ยว
- เพื่อนร่วมงาน
- ประสบการณ์ที่เคยมาท่องเที่ยว
- อินเทอร์เน็ต
- อื่น ๆ (โปรดระบุ)

2. สินค้าที่ท่านซื้อเป็นของที่ระลึก/ของฝาก เมื่อเดินทางมาจังหวัดกาญจนบุรี

(ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ประเภทอาหาร
- อัญมณี และเครื่องประดับ
- ผลิตภัณฑ์จากไม้
- ผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่
- เครื่องจักสาน
- ผลิตภัณฑ์จากผ้าทอมือ
- อื่น ๆ โปรดระบุ

3. ท่านคิดว่าราคาของสินค้าของที่ระลึก/ของฝาก ของจังหวัดกาญจนบุรีเป็นอย่างไร

- เหมาะสม
- ไม่เหมาะสม

4. กิจกรรมทางการท่องเที่ยว ที่ท่านสนใจเมื่อเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดกาญจนบุรี

กิจกรรม	ระดับความสนใจ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. กิจกรรมแรลลี่					
2. ล่องแพไม้ไผ่					
3. แพล่อง					
4. นั่งช้าง					
5. แคมป์ปิ้ง					
6. เดินป่า					
7. นั่งเรือหางยาว					
8. ขี่จักรยาน					
9. ดูนก					
10. ซื้อของที่ระลึก					
11. ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า					
12. ตกปลา					
13. เล่นน้ำตก					
14. เที่ยวตามแหล่งบันเทิงยามราตรี					
15. กิจกรรมทางน้ำ (แคนนู , เรือเร็ว , สกีนน้ำ , ฯลฯ)					

ตอนที่ 5 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว โดยพิจารณาจากสิ่งกระตุ้นทางการตลาด
ในด้านของ ส่วนผสมทางการตลาด

คำชี้แจง ปัจจัยต่อไปนี้ เป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ในจังหวัดกาญจนบุรี ของท่าน
อย่างน้อยเพียงใด

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว	ระดับความสำคัญ				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านผลิตภัณฑ์ (Product)					
1. ชื่อเสียงและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว					
2. ชื่อเสียงด้านการบริการของบริษัทนำเที่ยว					
3. ชื่อเสียงของสินค้า / ของฝาก / ของที่ระลึก					
4. ความเป็นเอกลักษณ์ของสินค้า / ของฝาก / ของที่ระลึก					
5. ชื่อเสียงของอาหาร / ร้านอาหาร					
6. คุณภาพ / มาตรฐานของร้านอาหาร					
7. ชื่อเสียงของที่พักรแรม					
8. ความสะดวกสบายของที่พักรแรม					
9. ความสะดวกสบายในการเดินทาง					
10. ระยะเวลาในการเดินทาง					
11. ความสะดวกสบายของพาหนะที่ใช้ในการเดินทาง					
12. การให้บริการ / อำนาจความสะดวกของผู้นำเที่ยว					
ด้านราคา (Price)					
13. ความยุติธรรมของราคาค่าบริการนำเที่ยวของบริษัทนำเที่ยว					
14. ความยุติธรรมราคาของสินค้า / ของฝาก / ของที่ระลึก					
15. ความยุติธรรมของราคาค่าอาหาร					
16. ความยุติธรรมของราคาที่พักแรม					
ด้านราคาช่องทางการจัดจำหน่าย (Place)					
17. ความสะดวกเกี่ยวกับการติดต่อกับบริษัทนำเที่ยว					
18. ความสะดวกสบายในการซื้อสินค้า					
19. ความสะดวกสบายในการจองที่พักแรม					
20. ความสะดวกสบายในการจองตั๋วเดินทาง					
ด้านการส่งเสริมการตลาด (Promotion)					
21. ข้อมูลการท่องเที่ยวจากวารสาร / นิตยสาร					
22. ข้อมูลการท่องเที่ยวที่เคยชมทางโทรทัศน์ / ฟังวิทยุ / อินเทอร์เน็ต					
23. คำแนะนำเกี่ยวกับการท่องเที่ยว จากบริษัทนำเที่ยว					
24. ข้อมูลการลดราคาค่าบริการของบริษัทนำเที่ยวเป็นพิเศษ					
25. ข้อมูลการจัดรายการพิเศษของที่พักรแรม					

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เกี่ยวกับปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว ของจังหวัดกาญจนบุรี

1.
2.
3.
4.
5.
6.
7.
8.
9.
10.

ขอขอบคุณ ผู้ตอบแบบสอบถามทุกท่านที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี
ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ชวลิต รวยอาจิณ ภาควิชาการวัดผลและวิจัยการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. นายพงษ์อนันต์ สรรพานิช ผู้อำนวยการการทอ้งเที๋ยวแห่งประเทศไทย
สำนักงานภาคกลาง เขต 1 กาญจนบุรี

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ-นามสกุล	นางบรรจบพร สุนทรันกุล
วัน เดือน ปีเกิด	26 พฤศจิกายน 2514
สถานที่เกิด	อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	70 หมู่ 4 ตำบลหนองบัว ถนนกาญจนบุรี-ไทรโยค อำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี 71000
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	อาจารย์ 1 ระดับ 4
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏกาญจนบุรี
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนอุดมดรุณี จังหวัดสุโขทัย
พ.ศ. 2536	ศศ.บ. (อุตสาหกรรมท่องเที่ยว) จากวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก
พ.ศ. 2544	กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร